

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України
з питань гуманітарної та інформаційної політики

30 листопада 2022 року

ПОТУРАЄВ М.Р. Доброго дня, шановні колеги. Всіх радий бачити. Зараз чекаємо інших колег і будемо починати.

ФЕДИНА С.Р. Доброго дня, товариство.

ПОТУРАЄВ М.Р. Доброго дня.

Якщо видно, от я вам зараз покажу. Бачите? Оце наш труд колективний. Я зрідка бачив такий закон. Так, значить ми пройшли 2 розділи. З цим навіть працювати не дуже зручно. Поки знайдеш те, що треба...

Я хотів би, щоб з'явився Микола Леонідович, бо в мене є певна...

_____. Вітаю, колеги.

ПОТУРАЄВ М.Р. Вітаємо, пане Олександрє.

_____. Колеги, вітаю. Я, мабуть, буду час від часу виключати відео, бо я в дорозі вже на потяг на Україну.

ПОТУРАЄВ М.Р. Добре. Є Микола Леонідович.

Колеги, в мене є, ну не сприймайте це як заяву, але тим не менше. І в першу чергу Володимир В'ятрович, Микола Княжицький, Софія Федина, це не стосується вас. Я вважаю, що ми плідно працювали над вашими пропозиціями. Я вважаю, що завдяки цій праці і семи підкомітетам, які ми разом проводили, закон став кращий, там дійсно з'явилися запобіжники, які

там мали з'явитися. Тому я всім вдячний. І те, що я зараз скажу, воно жодним чином не стосується наших професійних відносин у комітеті або, тим більше, наших особистих відносин як колег в парламенті ну і взагалі людських відносин.

Але, тим не менше, що вчора сталося на Погоджувальній раді, про що я хотів сказати. На Погоджувальній раді представники фракції "Європейська Солідарність" цілком зрозуміло довели всім до відома, що будь-які компроміси з нашого боку як розробників цього закону не влаштують фракцію "Європейська Солідарність", вона цей закон підтримувати не буде, голосувати його не буде, а буде робити все, щоб його "збити". Я не знаю, з якою метою це робиться. Або з метою зірвати процес європейської інтеграції України, з якоюсь іншою метою. Мені це не зрозуміло. Я знаю, що ми разом всі працювали для того, щоб захистити український інформаційний простір, захистити український культурний простір. І я думаю, що ніхто не може дорікнути мені або іншим співавторам і членам робочої групи в тому, що ми не виконали тих наших обіцянок, які ми давали перед першим і другим читанням.

І знову-таки я вважаю, що робота була спільна над тими поправками абсолютно, значить, результативною і позитивною для закону, але, тим не менше, оскільки бажання у фракції, у фракції, я знову хочу підкреслити для всіх колег, які зараз на зв'язку, не у представників цієї фракції в нашому комітеті, ми працюємо і працювали як команда, вирішили багато питань, але у фракції бажання цей закон підтримувати немає, не знаю, з яких причин, тому відповідно будемо сьогодні йти як і йшли. В сенсі прошу звертати увагу, щоб там не було ніяких там "бліх" чи там чогось іншого, щоб ми нічого не загубили з того, про що ми домовилися, дуже серйозні речі. Я прошу вибачення, дзвонить Голова Верховної Ради, одну хвилиночку.

І тому відповідно, колеги, коридор для компромісів, він, на мій погляд, звужився до тих речей, які ми як співавтори вважаємо доцільними, і

відповідно будуть пропонувати підтримувати нашу точку зору, хоча, знову-таки, все, про що ми домовились на підкомітетах, має бути імplementовано. Тому прошу уважно зараз працювати, щоб ми нічого не забули, ми дуже багато важливого зробили.

Далі. Хочу пояснити, я знаю, що в нас тут є присутні, хочу пояснити одну річ, точніше навіть декілька. Вчора мені дорікали, що начебто я, значить, не надав можливості ознайомитися з висновками Єврокомісії, що є неправдою, бо в комітеті ми з вами з ними працювали, хочу процитувати, як називався висновок цей, нагадати, всім нагадати, з якими документами ми працюємо. Я нагадую, що комітет працював весь цей час, весь цей час, значить, з трьома документами європейськими – це був висновок експертів Ради Європи на текст першого читання, це був документ, який називався Preliminary unofficial assessment provided by the European commission, це документ Європейської комісії теж до першого, до тексту першого читання, нагадаю. І ви всі знаєте, на що зауважували колеги з Ради Європи і Європейської комісії в цих документах, зокрема, до речі, в документі від Єврокомісії немає жодного слова про будь-які перестороги щодо регуляції онлайн-медіа, а вчора, на жаль, на Погоджувальній раді, значить, на адресу і мене, і комітету лунали, дуже м'яко скажу, неправдиві заяви щодо того, що я ігнорую точку зору європейських колег. Ні я, ніхто не ігнорує.

І третій документ, який має назву Table with comments and proposals to the new version of setting provisions of the draft law on the media prepared by the working group and the Committee of the Verkhovna Rada of Ukraine in regulation to the Preliminary unofficial assessment provided by the European commission.

Три документи. Три документи.

Відповідно до того, що я прочитав (всі, хто розуміють, про що тут іде мова, а я думаю, що всі розуміють), жодних підстав для оприлюднення цих документів у мене не було. Тому, власне, вчора, знову-таки, відповідаючи на неправдиві звинувачення в тому, що я щось приховую, не даю ознайомитися,

я сказав, що Голова Верховної Ради запросить у Офісу віце-прем'єрки Ольги Стефанішиної документи і вона погодить з нашими європейськими партнерами ті документи, які можна оприлюднити. І вони будуть оприлюднені. А спекулювати на цьому я б нікому не радив!

І останнє. Ми з вами разом, тут я не буду вдаватися в подробиці підкомітетів, зробили дуже багато для того, щоби захистити український культурний інформаційний простір. Ви знаєте, які ризики в тих рішеннях були. Ці рішення будуть сьогодні імплементовані зокрема в дев'ятому розділі.

І я вчора сказав, на Погоджувальній раді, що я нікому не дозволю "розміновувати" український інформаційний простір і запускати сюди в онлайн, в лінійні медіа російську пропаганду, російські там всякі культурні продукти – і це моя остаточна і непохитна позиція. В той же час, якщо авторську групу продовжать шантажувати тим, що ми маємо виконати беззастережно всі речі, які були в відомих всім документах, то ви знаєте, до чого це призведе. Всі чудово, я сподіваюсь, знають і усвідомлюють ризики.

Усвідомлюють ризики лишитися без дев'ятого розділу, усвідомлюють ризики сюди відкрити браму, не хвіртку – браму для того, щоб сюди хлинули російськомовні телеканали, які вже стоять наготові, повні російським культурним продуктом російською мовою, без жодних обмежень. Без жодних, нагадаю, обмежень! Щоб сюди хлинула російська пропаганда, бо ці канали теж є і дані про ці канали є в Національній раді. Національна рада готова до відбиття цієї атаки, але чекає на те, що і законодавець в нашій особі все ж таки створить надійну лінію оборони, на якій Національна рада зможе триматися.

Це саме стосується інтернет-радіостанцій, які теж готові вдертися в наш культурний простір з російськомовними продуктами, з російською попсою. І тому йдеться, колеги, про те, щоб не просто захистити наш культурний інформаційний простір, а зокрема і про те, щоб зберегти від

знищення в абсолютно неконкурентний, нерівноправний спосіб українські медіа в такій ситуації.

Отже, ми починаємо працювати. Будь ласка, звичайно, Володимире В'ятровичу, Микола Княжицький ще хоче. Без питань. Отже, колеги, все, що вчора сталося на Погоджувальній раді, що я сприйняв як особисту образу і навіть наклепницькі твердження, я жодним чином не переносу на членів комітету, на комітет, на відносини у комітеті і жодним чином (жодним чином!) не ставлю під сумнів ті важливі рішення, яких ми разом домоглися, прийняли і будемо сьогодні імплементувати.

Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Доброго дня, шановні колеги, Микито Руслановичу! Я не знаю, що сталося вчора на Погоджувальній раді, я через це не буду це обговорювати, але я сподіваюся, що ми повернемося до нормальної конструктивної роботи. Робота була нелегка, важка, багато тижнів ми справді витратили на те, аби відстояти ті поправки, які для нас є принциповими, і це справді ті поправки, які, на нашу думку, створюють обмеження для російського інформаційного впливу, російської "м'якої" сили в Україні. Тому ми будемо наполягати далі на тих правках.

Частина з цих поправок вже було враховано на підкомітетах, частина залишається дискусійними. Тому я сподіваюся, що ми сьогодні знову-таки в подальшому ефективно будемо працювати, і я впевнений, що рішення нашої фракції буде залежати зокрема від того, наскільки ми просунемося у відстоюванні цих принципових для нас поправок, які якраз спрямовані на захист українського інформаційного поля, української мови, української культури. Тому я пропоную продовжувати роботу.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Володимире Михайловичу. Не сумнівався в вашій конструктивній позиції.

Миколо Леонідовичу, будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую, Микито Руслановичу. Ну, по-перше, наша фракція не приймала ніяких рішень, чи буде вона голосувати за цей проект, чи ні, їх не можна прийняти, поки ми його не дообговорили. Ми обговорили деякі принципи для нас пункти, деякі ми підняли, до деяких ще не дійшли. Я знаю, що у вас був конфлікт з Артуром Герасимовим. Ну, я б це розглядав як ваш персональний конфлікт, бо ви то найкращі друзі, сусіди, гуляєте разом, як він мені розказує, і каже, що краще від вас нікого немає, конструктивніше і патріотичніше теж.

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, не з Артуром, не з Артуром. Артур фактично відстоював поправки Вікторії Сюмар, які виводять повністю онлайн з-під регулювання. А ми це неодноразово проговорювали. Я, значить, ну, знову-таки, я наполягаю на тому, що якщо ми це приберемо і онлайн залишиться не врегульованим, то це не просто відкриє сюди дорогу для проросійських ресурсів, але також це створить абсолютно нерівноправні умови для медіа лінійних, і ми чудово з вами як фахівці це знаємо. Але там у нас, я б сказав так, дискусія була тільки про онлайн. Бо Артур Володимирович помилково вважав, ну, я йому про це дуже спокійно сказав, що у висновках Єврокомісії були перестороги щодо регулювання онлайн. Ні, не було. Я це пояснив.

Найбільші, на жаль, у мене виникли непорозуміння з пані Геращенко, яка, на жаль, вдавалася до, знову-таки дуже м'яко скажу, неправдивих тверджень щодо того, що відбувалося на підкомітетах.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. При всій повазі до пані Геращенко і до вас, Микито Руслановичу...

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, це мене і здивувало, бо я точно знаю, що ні ви, ні Володимир В'ятрович, ні Софія Федина, які брали участь у всіх підкомітетах, не могли, бо я вас знаю як людей, сказати нічого подібного. А там була неправда і щодо того, що було на підкомітетах, і щодо того, що було вчора на комітеті. Тому саме та частина була для мене особисто дуже неприємною. Там було багато неправди у твердженнях, ну просто відвертої неправди. Знову ж таки, я не хочу вдаватися...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Микито Руслановичу, от в мене були певні конфлікти...

ПОТУРАЄВ М.Р. Але це не стосується жодним чином жодного з трьох членів комітету від "Євросолідарності", жодним чином.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Микито Руслановичу, дивіться, в нас є процедура. Ми працюємо по процедурі. В мене є певні конфлікти з деякими представниками фракції "Слуга народу". І в самій фракції "Слуга народу", як ми бачимо, теж між собою бувають конфлікти. Це не предмет розгляду чи обговорення на комітеті. Рішення фракції підтримувати чи не підтримувати не було. Позиція фракції по певних нормах закону була, ми її озвучуємо, і в принципі конструктивно працюємо.

Я пропоную, щоб ви стосунки між собою далі і вирішували. Тому що це не позиція партії, не позиція фракції. Позиція конфлікту між двома людьми. Чому ми цьому приділяємо увагу? Ми конструктивно працюємо, як і працювали.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, я про що і наголошував. Колеги, щоб ви зрозуміли. Мені в принципі все одно, буде ваша фракція підтримувати чи не буде, мені головне, що ми відпрацювали дуже багато важливих речей з вами разом, які дійсно потрібні були в цьому законі, і вони будуть в цьому законі. Оце мені було важливо: ваш професіоналізм і ваша готовність працювати. А буде "Європейська Солідарність" голосувати, не буде, з яких мотивів - мені все одно. Важливо те, що завдяки нашій спільній роботі закон став кращим – оце і є для мене головним.

Отже, починаємо, розділ III.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. ... чи буде "Слуга народу" голосувати, розумієте? Ми цього теж не знаємо, бо "Слуга народу" ще не бачили тексту з поправками. Давайте ми доробимо закон, а потім будемо обговорювати, хто буде голосувати, чому і не будемо ображати ніякі фракції. Я вам чітко сказав, що фракція рішення не приймала, бо закон ще не готовий, і не може прийняти. Навіщо ми тут...

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, я сподіваюся, що в моїх словах не було образи для вашої фракції.

Отже, колеги, III розділ. Поїхали. Що у нас там є такого принципового в третьому розділі, будь ласка, колеги народні депутати, звертайте увагу. Якщо ні, то зможемо перейти до голосування відразу.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. В мене немає зауважень.

ПОТУРАЄВ М.Р. Що свідчить про що? Що ми гарно попрацювали.

Колеги, тоді я переходжу до голосування. Ставлю на голосування рішення про повне врахування поправок 560, 570, 574, 586, 593, 594, 597. І 620. Хто за це рішення, прошу голосувати.

Потураєв – за.

Андрій Боблях – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пані Ірино.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Володимир В'ятрович – за.

Олександр Абдуллін – за.

Кравчук.

КРАВЧУК Є.М. За.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Софія Федина – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Скрипка – за. Тетяно Василівно, дякую.

Микола Леонідович. Добре.

Колеги, хто проти? Хто утримався? Дякую, рішення прийнято.

Наступне голосування, колеги. Пропонується врахувати частково поправку номер 559. Хто за це рішення, прошу голосувати.

Потураєв – за. Княжицький – за, Володимир В'ятрович – за.

СУШКО П.М. Сушко – за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто проти?

СКРИПКА Т.В. Скрипка - за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Тетяно Василівно.

Колеги, хто проти? Хто утримався? Дякую, рішення прийнято.

Колеги, далі поправки, які пропонується врахувати редакційно. Це поправки 592, 599, 604, 606, ну і все.

Колеги, хто за те, щоб врахувати ці поправки редакційно, прошу голосувати. Потураєв – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Княжицький - за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Миколо Леонідовичу.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

СУШКО П.М. Сушко – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Павле Миколайовичу.

Колеги, хто проти? Олександр Рафкатовичу, побачив. Дякую. Хто утримався? Дякую. Рішення прийнято.

Тут запитання від В'ятровича і мене, Миколо Леонідовичу. Вас як два рахувати чи як один голос? Ви у нас в анфас і в профіль. Ви і так, і так гарний.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. А, і так, і так, добре. Хай буде, бо тут просто зв'язок зникає.

ПОТУРАЄВ М.Р. Нормально, нормально, Миколо, залишай, нехай буде. Все добре.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я зрозумів. Але, Микито Руслановичу, хочу лише дуже коротко сказати. Ви знаєте, проблеми є. От ви кажете про

інтернет-радіостанції. От у мене є телефон, зайдіть на канал Соловйова, ви можете дивитися ціле інтернет-телебачення без жодних обмежень. І як наш закон буде це регулювати? От у мене пряме питання до вас. Чи знаєте ви відповідь на це питання?

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, у нас є там, я зараз не пригадаю частину статті і розділ по номеру, але якраз у нас про це була нещодавно дискусія. В якому сенсі дискусія? Фінальне обговорення. У нас закладений механізм блокування. Ми знаємо, що зараз у нас застосовується механізм блокування за доменними іменами. Ну, це найбільш поширений механізм. Ми знаємо з вами, що він не дуже спрацьовує, ну, в сенсі, так: він не спрацьовує на сто відсотків, через що виникає там, скажімо, колізія з таким виданням, як "Страна.ua". Ну, зараз воно там змінює постійно доменні імена, через що громадяни звертаються до Президента, Президент дає доручення Секретарю Ради національної безпеки і оборони. Ну, ми відповідно знаємо, що це недосконалий механізм, він на сто відсотків не захищає нас від таких впливів. Але, тим не менше, ми знаємо, що життя таким проросійським ресурсам це все ж таки ускладнює.

Я чому це так докладно доповідаю? Тому що ми це докладно розбирали вже. У нас в законі прямо прописано, що провайдер разом з їхнім регулятором мають розробити механізм блокування. І це не просто так, не зі стелі взялося, а були консультації з НКРЗІ, робоча група зустрічалася з НКРЗІ, і вони кажуть, що вони готові додавати до блокування по DNS ще інші механізми. Але мають дійсно їх відпрацювати з провайдерами.

Там була просто поправочка, яка нам пропонувала блокувати тільки по доменних іменах. Ну, це я наполягаю на тому, що вона має бути відхилена. Чому? Тому що, як я вже сказав, блокування тільки під доменних іменах, воно не є досконалим і нас не надійно захищає. Це перше.

Друге. Вписувати конкретну технологію DNS у закон, ну це, як на мій погляд, дуже несерйозно і невідповідально, бо завтра технологія може змінитись, може з'явиться якась більш надійна, а в нас буде записана стара технологія доменних імен.

Тому, так, там є цей механізм і ми будемо вимагати, і в нас з'являється, що дуже важливо, важіль, тому що такого зараз не було, а в законі це з'являється вперше, щоб ми вимагали від НКРЗІ розробити більш вдосконалений механізм блокування. Тому згоден з вами, Миколо Леонідовичу, проблема є, ми знаємо з вами обидва, бо ми всі знаємо в цьому комітеті, наскільки ця проблема гостра і неприємна, і я переконаний, що вона завдяки, зокрема цьому закону, буде вирішена. Але, знову-таки, ми розуміємо, що це справа двох регуляторів: як Національної ради з питань телебачення і радіомовлення, так і НКРЗІ. Так, отже, якщо я вам відповів, Миколо Леонідовичу, то будемо рухатись далі.

Отже, колеги, поправки в III розділі, які пропонується відхилити. І це поправки: 558, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 571, 572, 573, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 587, 588, 589, 590, 591, 595, 596, 598, 600, 601, 602, 603, 605, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649.

Колеги, хто за те, щоб відхилити перелічені мною поправки, прошу голосувати. Потураєв – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

САНЧЕНКО О.В. Санченко – за.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Юрій Павленко – за. Вітаю всіх.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

СУШКО П.М. Павло Сушко – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто проти? Хто утримався? Дякую. Рішення прийнято.

Колеги, переходимо до розділу четвертого, що там ми маємо з
принципових речей.

Будь ласка, Володимире Михайловичу.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Ціла низка поправок. Зараз буду поступово озвучувати їх. Отже, перша – це 659 і аналогічні. Поміж іншим, звернення до секретаріату, справа в тому, що правки в нас є типові, відповідно я буду називати одну, а тоді у вас буде завдання "повилловлювати" аналогічні правки десь в тексті. Трошки цю роботу вже зробив Тарас Шамайда, то передасть

вам, там де ми "повиловлювали" аналогічні правки, але далі це на вас впаде ця робота.

Отже, 659 та аналогічні правки.

ПОТУРАЄВ М.Р. 659. Так, іду до неї.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Я поки що зачитаю.

Отже, що я пропоную? З конструкції, цитую, "інформацію, що містить символіку комуністичного або націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів з метою виправдання та заперечення їх злочинного характеру, крім випадків, передбачених Законом про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів та заборони пропаганди їх символіки..." вилучити власне слова "з метою виправдання та заперечення їх злочинного характеру", тому що, переконаний, довести мету виправдання чи заперечення злочинного характеру буде дуже важко. Тому мені здається, що це зайва конструкція, яка тільки створює додаткові проблеми з використанням цієї норми, яка насправді дуже потрібна.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, колеги, є ще аргументи? Миколо Леонідовичу, можливо, у вас?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ні, я підтримую те, що сказав пан Володимир.

ПОТУРАЄВ М.Р. Добре.

_____. Я хотів би сказати, що ми на обговоренні говорили, що тут більше лякає слово "мета" чим вся конструкція.

В'ЯТРОВИЧ В.М. "Мету" я теж пропоную вилучити. Я вважаю, і "мету"...

_____ . Бо це саме слово "мета", воно дозволяє потім там...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Абсолютно, ми цього не доведемо, ми цього просто не доведемо.

_____ . Ну так, тому, можливо, просто відмовитись від слова "мета", замінити його чимось іншим, але зберегти всю конструкцію.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Ну я пропоную, мені здається, що якраз без оцієї всієї фрази - "з метою виправдання та заперечення їх злочинного характеру" - абсолютно залишається нормальна дієва норма.

ПОТУРАЄВ М.Р. Володимире Михайловичу, ми ж пам'ятаємо, що ми з вами дискутували на підкомітеті і там...

_____ . І нічим...

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні-ні. Дивіться, не те що нічим не закінчили, значить, я от все ж таки пропоную дослухатися до представника регулятора, бо є абсолютно обґрунтовані, я би не хотів не приймати повністю вашої пропозиції, тому що у ваших словах є логіка, але є абсолютно обґрунтовані перестороги у виробників, що це може обмежити і створити колізії у виробництві документальних фільмів і інформаційних продуктів.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Микито Руслановичу! Вже скільки років, від 2015 року діє Закон про заборону комуністичної та націонал-соціалістичної

символіки, там є прописані механізми, які не перешкоджали і не перешкоджатимуть у майбутньому, я переконаний, створювати документальне кіно, якісь наукові праці, освітні і так далі. Тобто жодним чином чинний зараз закон цьому не перешкоджає. І відповідно ця норма додаткова тільки навпаки завадить можливості використовувати ці норми в Законі про медіа.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, я тоді прошу медіа-юристів і представників регулятора. І будемо приймати рішення по цій поправці.

Значить, дійсно слушно каже Володимир В'ятрович про те, що відповідне законодавство вже існує і працює. І от в мене запитання дуже просте: чи виникали якісь проблеми чи колізії при виконанні цього законодавства у українських медіа? Якщо такі факти є, прошу про них повідомити. Якщо таких фактів немає, то відповідно будемо приймати рішення.

Колеги, будь ласка, робоча група. У нас були з вами перестороги, вони були обґрунтовані. Але тим не менше.

ДВОРОВИЙ М. Дивіться, я включуся, якщо можна.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка, Максим Дворовий.

ДВОРОВИЙ М. Наскільки я пам'ятаю історію додавання взагалі цього "хвостика", він витягнутий з рекомендацій Венеціанської комісії по декомунізаційному закону, який видавався, здається, у 2016 році, і де тоді Венеціанська комісія звернула увагу з посиланням на практику Європейського суду з прав людини, що власне те формулювання, яке на той момент існувало в медійному законодавстві, воно до певної міри не відповідало практиці Європейського суду з прав людини, оскільки, власне, в

тій самій практиці там в низці справ (переважно проти Угорщини) в принципі визнавалося, що проста демонстрація символіки десь на якихось публічних заходах або, в тому числі, під час певного програмування, окрім, власне, нацистської символіки, тобто комуністична символіка визнавалася як така, ну, заборона її демонстрації визнавалася такою, що може порушувати конвенцію в тому випадку, якщо вона демонструвалася, власне, не з тою метою, яку ми додавали в закон. Знову ж таки зараз Ігоря Розкладая тут немає, який міг би більш чітко "рефернути" на конкретне положення цього висновку "Венеціанки", і у мене його зараз перед рукою немає, але це просто до історії того, чому це з'явилося.

Щодо права застосування. Тут краще відповідь Національна рада.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Колеги, я як один із співавторів цього Закону про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного режиму брав участь у переговорах з представниками Венеціанської комісії. Справді, чули багато їхніх зауважень. На жаль, частина їхніх зауважень носили виключно політичний характер, які полягали в тому, що не можна прирівнювати нацизм до комунізму і так далі. Частину їхніх зауважень ми намагалися врахувати. Але справа зараз не в тому. Ми зараз говоримо про те, що закон було ухвалено сім років тому і ми маємо сім років фактично застосування цього закону, і жодних якихось колізій, на можливість яких вказувала Венеціанська комісія, не було. Тому мені здається, що ми тут не просто дмухаємо на холодне, ми зараз внесемо норму, внесемо певні поправки, які просто зроблять неможливим використання цієї норми.

_____. Колеги, доброго дня всім.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка.

_____ . Я наведу ще один приклад просто з моєї власної практики, не пов'язаної з регулятором, як медіаюрист. Отака абсолютно заборона без мети, вона, в тому числі, наприклад, призводить до того, що цю символіку з негативною конотацією не можна використовувати в передвиборній агітації, ну, наприклад, тому що такого виключення в Законі декомунізаційному немає. І таких прикладів в житті може бути дуже багато різних, тому що в законі, на який є референс, обмеження, виключення, точніше, виписані не по всіх випадках, які можуть бути в житті. І власне, мета була включена саме для того, щоб обмежити ті випадки, коли це проти України, зі шкодою для України використовується...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Пане Олександр, як можна обґрунтувати мету застосування даної символіки? Як? Хто визначить? Яким чином?

_____ . Коли буде конкретний приклад ролика, він аналізується, контент-аналіз робиться і виписується в рішенні, і обґрунтовується. Ну, таких же ж прикладів багато, тому що мета є і в кримінальних злочинах, і в інших нормах. Це не єдиний випадок, коли дія обмеження прив'язується до мети.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Ну, мені здається, що ми зараз з абсолютно гаданої проблеми створюємо реальну проблему. Гадана проблема полягає в тому, що, можливо, це комусь перешкодить використовувати в передвиборчій агітації в якості негативних символів серп і молот і свастику, а створюємо реальну проблему, коли ми впишемо слово "мета", яке зробить неможливим застосування цієї норми.

ПОТУРАЄВ М.Р. Не зовсім так, Володимире Михайловичу. Там є така історія. В Законі про декомунізацію... Пане Тарасе, будь ласка, послухайте

мене, бо ви ж співавтори Закону про декомунізацію. Тому ви краще мені поясніть, може, я неправий. Отже, в Законі про декомунізацію виключення робилося для творів мистецтва. В той же час новини і інформаційно-аналітичні програми в чистому вигляді не є творами мистецтва. Чи не створює це на ваш погляд як авторів закону небезпеку? Дивіться, я не проти того, щоб піти назустріч, я намагаюся уникнути можливих конфліктів на пустому місці. Колеги, дивіться, знову-таки. Пане Володимире, ну знову-таки, там у вас про твори мистецтва. Ну так от.

В'ЯТРОВИЧ В.М. ... я попрошу, не тільки про твори мистецтва ідеться. З науковою метою, з освітньою метою, тобто прописано ці всі винятки, які дадуть можливість використовувати. Тобто ще раз кажу, як на мене, якби ми це дискутували в 2016 році, можливо би з вашого боку це були б якісь аргументи, які б змушували задумуватись. Немає зараз аргументів. Ну 7 років застосування.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, значить, дивіться, насправді, насправді я вважаю, що якщо юридична практика не продемонструвала таких прикладів, таких прикладів за 7 років з моменту прийняття Закону про декомунізацію, я вважаю, що тут не треба, що називається, так, дмухати на холодне. Значить, якщо буде якийсь кейс, який доведе, що, але знову-таки, в чиїх це руках - це в руках регулятора і судів. Ну, в сенсі, чого тут лякатись медійникам? Я вважаю...

ДЕРКАЧ Я. Якщо дозволите, короткий буквально коментар.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка, пане Ярославче.

ДЕРКАЧ Я. Те, що зараз відсутні кейси, це насправді тільки свідчення того, що регулятор адекватно сприймає і аналізує контент, який знаходиться в ефірі. З правової точки зору між цими законами все рівно є неточності, цю колізію намагалися в тому числі виправити Законом про медіа, бо, як вже було сказано, новини і інформаційно-аналітичні передачі в чистому вигляді творами мистецтва не є, а єдине виключення, яке для медіа може бути хоч якось притягнуто, це якраз згадка про твори мистецтва в Законі про декомунізацію. Все залежить, практика подальша залежить від того, хто і як буде це розглядати, якщо ми нічого не виправляємо, а залишаємо як є.

_____ . В "документалці" і інформаційних це дійсно буде проблема.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, дивіться, значить, виробники, медійники вважають, що хтось може з нехорошою метою колись застосувати цей механізм для тиску на медіа, для тиску в обмеженні того, щоб вони виробляли ті чи інші продукти або навіть для переслідування. Тому це принципова річ, бо одна з насправді реальних, попри все, що про нього розказували, цілей цього закону це якраз захистити медіа від можливого тиску з боку держави. То ми точно впевнені в тому, що там немає жодних можливостей для того, щоб використати, значить, той механізм, якщо ми просто залишаємо як є Закон про декомунізацію, там точно немає жодної шпарини, щоб можна було скористатись для тиску на медіа?

КОВАЛЬ В.Ю. У мене інша пропозиція, якщо ми цей апендикс залишаємо, але додаємо "за винятком інформаційних, інформаційно-аналітичних програм". Тоді ми залишаємо.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні-ні. Валентине, це якраз не вихід. Ні, ну, пан Коваль шукає вихід. Шукає вихід, тому пропонує.

КОВАЛЬ В.Ю. Ну так.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так. Це ж не той. Валентине, це просто ми будемо нагромаджувати норми на норми. Насправді, найбільш до прийняттого компромісу була твоя перша пропозиція. Але я не зовсім розумію, що там можна зробити з цією метою. Так? От на що її можна було би замінити?

КОВАЛЬ В.Ю. На результат. Якщо в результаті створюється те-то і те-то.

ПОТУРАЄВ М.Р. Вибачте, яка була там пропозиція?

КОВАЛЬ В.Ю. Якщо в результаті буде - і далі про тексту.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну це складний вордінг, Валентине. Складний вордінг.

КОВАЛЬ В.Ю. Але він хоча би дозволяє уникнути слова "мета", щодо якої у ваших колег є...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Ні, проблема не в слові "мета". Проблема в тому, що ми маємо довести намір. От якщо ви скажете, що "...в результаті чого вийшло", то нам треба буде доводити, що те, що сталося, якась, умовно, пропаганда, була в результаті саме цих дій. І це так само дуже важко довести.

КОВАЛЬ В.Ю. Ні. Чому? Є і лінгвістичний аналіз, є багато експертів, які скажуть, що ця словесна конструкція веде стовідсотково до розуміння такого, такого і такого. Ці речі є. Я саме про це кажу.

Якщо слово от "мету" дійсно важко довести, бо скаже: "Та ні. Я хотів насправді зовсім інше. То так вийшло". Тому переходимо, відкидаємо "мету" і йдемо в наступний: "А як вийшло?". А вийшло так, що типу хотів як краще, а вийшло отак от, типу, на поталу радянським всім цим історіям. Все. Тоді відповідай. Або думай, яка воно виходить.

Тому я просто пропоную. Я розумію, що поки я тут, я буду там 100 разів аналізувати, яка була мета, на мій погляд...

ПОТУРАЄВ М.Р. Так що, є можливість сформувати редакцію? Я бачу, що Володимир В'ятрович не проти такої редакції.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Краще ніж "мета", але все одно.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так. Давайте спробуємо сформулювати вордінг. колеги.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Інформація, що містить символіку комуністичного, націонал-соціалістичного, нацистського тоталітарного режиму, в результаті якої відбувається заперечення.

_____. *(Не чути)*

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні. В результаті якої відбувається заперечення і є злочинного характеру. А це нормально.

_____. Результатом якої стало виправдання чи заперечення злочинного характеру.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так.

_____. Є цілий закон базовий, який це описує. Ми ж не можемо, ми не вносимо зміни в цей закон зараз.

ПОТУРАЄВ М.Р. Не вносимо.

_____. ... створюємо суперечності між двома законами.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Так, ще одна проблема. Будуть суперечності між двома законами справді. В одному – одне, в другому – буде по-іншому написано.

ФЕДИНА С.Р. Пане Микито, я думаю, що все-таки найкращий варіант в тому всьому, то від Володимира В'ятровича як є.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Мої друзі-програмісти завжди навчали мене дотримуватися одного правила, якщо воно працює – не лізь. Воно працює.

ФЕДИНА С.Р. Ну в даному випадку воно працює. Воно є сформовано, просто нам не треба перекреслювати той закон, який є. І давайте скажу щиро, там довести мету чи не довести мету. Якщо ми будемо на це посилатися, так перепошую, у нас експерти СБУ довели, що в моїх словах "на передовій стріляють" є погроза Президенту. Так що хороший юрист за великі гроші може подоводити все, що хоче. Наше ж завдання, щоб комуністичної символіки, націонал-соціалістичної символіки не було і не

використовувалось. І закон, який вже діє, він працює. Так, можливо, давайте залишимо в тому варіанті, в якому є, якраз тому, що пропонує В'ятрович, а будуть виникати конкретні випадки, ми завжди можемо вносити поправки.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Може, якраз практика, якщо раптом виникнуть проблеми – одна, друга, третя, п'ятдесят, може, якраз нам практика покаже якісь потреби зміни до законодавства, яких ми зараз просто не бачимо.

ПОТУРАЄВ М.Р. І в тому базовому теж.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Так, які ми зараз просто не бачимо, тому що проблем нема. Для того щоб зрозуміти, як долати проблему, треба з нею зіткнутися.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, я вважаю, що треба погодитися з аргументацією. Ми цю ситуацію всю розібрали з різних боків, що у нас є базовий закон, у нас є новий закон, він або тоді мав би виправляти базовий, чого ми не робили свідомо, тому що ми не хотіли чіпати хороший базовий закон, або він мав вже відповідати тим нормам, які в базовому законі є, а не створювати конфліктуючі норми... Значить, колеги, я пропоную погодитися з пропозицією Володимира В'ятровича і таким чином...

Так, Володимире Михайловичу, давайте поправки...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Я тут маю навіть перелік тих поправок.

ПОТУРАЄВ М.Р. Давайте.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Дякуючи Тарасу, що їх виписав. Отже, 659, 660...

ПОТУРАЄВ М.Р. Одну хвилиночку, я ж маю тут у себе в талмуді...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Окей. 659...

ПОТУРАЄВ М.Р. Зараз я її знайду. Чекайте, чекайте.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Віталію, ви теж зразу записуйте.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, 659-а.

В'ЯТРОВИЧ В.М. 60-а, 61-а, 62-а, 63-я, це все в IV розділі. В інших розділах...

ПОТУРАЄВ М.Р. Ой, давайте тоді, як дійдемо до наступних...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Вони просто абсолютно логічні. Просто випишіть, щоб ви їх мали.

ПОТУРАЄВ М.Р. А в якому розділі?

В'ЯТРОВИЧ В.М. Я не знаю. У мене номери правок є, номерів розділів нема.

ДВОРОВИЙ М. Це буде у VIII розділі.

ПОТУРАЄВ М.Р. Зачекайте, я зараз гляну.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Отже, розділ VIII.

ПОТУРАЄВ М.Р. Максиме, Максиме! Ви щось казали.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Розділ VIII.

ДВОРОВИЙ М. Так, я казав про те, що це розділ VIII.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Розділ VIII, отже, розділ VIII.

ПОТУРАЄВ М.Р. Чекай, чекай, чекай!

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Величезний у нас закон.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, VIII. Що там у нас?

В'ЯТРОВИЧ В.М. 1462.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, чекай, зараз знайду. Є.

В'ЯТРОВИЧ В.М. 63, 64, 65.

1525.

ПОТУРАЄВ М.Р. Є.

В'ЯТРОВИЧ В.М. 26, 27, 28.

1569.

ПОТУРАЄВ М.Р. Є.

В'ЯТРОВИЧ В.М. 70, 71, 72.

ПОТУРАЄВ М.Р. Є.

В'ЯТРОВИЧ В.М. 1600.

ПОТУРАЄВ М.Р. Є.

В'ЯТРОВИЧ В.М. 01, 02, 03. І все.

ПОТУРАЄВ М.Р. Є. Так, значить, і що ми робимо? Ми враховуємо тоді 59-у, якщо в цьому сенсі, так?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. В цьому розділі давайте всі.

ПОТУРАЄВ М.Р. А, все. Враховуємо, так?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Без мікрофону, не чути)*

ПОТУРАЄВ М.Р. Добре. Так, що ще в цьому розділі у нас, колеги?

В'ЯТРОВИЧ В.М. Так, якщо ні в кого немає даліше, то у мене 675-а.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. У мене буде, але, може, спочатку, Володю, ви, може, все озвучите?

В'ЯТРОВИЧ В.М. Та ні, давайте по порядку, бо заплутаємося. Миколо, давай по порядку. Якщо у тебе перед 675-ю, то краще озвучуй.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. У мене перед.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, а от у мене...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. У мене є перед і після.

ПОТУРАЄВ М.Р. От у мене запитання. Дивіться, колеги, я не буду зараз вертати назад рішень, але от у мене запитаннячко. Коли я просив дати кейси, щоб ми обговорили, то я прошу більш оперативно реагувати на те, що відбувається.

Просто до відома. Значить, не називаючи каналу. Але я вважаю, що це проблема була більше каналу, що вони самі побоялися поставити. Вони хотіли зробити сюжет про те, як на Андріївському узвозі продаються оці ганебні "треухи" радянської армії, там, з зірками, все як годиться, і не поставили сюжет в етер, тому що побоялися, що це буде сприйнято як пропаганда. Дивіться, друзі, колеги телевізійники, я вважаю, що це був акт самоцензури.

Але от, будь ласка, Володимире, поясни людям, щоб вони теж зараз це почули, що не варто так аж самих себе залякувати, щоб не робити такі очевидні речі. Тобі слово.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Переконалий, що це самоцензура, яка абсолютно не відповідає духу цього закону. Ви розумієте, ну говорити про те, що репортаж, який розповідає про неправильний продаж різного роду підробок, тому що оригінали, антикваріат можна продавати, є пропагандою, ну тут жодною натяжкою цього не можна ствердити просто. Тобто тут же справді якийсь страх, який абсолютно необґрунтований. Навпаки, оце от дмухання на холодне і провокує такого роду страхи, що ми ще щось будемо уточняти, ще щось уточняти. Ну нам врешті-решт треба людей привчити до того, щоб люди відчували не тільки букву, але і дух закону.

ПОТУРАЄВ М.Р. Згоден.

_____ . Ну справа в тому, що це саме від надто свідомої частини суспільства, приходили до нас сюди на засідання, намагаючись нас до чогось схилити. Наскільки я розумію, люди, які зважено до цього ставляться, вони спокійно до цього ставляться. Але я впевнений, що 2-3 учасники попередніх дискусій просто поселяться тут, під Нацрадою, будуть жити, розіб'ють палатки, заведуть сім'ї, будуть народжувати дітей далі і будуть за кожний випадок когось чіпляти. Я саме про це.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Протягом 7 років я кожного разу підходив під Нацраду, коли там оселялися такі люди. Пам'ятаєте, правда? Не було таких протягом 7 років, я впевнений, і не буде.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, ми почули Володимира В'ятровича, одного з основних авторів Закону про декомунізацію. Я вважаю, що позиція одного з авторів цього закону абсолютно зважена, зрозуміла і чітка.

Знову ж таки, колеги, я погоджуюся з тим, що якщо ми будемо прописувати запобіжники на кожний випадок, ми ніколи не вирулимо із жодної ситуації. Тому я закликаю медійників виконувати закони, але не самоцензурувати себе і не боятися робити речі, які, з вашого погляду, відповідають закону. Якщо в когось є якась претензія, так Закон про медіа містить достатньо механізмів для того, щоб вони ці претензії проти медіа пред'являли в суді. І, будь ласка, нехай там доводять, що хтось порушив Закон про декомунізацію.

Будь ласка, Максиме.

ДВОРОВИЙ М. Пане Микито, я просто додам останню репліку стосовно цього. Проблема якраз декомунізаційного закону полягає в тому,

що він пише лишень про заборону демонстрації символіки без мети, і в ньому, наскільки я пам'ятаю, немає того винятку, який, наприклад, є станом на сьогодні в іншому законі, який забороняє демонструвати символіку, маю на увазі Закон про заборону нацистського тоталітарного російського режиму, коротше, той закон з довгою назвою, де є чіткий виняток, що показ символіки дозволяється, якщо він не має на меті пропаганди чогось. Тому, насправді, подібна зміна до декомунізаційного закону, яка би його в певній мірі синхронізувала з іншими нормами, пов'язаними з заборною демонстрації символіки, могла би вирішити це питання і покращити ситуацію для медіа. Але безумовно це не питання, яке ми будемо вирішувати, скоріш за все, в рамках цього закону якимись комітетськими правками абощо.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Максиме.

Колеги, переходимо до голосування по IV розділу. А, чекай. Давай.

В'ЯТРОВИЧ В.М. У мене 675 правка. Її озвучувати? Чи хтось має перед тим якісь правки?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Володю, я пропоную, щоб ти озвучив всі свої. І потім я.

В'ЯТРОВИЧ В.М. О'кей. 675-а та аналогічні. Редакційно врахувати або в статті 36-й закону (IV розділ), або в статті 119 (IX розділ) відповідно до домовленостей, про які ми говорили, які були досягнуті на підкомітеті. Ми забороняємо відтворення фонограми, відеограми та кліпів російських співаків відповідно до Закону про культуру, лише не виписуємо "відповідальність за це порушення" доки уряд не розробить механізм ідентифікації громадянства співака. Ми домовлялись, що ми це залишаємо.

Тому пропоную редакційно врахувати поправку № 675 Санченка і аналогічні поправки інших депутатів, додавши або до частини першої статті 36-ї, або до частини першої статті 119-ї такий пункт: "Музичні фонограми, відеограми, музичні кліпи, розповсюдження яких заборонено частиною другою статті 15 Закону про культуру". Це відповідатиме рішенню підкомітету, бо зараз ці поправки загубились.

І там буде потім ще доповнення, яке стосується, власне, заборони творів російських авторів. Тобто це трошки інше, але важливо, щоб ми і цей механізм, так як домовлялися, залишили.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, колеги.

ДВОРОВИЙ М. Воно є в IX розділі.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Принаймні в цій порівняльній таблиці, яку ми вчора мали, воно згубилося.

ПОТУРАЄВ М.Р. Треба перевірити, колеги.

ДВОРОВИЙ М. Пане Володимире, це є пунктом четвертим частини першої статті 119-ї. Перевірте, будь ласка, ще раз, але воно має бути...

ПОТУРАЄВ М.Р. От це я ж тому і казав, що треба перевіряти, колеги, так. Тому що ми це вносили, ось в чому справа.

Максиме, можеш ще раз назвати? 119, так?

ДВОРОВИЙ М. Пункт четвертий частини першої статті 119-ї.

ПОТУРАЄВ М.Р. Максиме, проблема...

В'ЯТРОВИЧ В.М. У нас сторінка 640-а закінчується третім пунктом. Четвертого немає.

ПОТУРАЄВ М.Р. В нашій таблиці закінчується третім пунктом. Так, четвертого немає. Так це "блоха", це ж технічний збій, бо так.

ДВОРОВИЙ М. Треба, знову ж таки, я зараз спробую. Я сів нарешті до потягу, спробую... але вона має бути там.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, друзі, коротше, давайте не втрачати час.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Внесемо і проголосуємо. Все.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так. Внесемо, звичайно. Так.

_____. Колеги, правка 1744 врахована і додана в пункт четвертий в статтю...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Так у нас немає. В нашій таблиці немає пункту четвертого.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так.

_____. Я ж дивлюся в ту саму таблицю. Ну у всіх одна ж таблиця. Воно просто враховано на рівні правки 1744. В першій редакції цього не було.

ПОТУРАЄВ М.Р. А, все, колеги, у нас з'ясувалося. Ці таблиці роздруковані не відповідають тим таблицям, які розсилалися.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Життя стає все складнішим.

ПОТУРАЄВ М.Р. Складнішим, так.

Так, значить, будь ласка, нам треба розібратися.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Без мікрофону)*

ПОТУРАЄВ М.Р. Віталію, добре.

Дивіться, в цій роздруківці у мене 675-а на відхилення, і в цій таблиці, яка у мене тут, 675-а на відхилення. Тоді, будь ласка, колеги, зараз, давайте, тиша. Зараз робоча група скаже. Хто нам назве зараз просто? Віталій з пані Людмилою?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. У мене є.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, так там же ж воно внесено просто. У них таблиця, де внесено, щоб вони привели цю таблицю у відповідність до таблиці робочої групи. Отже, хто там буде? Або Олександр, або Слава, у кого під рукою? Або Максим. У кого під рукою?

_____. Колеги, якщо я правильно розумію ситуацію, то ми переносимо цю норму в ІХ розділ. Тому вона в ІХ розділі в статті 119, а не в тому розділі, де 675 правка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. А як воно звучить, можна зачитати?

_____. Зараз, секунду.

_____. Я можу прочитати.

ПОТУРАЄВ М.Р. Давай, Сашо.

_____. Частину першу статті 119 доповнити пунктом 4 у такій редакції: "Музичні фонограми, відеограми, музичні кліпи, розповсюдження яких заборонено відповідно до частини другої статті 15 Закону України "Про культуру".

В'ЯТРОВИЧ В.М. Добре.

_____. Це правка Кравчук, Потураєва,

ПОТУРАЄВ М.Р. Все, вирішили. Тоді, значить, 675-у ми можемо тут відхилити, бо там у нас вона є.

Що ще, Володимире Михайловичу?

_____. Або можна насправді, ну, треба спитати у регламентного, але можна написати, що враховано редакційно у частині четвертій статті...

ПОТУРАЄВ М.Р. О, давайте, це ж принципово, так? 675-а врахована редакційно.

_____. В пункті четвертому частини першої статті...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Тоді вам треба буде правка. Я зачитаю.

ПОТУРАЄВ М.Р. Які ще номери?

В'ЯТРОВИЧ В.М. 668.

ПОТУРАЄВ М.Р. 668-а ще. Така сама, так?

В'ЯТРОВИЧ В.М. Так. 675.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, є.

В'ЯТРОВИЧ В.М. 77-а.

ПОТУРАЄВ М.Р. 77-а, є.

В'ЯТРОВИЧ В.М. 78-а.

ПОТУРАЄВ М.Р. Є.

В'ЯТРОВИЧ В.М. 681-а.

ПОТУРАЄВ М.Р. Є.

В'ЯТРОВИЧ В.М. 82-а.

ПОТУРАЄВ М.Р. Є.

В'ЯТРОВИЧ В.М. 83-я.

ПОТУРАЄВ М.Р. А 83-я у мене редакційно врахована.

В'ЯТРОВИЧ В.М. 84-а.

ПОТУРАЄВ М.Р. 84-а ще. Так.

В'ЯТРОВИЧ В.М. І як враховану частково позначити 666-у.

ПОТУРАЄВ М.Р. Є.

Так, які у нас тут ще, колеги?

В'ЯТРОВИЧ В.М. 697 поправка.

ПОТУРАЄВ М.Р. 697-а.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Врахувати редакційно поправку і аналогічну за змістом. Йдеться про право Нацради під приводом воєнного чи надзвичайного стану зменшувати зазначену законом обов'язкову мінімальну частку національного продукту в будь-якому обсязі і на будь-який строк. Ми це багато дискутували, але я продовжу наполягати на тому, що можна погодитися, що в час війни Нацрада може зменшувати таку частку, але не до нуля і не безкінечно на довгий строк, як впливає із законопроекту зараз. Бо не може такого бути, щоб будь-який орган міг просто перекреслити на невизначений тривалий час важливу законодавчу норму. Ми ухвалювали такі норми, розуміючи потребу цього. Я розумію, що ситуація зараз трошки інша – воєнний стан, але повністю викреслювати цю норму абсолютно недоречно. Можемо дискутувати, яким може бути максимальний час таких знижень, наскільки може бути знижена частка Нацрадою, але не заперечувати цього повністю.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, значить, дивіться, там у мене в самого є питаннячко і воно дуже просте. Я розумію, під час дії воєнного і надзвичайного стану, я не погоджуюсь з Володимиром зараз в тому, що можна визначити граничний поріг частки, бо може бути така ситуація, що вони можуть навіть сказати: добре, вам там на певний термін там нуль, беріть європейське і показуйте, там 2 місяці, 3 місяці може бути. Але я не погоджуюсь і ми колегам депутатам не пояснимо, чому тут взагалі немає часового обмеження. Тому воєнний і надзвичайний стан – зрозуміло. Значить, період, визначений Національною радою, що необхідний для відновлення сфери медіа – зрозуміло, але цей період має бути якось обмежений, якось має бути обмежений.

Значить, дивіться, тут я вбачаю два варіанти, я знав, що ми до цього прийдемо, давайте обговоримо, я вбачаю два варіанти: або ми ставимо певний термін часовий, або ми ставимо це рішенням Верховної Ради України. Дивіться, я вважаю, що насправді 5-річний термін прийнятний. Тобто закінчення воєнного чи надзвичайного стану плюс 5 років, він прийнятний. Але також прийнятний, як на мене, варіант, що Верховна Рада вирішує, коли цей ...

(Загальна дискусія)

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну добре, поправте мене.

Колеги, які думки? Будь ласка.

_____. Можна?

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка.

_____ . Два слова. Ми виходили з того, формулюючи цю норму, що, по-перше, і мені теж цікаво почути думку депутатів в тому плані, хто може передбачити, коли закінчиться війна і хто може передбачити, які будуть її наслідки. Тому вона саме таким чином сформульована.

І другий момент. Ми теж обговорювали стосовно строків. У нас була пропозиція, що давайте запишемо 10 років, тому що саме Рада відновлення України, яка працювала певний час в різних сферах суспільства і планувала відновлення різних секторів, і в тому числі медійного, відштовхується саме від 10-річного строку.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Пане Олександр, це точно не перший закон, який ми ухвалюємо, який стосується саме воєнного стану, і в нас є дуже нормальне в принципі формулювання: такий-то строк, стільки-то років після закінчення воєнного стану. Все. Тобто це регулюється.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, давайте так. Давайте, як колись казав відомо хто в іншій ситуації, давайте зійдемося десь посередині. У нас з вами там є в іншій ситуації 5 років, до речі, передбачених після закінчення воєнного стану. Ми пам'ятаємо, через що ми змушені були це зробити, ці 5 років, там пролонгація і так далі. От нехай ця цифра, вона залишиться і тут.

Значить, скільки закінчиться війна, пане Олександр, ну так стільки ж і буде діяти воєнний час, це ж зрозуміло. А скільки потім буде відновлення, це дійсно інша історія. І якщо буде вже така, я навіть думати про це не хочу, але якщо вже буде така ситуація, що буде більше, то Верховна Рада зможе внести зміну до закону.

Володимире Михайловичу, я пропоную компроміс. І я пропоную в цьому сенсі записати таким чином: під час дії воєнного, надзвичайного стану, а також визначеного Національною радою періоду, що необхідний для відновлення сфери медіа, але не більше ніж 5 років після закінчення воєнного

чи надзвичайного стану, Національна рада має право зменшувати обсяг національного продукту. Приймається? Це буде правка 645 в редакції комітету.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Ні, 697-а, 8-а, 9-а. В мене є перелік.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ой, 694-а. Я перепрошую.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Ні. 697-а в мене.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ще значить типова є, 697-а.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В мене є перелік. Може подивіться, чи нічого "не полетіло", Віталію.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, нічого "не полетіло". Просто є правка Ляшенко 694-а, вона по суті однотипна з твоєю.

Значить, тому ми враховуємо редакційно поправку 697 В'ятровича.

В'ЯТРОВИЧ В.М. 98-у, 99-у, 700-у, 702-у, 703-ю, 704-у, 705-у, 6-у, 7-у.

ПОТУРАЄВ М.Р. І 94-у.

В'ЯТРОВИЧ В.М. І 94-у, так.

ПОТУРАЄВ М.Р. Бо вона така сама.

Добре? Зрозуміло, які враховуємо?

В'ЯТРОВИЧ В.М. Ще раз. 694-а, 697-а, 698-а, 699-а, 700-а, 702-а, 3-я, 4-а, 5-а, 6-а, 7-а.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так. От тільки я собі не записав. Ну ладно, якось розберемося. Тільки плюс 694-а. *(Консультаційні уточнення)* О! Дякую. І тут всі є, так?

_____ . Крім першої... *(нерозбірливо)* ...

ПОТУРАЄВ М.Р. Окей. Я тоді візьму у вас, пане Тарасе. Коли буду читати, я тоді візьму.

Так, які ще у нас? Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Якщо пан В'ятрович закінчить, то я тоді на одне слово включуся.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Окей. В мене ще трошки є по цьому розділу.

728-а. Я хочу зрозуміти доцільність врахування правки 728, яка передбачає дотримання квот на українські пісні лише при ефірному радіомовленні. Зараз законодавство передбачає їх дотримання при радіомовленні взагалі. Що значить "ефірне радіомовлення"? В редакції першого читання теж було просто радіомовлення. Зараз ефірне. Що це означає, прошу пояснити. Можливо, я погоджусь з цим. Можливо, ні. Але я не розумію, про що йдеться.

ПОТУРАЄВ М.Р. Значить, тут ідеться насправді про бібліотеки. Тому що те, що радіостанції роблять... У них є онлайн-бібліотеки. От воно через це з'явилося. Це нам просили. Я пам'ятаю цю історію. Колеги, нагадайте мені

історію, будь ласка, щоб я був коректний, 728-ї поправки. Я пам'ятаю, що це було пов'язано з бібліотеками радіостанцій, які є у відкритому доступі.

М'ЯСНИКОВА К.А. Так, це Катерина Мясникова. Так, власне, зараз ця квота розповсюджується на ефірні радіостанції і в принципі у нас є каталоги, плейлисти на сайтах ми маємо. Ну і плюс є такі застосунки, які спрямовані саме на прослуховування музики. Тому це уточнення саме для того зроблено.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Тоді в мене запитання. Це означає, що квоти будуть поширюватись тільки на це радіо, яке в ефірі, чи вони будуть поширюватись на інтернет-радіо? Судячи з того, як тут вписано, я побоююсь, що воно стосуватиметься тільки ефірного радіо, але не інтернет-радіо.

ПОТУРАЄВ М.Р. Тут я візьму слово. Значить, дивіться, колеги, там зараз дуже важкий період в сенсі того, що там ця технологія ще, ну як сказати, вона тільки заходить. Тобто воно ще не склалося. Що ми маємо зараз в радіо сегменті? Катерино, будь ласка, поправте мене, якщо я буду десь професійно неправий. Що там відбувається? У нас є ефірне радіомовлення. Все, зрозуміло, ми знаємо, як працює, квота працює, все ясно. Далі. У нас є онлайн-радіомовлення, воно, увага, воно відповідає тому плейлисту, який транслюється в ефірі, тому проблеми немає. Але у них вже, і про це треба подумати, ну ми зараз не можемо їм на голову цю квоту надіти, у них є можливість, не у всіх, коли ти заходиш, це не радіо-плеєр, не трансляція, коли ти заходиш, там є каталоги вільного доступу. *(Шум)* Але воно пов'язане з радіомовленням, пов'язане. *(Шум)* Колеги, чекайте.

_____. Можна я поясню, пане Микито?

ПОТУРАЄВ М.Р. Пане Тарасе, тут серйозно. Якщо ми цього не зробимо, ми дійсно створимо проблему, бо дійсно хтось почне, не ми, ніхто з активістів, але якийсь там, не знаю, навіть в поганих конкурентних цілях почне завалювати позовами, що у вас там у відкритому доступі, а у вас, значить, ваша бібліотека не відповідає квотам. Бібліотека не може відповідати квотам.

_____. Можна я скажу?

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка, пане ...

_____. Тут прозвучало просто слово "конкуренція". Так от там, де в українських станцій конкуренції немає, тобто ефірне наземне мовлення, там працюють квоти і там для них працюють жорсткі національно орієнтовані правила. Там, де наші станції перебувають в зоні жорсткої конкуренції, там цього краще не робити, бо жодної конкуренції не витримає жодна форматна станція або жодний форматний плейлист, просто плейлисти взагалі не зрозуміло як існують, вони начебто і не радіостанції, а з іншого боку це редакційні матеріали. Тому для того, щоб просто уникнути цих розмов і розбірок всередині онлайн, ми би поки цього не рекомендували робити. Те, що стосується беззаперечно безконкурентного середовища, яке на сьогодні там складає набагато більше ніж половину всього сприйняття радіопродукту, там мають бути квоти.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, я ж іду на компроміс, я прошу мені тут теж повірити, тут немає зради, і просто дивіться, але я одразу кажу, що нам ще доведеться з цим розбиратись, бо, на мій погляд, технологія іде таким чином, що будуть створювати такі саме от як відеоплатформи, такі будуть і радіоплатформи і тоді треба буде розбиратись в тому числі з бібліотеками. Я

кажу про завтра, але зараз прошу, просто повірте мені, що тут зради немає. Пане Тарасе, тут зради немає, технологічна історія. Давайте якось чути один одного.

_____. Можна я ще добавлю, пане спікере?

ПОТУРАЄВ М.Р. Розібрались. Ідемо далі.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Рухаємось далі.

В нас 751 правка. Там багатьох правка, яка стосується визначення квот, яка визначає, що час реклами не може враховуватись при обчисленні мовних квот. Тобто я хочу з'ясувати, чи може в редакції законопроекту другого читання рекламна інформація прямо чи опосередковано трактуватись як програма або частина програми...

ПОТУРАЄВ М.Р. Та ні, ми ж домовились, не може. Ну як це? Це перший підкомітет або другий.

_____. Так, але у визначенні рекламної інформації сказано, що це зокрема може бути частина програми, розумієте. Можливо ця правка не завадить, вона просто зберігає статус-кво...

ПОТУРАЄВ М.Р. Друзі, дивіться, ви ж пам'ятаєте, що колеги, які зараз з нами, вже там працюють день і ніч над змінами Закону про рекламу. Давайте зараз це не чіпати. Я пояснюю, бо там з директиви дуже багато влізе всього. Давайте зараз хоча би це не чіпати, пане Тарасе, от чесно.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Поясніть, будь ласка, що завадить чітко вписати, що поправка 751, яка стосується власне того, що час реклами не може

враховуватись при обчисленні мовних квот. Ми вважаємо, що буде краще, якщо це буде чітко прописано.

ПОТУРАЄВ М.Р. Давайте зараз запитасмо. Пан Олександр Бурмагін, будь ласка. Колеги, увага, значить, дивіться, там є складна історія, що європейці рахують як так звану комерційну інформацію. Зараз нам Олександр Бурмагін пояснить. Якщо тут немає жодного натяку на протиріччя з їхніми визначеннями, так, і як вони це зараховують, тоді без питань можна буде це врахувати.

Олександр Бурмагін, будь ласка, що там? Це 751-а і це реклама. Вона мене дуже лякає з урахуванням того, що ми маємо директиву прописувати.

Будь ласка.

БУРМАГІН О.О. Дивіться, 751-а правка вносить дуже невеличку технічну зміну, яка просто закріплює те, що уже зараз діє за методикою Нацради. Тобто, коли рахуються квоти україномовних програм, рекламна інформація, реклама не враховується зараз при обрахунку квоти. І просто якщо зараз в редакції першого читання сказано, що "при обчислюванні частки програм, в тому числі фільмів, виконаних державною мовою, враховується загальна тривалість програм, в тому числі фільмів". І в дужках стоїть "крім пісень та музичних кліпів". Так?

То поправка 751-а пропонує в цих дужках додати рекламну інформацію, воно буде звучати "крім рекламної інформації, пісень та музичних кліпів". Відповідно нічого страшного тут і нічого нового не буде. Просто це буде закріплювати чітко те, що вже давно є.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, я не бачу.

ФЕДИНА С.Р. Пане Микито, якщо дозволите. Насправді ця правка навпаки захищає медіа, тому що вони кожен раз нарікають в тому плані, що "у нас там десь не так порахують, нас будуть штрафувати". В даному випадку ще виписується один момент, де воно не враховується в обрахуванні. Воно навпаки на користь кожному із медіа і чіткіше розподіляє інформацію. Це гарно.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Софіє Романівно.

Колеги, робоча група, тут я не бачу жодних загроз по директиві в частині реклами.

ДВОРОВИЙ М. Колеги, я просто додам, ми вирішили цю проблему з неврахуванням рекламної інформації поки зміною визначення програми в першому розділі. І якщо у нас музичні кліпи і пісні належать до програм і відповідно їх виключення тут в дужках є доцільним, оскільки власне квоти обчислюються від програм, а пісні і музичні кліпи належать до програм.

Рекламна інформація не належить до програм, ми виправили це в дефініціях і відповідно ми робимо виняток немовбито в дужках, приписуючи знову ж таки рекламну інформацію до того, що вона може належати до програм. Тобто це і так вирішено зміною дефініції...

_____. Максиме, але ж, дивіться, ми попередньо проговорювали дискусію, що, можливо, якомога чіткіше прописати деякі положення, щоб не було ніякої двозначності. Чим завадить прописання тут ще додатково реклами?

Тобто однозначно передбачатиме абсолютно однозначне трактування, що рекламний час не враховується. Все. Це не обтяжить жодним чином цей закон.

_____ . Колеги, давайте подумаємо, що зараз реклама враховується в квоту. І це означає, пане Микито, плюс 15% орієнтовно для національних медіа збільшення квоти національного продукту. Зараз в сучасних умовах ми...

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, одну хвилиночку. Катерино, це для мене щось теж нове. Так. Давайте все ж таки якимось це з'ясуємо. Я теж вважав, що реклама не враховується в нацпродукт. Як вона? Це рекламна інформація.

_____ . Реклама. Я вам більше скажу. Реклама – це національний продукт, він вироблений в Україні, за українські гроші.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну добре. А мова тут до чого?

_____ . Мова у рекламі тільки українська у нас.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Мова не про те, мова про те, чи враховується ефірний час реклами в мовні квоти. Зараз не враховується.

_____ . Зараз враховується.

КОВАЛЬ В.Ю. Зараз за методикою Національної ради реклама враховується, реклама вважається передачею зі всіма похідними, і вона відповідно враховується і в мовних квотах, і в національному продукті, і так далі, і так далі. Це те, що відбувається зараз.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Тоді ви мене додатково переконали, що ця правка потрібна, щоб ми чітко прописали, щоб цього не було, тому що це неправильно, коли реклама враховується як програма.

КОВАЛЬ В.Ю. Ні, це позиція насправді, там ми з європейцями з цього приводу розбираємося, чи реклама є програмою. Але сьогодні реклама є передачею або програмою...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Щойно нам сказали, що в нашому законопроекті про медіа реклама не є програмою, це вписано ще в глосарії до нашого законопроекту. Ми просто пропонуємо ще додатково в тій статті дописати про те, що квоти не враховують рекламного часу. Все. Це лише уточнення. Ми вже всі погодилися, що реклама не є програмою, це є в нашому законопроекті.

_____. Микито Руслановичу, а можна позицію Нацради почути? Бо я бачу, Бурмагін ніяк не може сказати. Цікаво.

КОВАЛЬ В.Ю. А Коваль вам не перший заступник голови, не позиція Нацради, так?

ПОТУРАЄВ М.Р. Вибачте, пане Валентине.

_____. Перепрошую. Але я бачу, що Олександр хоче щось додати і ніяк не додасть.

БУРМАГІН О.О. Вже насправді все озвучили. І те, що програма має охоплювати рекламу, це вимога по суті європейських експертів. Як її обраховувати з точки зору мови, ризики вже пані Катерина теж озвучила.

ДВОРОВИЙ М. Почекайте. Здається, ми знову всі заплуталися. По-перше, вимога директиви, що програма не має враховувати рекламну

інформацію. Тому що, Саша, ти тільки що знову сказав, що має враховувати. Відповідно до цього ми викинули з того, що ми визначали як програми, рекламну інформацію.

Для того, щоб всі ще раз це все перевірили, будь ласка, це правка номер 109, яка врахована частково і яка є пунктом 42 в дефініціях в статті 1.

Тепер, рухаємося далі. У нас квота обраховується стосовно програм. Ми вже визначили, що до визначення програм не входить рекламна інформація. В дужках у нас є пісні та музичні твори. Це означає, що квота програм обраховується з усього того, що ми визначили в статті 42 як програма, мінус пісні, мінус музичні твори. В мене зараз немає тексту перед собою тієї конкретно правки, тому вибачайте, якщо я кажу щось не точно. Відповідно це означає, що ми беремо і викидаємо два елементи з програм в дужках, все.

Якщо ми будемо сюди додавати елемент рекламної інформації, вийде масло масляне, тому що у нас вийде, що у нас за дефініцією програм немає рекламної інформації, рекламна інформація не належить до програм, і ми тут ще додатково для чогось її закріплюємо, коли в нас виходять винятки різного порядку. Тому що два винятки стосуватимуться тих речей, які внесені до визначення програми, а третій виняток стосуватиметься третього елемента, який не належить до визначення програми. І як наслідок, ну я просто не бачу в цьому потреби, тому що це все вирішено тим, що визначення програми в пункті 42 частині першій статті 1 вже не включає рекламну інформацію. Ось і все.

ПОТУРАЄВ М.Р. Максиме, я правильно розумію, що закон вже має в собі такі норми. І в принципі, включення цього – це буде масло масляне, але я в такому випадку не бачу жодних причин не піти назустріч шановним депутатам цілих трьох фракцій: "Європейська Солідарність", депутатська група "За майбутнє" і фракція політичної партії "Голос". Ну, буде зайва

норма, але оскільки вона дублює вже існуючі норми в законі, буде просто трохи більше літер, ось і все.

Тому не бачу необхідності далі продовжувати дискусію по 751-й поправці. Максим Дворовий чудово все пояснив.

Дякую дуже, Максиме.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Дякую Максиму.

У мене ще 2 правочки. Тут у мене, на жаль, немає переліку типових правок щодо цього. Тут треба буде вже секретаріату попрацювати.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Ні, це одна правка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Добре. Отже, у мене ще 2 уточнення по двох правках. 788, виключно редакційна. Вона врахована, але там, мені здається, випало слово: при врахуванні правки 788 перед словом "іномовлення" додати "державного іномовлення". Це 788.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, я пам'ятаю. До речі, це моя. Щось там мені хтось казав про приватне іномовлення, але тут...

Колеги з робочої групи, нагадайте мені, будь ласка, правка 788. Я знімав слово "державний" через те, що у мене у самого були перестороги, чи не завадить це розвитку приватних каналів іномовлення. Нагадайте мені...

_____. У нас Закон про іномовлення регулює тільки один вид – державне іномовлення, більше ніяких іномовлень у нас не може бути.

ПОТУРАЄВ М.Р. Тоді в цьому немає сенсу. Тоді, добре, 788, значить, так як було. 788 – редакційно. Додати слово "державне".

В'ЯТРОВИЧ В.М. 793. Доцільність врахування поправки 793 про виняток для аудіальних медіа на замовлення. Прошу мені це пояснити.

ПОТУРАЄВ М.Р. Точно, це воно. Це пов'язана штука з цією попередньою. Це воно і є все. Це для того, щоб у них не було спокуси, щоб плейлисти в інтернеті відрізнялися від плейлистів в ефірі.

В'ЯТРОВИЧ В.М. О'кей. Тоді лишається. Все.

_____. Це аудіальні медіа на замовлення. Тут зрозуміло. А там, де радіомовлення, це зовсім інше.

ПОТУРАЄВ М.Р. Але вони всі вже одне фактично, тому і треба було це зробити.

В'ЯТРОВИЧ В.М. О'кей. У мене по цьому розділу все.

ПОТУРАЄВ М.Р. Все. Друзі, починаємо голосування.
А, давайте, Ірино Мирославівно. Потім Микола Леонідович.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. І ще в мене потім буде 2 поправки.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. А можна спочатку Княжицького, бо я зараз згубила текст, я швиденько знайду.

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, давайте ви тоді.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Дивіться, у мене 650-а поправка. Вона пропонує виключити з закону положення, що суб'єкт у сфері медіа

зобов'язаний дотримуватися вимог законодавства хоча б тому, що обов'язок дотримуватися законодавства і так, в принципі, на всіх лежить, а по-друге, не повинні регулятори контролювати чи дотримується він законодавства податкового чи бюджетного, Закон про медіа це точно не має встановлювати.

Тобто я пропоную або написати законодавство у сфері медіа, тоді це буде логічно, або взагалі виключити з закону це положення. Бо у нас були приклади, коли Національна рада карала медіа за порушення податкового чи якогось іншого законодавства, а це не функції регулятора в даному випадку.

ПОТУРАЄВ М.Р. Там є, Миколо Леонідовичу, хоча ми вчора трохи подискутували, ну, добре, ми там твій механізм частково відхилили, залишили нас, але вони не можуть карати за недотримання податкового законодавства (ти слушно кажеш), але коли вони або в твоїй схемі, або в нашій схемі (не важливо) витягають ті документи, які ми обидва хочемо, щоб вони мали доступ витягати, і на підставі цих документів роблять висновки, то це для цього робилося. Бо якщо ми їх обмежимо тільки законодавством у сфері медіа, то вони у нас "дулю з маком" отримують, а не фінансові звіти, аудиторські і так далі.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Микито, це не так. Поясню чому. Справа в тому, що це зобов'язання суб'єкту дотримуватися податкового законодавства, а не надавати інформацію. Зобов'язання надавати інформацію в інших статтях. В цьому законі це є, що вони всі зобов'язані надавати інформацію, ніхто не проти цього. А тут сказано, що вони зобов'язані дотримуватися всього законодавства загалом. Це означає, що Національна рада має контролювати все законодавство загалом, в тому числі податкове, бюджетне, якісь інші, які не є, навіть механізми цього контролю тут не прописані. Тому я пропонував написати "законодавство у сфері медіа".

ПОТУРАЄВ М.Р. Я розумію.

Будь ласка, колеги, регулятор, ваша позиція.

_____ . Ну, справа в тому, що повноваження регулятора чітко окреслено, і він за ці повноваження виходити не може, якщо вже говорити про Нацраду. А стосовно законодавства, чому воно так було, тому що деякі обов'язки медіа є у Виборчому кодексі, є в рекламному законодавстві, не тільки в Законі власне про медіа. Це буде дуже дивно, якщо Національна рада буде контролювати податкове законодавство і тим паче застосовувати санкції, по якому ще є окремий механізм. І механізм про застосування санкцій Національною радою взагалі побудований таким чином, що вона не може жодного кроку робити, ніж прописано в цьому механізмі. В цьому механізмі немає податкового законодавства і порушення з боку медіа податкового законодавства, це як приклад, або іншого.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ви абсолютно праві. Але ми ж приймаємо закон не про цю Національну раду, а загалом. А у нас були приклади в історії, коли Національна рада карала за порушення податкового законодавства, тому що такі норми були раніше.

ПОТУРАЄВ М.Р. Щось я не пригадаю, що були такі норми, щоб Національна рада могла карати за порушення податкового.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, це точно було. Точно пам'ятаю, коли наш колега Манжосов був у Національній раді, були такі випадки. Потім вам пришлю і покажу. Просто якби ми тут написали "у сфері медіа", дотримується вимог законодавства у сфері медіа, то це очевидно, що це Закон про медіа, це тоді логічно. А всього законодавства, воно, по-перше, ні про що, але воно дозволяє регулятору в принципі виходити за межі своїх

повноважень, бо ми все чудово розуміємо, слухайте, що ми живемо в такій країні, що регулятор прописаний чи не прописаний. У вас, вибачте, вимкнули 3 канали, а регулятор мовчить, бо жодних причин для цього вимкнення законних немає. А регулятор зобов'язаний за законом захищати медіа, а регулятор цього не робить. А буде інший регулятор, не цей, який захоче когось карати за порушення податкового законодавства і, посилаючись на цей пункт, буде карати. От в чому суть.

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, вибачте, я не можу погодитися. Я вважаю, що якщо ми обмежимо тільки законодавством у сфері медіа, ми створимо дуже великі ризики. Вибачте, не погоджуюся.

Яка інша, Миколо Леонідовичу?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, вони і так зобов'язані контролювати лише в сфері медіа, незалежно від того, погодитесь ви з тим чи не погодитесь – про це написаний весь закон. А цей пункт суперечить цьому закону. От все, що я хотів сказати. Національна рада не має повноважень контролювати в інших сферах. Ну не має!

ПОТУРАЄВ М.Р. Так вони і не зможуть, Миколо Леонідовичу. Але якщо ми напишемо так, то це, на жаль, надасть можливість недобросовісним суб'єктам відмовляти в наданні певної інформації.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ні, це надасть можливість нам потім критикувати цей закон на нашій фракції, чого ви дуже остерігаєтесь. Тому що це не є принципова правка, але відкидати будь-яку мою правку, яка по суті є правильною, ви можете, але, в принципі, це налаштування всім голосувати за цей закон не додає.

Тому що я говорю, вибачте, як людина, яка, в принципі, конкретно боролася за долю трьох каналів, і бачить, який "беспредел" в країні відбувається. І коли європейські партнери кажуть, що "фількіні грамоти" ви можете приймати які завгодно, бо поки у вас 3 канали відключені, ми вас нікуди не приймемо – от в цьому є суть, і це треба називати своїми словами. А коли я пропоную зробити, в принципі, логічну річ, відкидаєте – я не буду наполягати, навіть не ставте на голосування. Якщо це для вас так принципово, будь ласка, немає питань.

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, ми ж почули з вами регулятора. А у вас тим не менше...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. А ви почули мене. Ви мене як депутата послухайте. В даному випадку ми приймаємо закон, а не регулятор, при всій повазі і шані до регулятора.

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, ви кажете про часи Януковича. Я вважаю, що ми від часів Януковича далеко вже відійшли.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Та ми в гірші часи живемо, тому що ви вводите цензуру, закриваєте канали, чого при Януковичі в такій формі не було б жодних підстав. І це всі європейці і весь світ бачить. Ви гірше робите. А будете ще гірше робити. Але ми вам не дамо цього робити, побачите! Не треба нам згадувати і піаром тут дешевим займатися, Микито Руслановичу, при всій повазі до вас.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, ну, добре, щось у нас якось розмова не дуже дружня пішла.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Та тому що лицемірство задовбало! У вас 3 канали закриті! Ми на комітеті розглядали, ви самі погодилися, що це незаконно, і ніхто нічого не робить: ні ви, ні регулятор, ні ті, хто їх вимкнули – всі мовчать, всіх все влаштовує! Яка різниця, за які папірці ми зараз будемо голосувати, якщо у нас прийшов начальник, по телефону з Офісу Президента вимкнув "рубильник" і ввів цензуру. Яка різниця, що ми тут обговорюємо, Микито Руслановичу? Ну, просто злоба від лицемірства, ви розумієте?

ПОТУРАЄВ М.Р. Різниця тим не менше є. Можливо...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Хочете, давайте наступну правку, немає питань. Ще раз кажу, я по цьому закону, по його прийняттю, по всьому, що відбувається, по каналах, якщо у нас такий підхід, що для вас думка, при всій моїй повазі, до регулятора важливіша, ніж думка депутатів, депутати будуть політично висловлювати свою позицію. Це ж не можна нівелювати парламент і кожного депутата. Ми послухали регулятора, зробимо як він сказав, а ми що тут, слова і права голосу не маємо? Ну що це таке?

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, я веду себе в режимі дискусії. Ви були членом регулятора, я був членом регулятора, зараз ми з вами у Верховній Раді, є там представники медіа, є незалежні медіа юристи, є представники правозахисних організацій, он пан Тарас Шамайда представляє ще..

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я всіх поважаю, але я тут є як народний депутат і є колега В'ятрович, і колега Федина, і інші колеги народні депутати, яких теж треба поважати при всій повазі до всіх інших. І коли я прошу врахувати мою точку зору, перераховувати кількість громадських організацій, які тут присутні, не обов'язково.

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, зараз 15 година. Якби я нікого не поважав, я би голосував оце по розділах і все і забув би вже про цей закон, а оскільки я всіх все ж таки поважаю, то всім даю висловитись і намагаюсь дослухатись і змінюю думку, яка викладена в таблиці. Там, де написано "відхилено", я змінюю на "прийняти".

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. О'кей, я теж змінюю думку інколи і ви змінюєте, ми всі змінюємо. Ну і що?

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну нічого. Миколо Леонідовичу, яка інша поправка?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Просто в принципі це логічна правка, абсолютно логічна. Не хочете, не потрібно, вона не обмежує нікого, вона лише забирає ризики для медіа в майбутньому.

О'кей, наступна правка. 878 і вона ж є 1722-а. Можете відкрити?

ПОТУРАЄВ М.Р. Вибачте, ще раз.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. 878-а і 1722-а. Це остання моя правка до цього розділу. В мене їх тут лише дві, я решту вже повикидав, тому що тут щось говорити і озвучувати немає сенсу, я так розумію. Навіщо витратити свій час і колег? Але цю правку прошу розглянути. Відкрили її? Можна озвучувати?

ПОТУРАЄВ М.Р. Так-так. Додати "дослівних, дослівним або в переказі без спотворення суті".

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Законопроект пропонує знімати з мовника відповідальність за поширення недостовірної інформації, якщо вона є

дослівним відтворенням публічних виступів державних органів. Поправка пропонує відійти від формалізму і знімати від відповідальності, якщо відтворює по суті інформацію, поширену держорганами, адже інакше відтворення українською мовою повідомлення якого-небудь МЗС Франції не звільнить від відповідальності, оскільки дослівним відтворенням може бути лише французькою мовою. От в чому суть цієї поправки.

ПОТУРАЄВ М.Р. Не бачу жодних...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Якщо буде переклад, ми потім не доведемо, що це було дослівно.

ПОТУРАЄВ М.Р. Не бачу жодних причин, чому б ми її не врахували. Там була дискусія, але не бачу зараз жодних причин, щоб ми її не врахували, 878-у.

ДВОРОВИЙ М. Якщо можна, я просто прокоментую коротко, що в більшості документів, в яких ідеться з точки зору міжнародних стандартів, вживається слово "verbatim", яке означає "дослівно". Просто майте це на увазі. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, я поясню, колеги. Максим і інші колеги, там Віта Володовська і так далі, вони дуже багато витратили на те, щоб у нас закон по вордінгу був такий самий як європейський документ. Так, в нас є термінологія, яка обов'язкова, але вони, повірте, вклали дуже багато праці і часу, щоб у нас дійсно було все як годиться. Тому Максим просто звертає увагу, що...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я погоджуюсь, я навіть розумію логіку Максима.

ПОТУРАЄВ М.Р. Але знову-таки, Миколо Леонідовичу, я ж кажу, я не бачу жодної причини, аби її не врахувати. У вас є логіка і правда в цій поправці, так що, чому ні.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, чому вона виникла, пане Максиме.

Якщо ми беремо країни, де існує верховенство права, то ви абсолютно праві, я з вами повністю погоджуюсь. Тому, якщо ви відкриєте будь-який медіа закон європейський, він буде значно менший ніж наш.

Ми ж вимушені в законі фактично виписувати такі нюанси, оскільки у нас, на жаль, судова система не працює. І ще раз приклад вам, пане Максиме, незаконне вимкнення трьох каналів без жодних підстав і жодної реакції від жодного державного органу. Бо ми живемо в корупційній адміністративно керованій напівавторитарній країні і тому мусимо в законі виписувати все дослівно. От в чому полягає наша позиція.

А в демократичній країні я б повністю з вами був згоден.

_____. Колеги, можна?

_____. Наслідуюмо попередників, так?

_____. Можна два слова буквально регулятору, який це "диктує свої умови" тут депутатам.

Я просто хочу звернути увагу, що просто формулювання "в переказі" створює таку достатньо широку рамку з точки зору практики застосування. Якщо вже приймати цю правку, то я б все ж таки пропонував "в перекладі", щоб це було переклад дослівного. Тобто переклад цитування, а не вільний твір про те, як провів літо.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, давайте все ж таки погодимось. Я не бачу там проблеми жодної, щоб врахувати цю поправку. Чесно.

Знову таки, колеги, давайте так.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Якщо... не спотворено, то в чому проблема? Якщо людина виступає 2 години на конференції, а...

_____. Тому що він, перепрошую, я з точки зору адвоката, який дуже довго працював в медійних справах. Я розумію цю проблему, тому що дійсно були справи, коли перекладали польські газети і потім суди не звільняли від відповідальності, хоча там був дослівний переклад. Але лінгвісти вам скажуть, що дослівного перекладу в принципі не може існувати. Це правда.

Але вільний переказ – ми просто можемо взяти з двох цитат і написати ось такий твір і сказати, що це переказ. Я тільки з точки зору практики.

Тому що, якщо ми говоримо про цитування, це те, що Максим казав *verbatim* і термінологія міжнародних документів, і ми хочемо звільнити наші медіа від цитування МЗС Франції, ну давайте так і запишемо, що це вільний переклад, а не переказ.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дивіться, Сашо, я вважаю, що ця поправка на користь медійникам більше. Так? А хто там не згоден з чим, нехай доводить у суді.

Коротше, я 878-у ставлю як таку, яку ми враховуємо.

Переходимо. Ірино Мирославівно, будь ласка. Ні, Микола сказав, що це остання.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Це остання.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Так. Я би просила звернути увагу на дві правки: 685 і 686 – від нашої депутатської групи, якими пропонувалися доповнити першу частину статті 36-ї. Про те, щоб поширення в медіа інформації, яка би принижувала гідність української культури, цінності, мали певне покарання.

Вона відхилена. Але ми бачимо, що, власне, ця ідея засаднича для нашого закону і вона є теж базовою. То я би просила, щоб не відхиляли або, власне, було вказано, що вона врахована редакційно чи частково. Ну тому що вона тут присутня, можливо, не в такому формулюванні, але це є в законі.

Дві правки - 685 і 686.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пані Ірино, пам'ятаєте, це історія, ми проговорювали, ще переписувалися в чаті підкомітету? Володю, пам'ятаєш? У нас було, я запропонував, заперечення існування української нації. Заперечення.

Я просто нагадаю, пані Ірино. Тоді дискусія ця вся велася з приводу того, чи можна з цим піти до суду, наскільки там можна прибрати оціночну складову. Тому тут проблема в тому, що тут, на жаль, оціночна складова.

Абсолютно погоджуюся з самою ідеєю. Колеги, можемо зараз застосувати те саме, що ми застосували там: які заперечують існування. Інформацію, висловлювання та/або матеріали, які заперечують існування української культури. Ну цінності треба прибрати, бо цінності ми ніяк не впишемо. Тобто заперечують існування української культури. Ну тут ідеться про культуру, цінності і історичні події.

В'ЯТРОВИЧ В.М. З історичними подіями буде найважче насправді. Я вам як історик кажу, що довести правдивість чи не правдивість тієї чи іншої події з інтерпретаціями, тобто тут будуть диспути, ми суди перетворимо в історичні майданчики.

Мені здається, що це формулювання, яке було в нас попереднє, яке запропонував Микита, в принципі воно достатньо ємке, чітке і не залишає такої оціночної двозначності. Тому що проблема навіть не тільки в оцінці подій, проблема навіть в тому, що деякі події, частина істориків наполягають, що вони мали місце, інші будуть говорити, що їх не було. А суд як має вирішити?

ПОТУРАЄВ М.Р. Максиме, дві хвилини і я просив би, щоб ти відреагував на мою пропозицію.

Пані Ірино, в мене пропозиція така: 685-у врахувати частково. І таким чином залишити, на жаль, тільки це. Частину першу статті 36 законопроекту доповнити новим абзацом такого змісту, пункт 16: інформацію, висловлювання та/або матеріали, що заперечують існування української культури. Крапка. І на цьому все.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. погоджуюся, хай буде.

ПОТУРАЄВ М.Р. О! А давайте перенесемо з 126-ї, доповнимо. Тоді просто беремо 126-у і добавляємо заперечення існування української культури.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Все, приймається.

ПОТУРАЄВ М.Р. Це буде 685-а редакційно таким чином врахована.

З 686-ю складніше, тому що... Хоча, можливо, і простіше. Колеги, будь ласка, відкрийте її.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Оскільки у нас вже є законодавство, де ми регулюємо про країну-агресора, то ми можемо і тут.

ДВОРОВИЙ М. Колеги, перепрошую, угорські митники мене дещо перервали. Якщо я можу висловитися, то прошу надати мені слово.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка, Максиме.

ДВОРОВИЙ М. Дивіться, якщо ми говоримо про ці дві категорії контенту, то проблема з цими двома категоріями контенту полягає в тому, що вони справді занадто сильно наповнені достатньо оціночними історіями і достатньо оціночними судженнями. З точки зору практики Європейського суду з прав людини у нас з ними будуть величезні проблеми. Частина з цих обмежень покривається вже наявними обмеженнями в цьому законі. Якщо ми подивимося на положення, які передбачені в цій же статті 36 і пов'язані з мовою ворожнечі, то мова ворожнечі, вона в дуже багатьох аспектах покриває більшість питань, які вже вставлені в цих пунктах, вона буде абсолютно покривати історію власне з приниженням України. Якщо ми подивимося на тексти цих пунктів, то вона точно покриватиме приниження, матеріали, спрямовані на приниження України, національної гідності українців, вона буде покривати матеріали, що будуть зневажати українську культуру, цінності, історію і насправді ми фактично більш детальними категоріями і оціночними судженнями можемо створити достатньо велику проблему при застосуванні, яких насправді навіть з тими категоріями контенту, які вже прописані в законі, буде чимало. Тому що деякі категорії контенту, про що ми вже дискутували сьогодні, вони є достатньо розмитими.

Другий інструмент, який у нас є, і яким ми можемо дати додаткове змістовне наповнення всім цим історіям, пов'язаним з мовою ворожнечі, це інструменти співрегулювання, де ми, де всі медійники, Національна рада, яка там має достатньо серйозну кількість аргументів і голосів, вони можуть висловити свою позицію і дати більш деталізовані обмеження. Мені здається,

що з застосуванням цього інструменту всіх тих обмежень, які у нас передбачені станом на сьогодні, вже достатньо на рівні того законодавства, яке ми маємо. Тому з точки зору того, що на нас може чекати з цими категоріями контенту, з точки зору європейських експертиз є дуже великі зауваження, окрім тих зауважень, які зараз будуть так само поставати у медійників стосовно того, як це застосовувати правильним чином.

Якщо вже депутати вирішать, що ці правки треба приймати, то в будь-якому випадку їх треба значною мірою узгоджувати фактично з усіма іншими текстами для того, аби не створити ситуацію, що одна програма може трактуватися як декілька, що теж буде не зовсім прийнятно з точки зору законодавства. Медійники, я не знаю, я пропустив декілька хвилин, можливо, також висловиться Національна рада, але з точки зору власне європейських стандартів, скоріше за все, це не буде та норма, яка буде адекватно сприйнята, і для втілення її в життя все одно достатньо наявних в законі інструментів.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, Миколо Леонідовичу, будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. У нас є закон наш, 7721, який, на жаль, щиро кажучи, заблоковано в нашому комітеті, про деколонізацію гуманітарної сфери, де виписано регулювання антиукраїнського контенту повністю. І ми можемо додати туди, коли будемо його розглядати, в тому числі і те, що, я зараз вас підтримую насправді, щоб це сюди додавати, але якщо раптом цього не вийде, то ми готові це додати до того законопроекту і ним це все врегулювати, бо я абсолютно вас підтримую.

Дякую.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Товариство, давайте, можливо, ми все-таки хоча би редакційно сформулюємо і лишимо, а якщо в нас будуть проблеми потім з нашими експертами раптом, то тоді ми будемо реагувати по-іншому.

ПОТУРАЄВ М.Р. В мене пропозиція така, пані Ірино, якщо ви погодитесь. 685-у редакційно враховуємо, а 686-у все ж таки відхиляємо, бо я її уважно перечитав. Вона дуже така ну суб'єктивна виходить, розумієте.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Гаразд. Пане Микито, домовились.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Приймаємо компромісний варіант. В нас дуже компромісний комітет.

ПОТУРАЄВ М.Р. 685-а редакційно і 686-а на відхилення залишається.

Отже, колеги, можемо переходити до голосування. Супер! Отже, колеги, ставлю на голосування пропозицію щодо врахування поправок.

МЯСНИКОВА К.А. Микито Руслановичу, а ми можемо коротко повернутись до мови реклами?

ПОТУРАЄВ М.Р. Ми можемо коротко повернутись.

МЯСНИКОВА К.А. Можна? В мене буквально одна хвилина коментар.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дивіться, колеги, можемо повернутись. Я хочу запитати. Дивіться, це навіть не моє запитання. Це запитання буде в 95 відсотків депутатів, яким пропонується голосувати за цей закон.

Отже, якщо не врахувати мову реклами в мовну квоту, це означає, що певним там чином збільшиться мовна квота для мовників. Окей, збільшиться, ну типу в "коридорі" 5-15 відсотків. Питання, колеги, а якою мовою ви зараз заповнюєте ці 5-15 відсотків і якою збираєтесь? Ви ж не збираєтесь заповнювати ці відсотки російськомовними програмами, правда?

Будь ласка, пані Катерино.

МЯСНИКОВА К.А. Ні, не збираємось, але я хочу прокоментувати. З 2024 року в нас квота становить 90 відсотків, 90 відсотків від загального обсягу мовлення. Реклама в середньому становить 12-15 відсотків мовлення. Якщо від загального відсотку мовлення, 100 відсотків, знімемо 15 відсотків, в нас не залишиться 90 відсотків на те, щоб в нас виконались мовні квоти. Коли писались 90 відсотків, туди враховувалась реклама. Якщо ми зараз забираємо рекламу з мовної квоти, то це означає, що максимальний обсяг реклами, який може бути на загальнонаціональному каналі, має встановлювати не більше 50 відсотків від ефіру.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, не означає. Не означає.

МЯСНИКОВА К.А. Ну як не означає? Дивіться, 90 відсотків від загального обсягу...

ПОТУРАЄВ М.Р. Катю, хвилиночку! Катю, хвилиночку! Хвилиночку!

_____. *(Без мікрофону)* В законі реклама дає Все. Крапка.

ПОТУРАЄВ М.Р. Це по-перше, так, це прописано в законі. Але по-друге, друзі, ну, давайте, от давайте, бо я щиро не розумію те, що там

зараз індустрія напружується. Отже, в добі 24 години, не більше і не менше. Значить, 24 години. Певна кількість годин має бути українською мовою. Це ж не викликає ні у кого жодних запитань? Те, що реклама не зараховується зараз, це означає... Але знову-таки вона ж нікуди не подівається. Ну, в сенсі, не можна додати до 24 годин мовлення українською мовою ще там додаткові рекламні хвилини. На добу не стане 26 годин, колеги. Ми про що зараз кажемо? Ну про що ми говоримо?

МЯСНИКОВА К.А. Ну так ми про це і кажемо, пане Микито. Якщо у нас 24 години мовлення, 90 з них відсотків має бути...

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, Катю, поясність мені, що значить ви не будете виконувати квоту або щось інше? Знову-таки реклама – це не частина програми чи передачі, але реклама – це частина ефіру. Вона нікуди не подівається все одно. Добре. Вона не зараховується.

_____. Мовні квоти рахуються від програм, пане Микито.

ПОТУРАЄВ М.Р. А реклама не є програмою і реклама не буде програмою навіть з точки зору вимог директиви.

_____. Можна я поясню, як це відбувається в Національній раді? Можна секунду? Ми, коли обчислюємо щось, ми спочатку викидаємо те, що не є базове для обчислення. Тобто якщо мова реклами не буде брати участь у обчисленні державної мови в ефірі, то ми тоді з тих 24 годин 15 відсотків або 3 години 60 хвилин взагалі з доби викидаємо.

ПОТУРАЄВ М.Р. Логічно.

_____ . Зменшуємо базу обчислення і всередині тих, що залишилися, 20 годин з хвостиком ми будемо далі моніторити кількість україномовних програм. Тобто коли ми прибираємо рекламу з бази обчислення, ми прибираємо 15 відсотків. Але стосовно інших програм це не збільшення на 15 відсотків, це, умовно кажучи, дріб відсотків від відсотків виходить.

ПОТУРАЄВ М.Р. Друзі, дайте я поясню. Дивіться, у нас буде ще дискусія от з Володимиром і з Тарасом, бо там у нас немає порозуміння. Це про 7 відсотків. Так? Я нагадаю, що там насправді та сама історія, тільки з точністю до навпаки. Бо це про зміну того, що у тебе сто відсотків. Я зараз, Валю, не до тебе. Я кажу, що от було 24 години по мові, так? Це було сто відсотків. Тепер ти береш рекламу, повний обсяг, скільки там є на добу, забираєш, але вимірюєш не по 24 години, а по тому, що залишилося, тобто по 20 годин.

Тобто в чому проблема, колеги з індустрії? У вас за 100 відсотків іде 20 годин, не 24, а 20, але це 100 відсотків, і в цих відсотках є дозволений Законом про державну мову відсоток того, що у вас може бути іншими мовами.

Дивіться, якщо ми, і я буду обстоювати, застосовуємо таку саму логіку про 7 відсотків, а В'ятрович з Шамайдою не будуть погоджуватися, а я буду наполягати, то, вибачте, я не можу таку саму логіку не застосовувати і сюди, бо вона та сама, де 100 відсотків обчислювання. Ось і все. Тому, колеги, я взагалі не розумію логіку.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Колеги, я не розумію суті нашої дискусії. Ми бачимо, що в законопроекті чітко прописано, що реклама не є програмою. Ми цього не міняємо. З цим всі погодилися. Квота рахується від програми. Тому рухаємося далі.

Як воно зараз рахується? Ну я не вважаю, що це предмет дискусії зараз. Як на мою думку, не правильно рахується, якщо воно рахується, враховуючи рекламу. Але зараз це не має жодного значення. Ми зараз обговорюємо конкретний законопроект. В цьому законопроекті, ще раз, реклама не є програмою, квоти відраховуються від програм. Все, ідемо далі.

ПОТУРАЄВ М.Р. І в змінах до Закону про рекламу реклама не буде програмою.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Так. Тобто дискусія зараз ні про що. В іншому випадку ми зможемо подискутувати, чи правильно, чи не правильно, як Нацрада зараз рахує квоту, але це зараз не предмет нашого обговорення. Зараз предмет нашого обговорення Закон про медіа. Тому рухаємося далі, у нас ще дуже багато роботи.

КОВАЛЬ В.Ю. Можна попросити пана Володимира не говорити прямо в мікрофон? Це не динамічний мікрофон, який є на сцені, в який прямо в мікрофон треба говорити. Краще чути Микиту, який сидить в 15 сантиметрах, ніж вас, коли ви говорите прямо в мікрофон.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ми врахуємо, пане Валентине. Дякую.

КОВАЛЬ В.Ю. Це технологічно просто. Ну прямо в мікрофон говорити не треба.

_____. Колеги, але в Zoom якраз з точністю до навпаки. Вибачте.

ПОТУРАЄВ М.Р. Приноровимося.

Колеги, переходимо до голосування щодо розділу IV. Отже, колеги, ставлю на голосування питання про врахування поправок номери 651, 652, 653, 655, 656, 665, 687, 692, 708, 712, 713, 714, 716, 727, 728, 762, 764, 765, 767, 768, 769, 770, 778, 779, 780, 782, 783, 784, 785, 786, 788, 789, 790, 794, 795, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 815, 816, 818, 819, 831, 832, 835, 836, 839, 841, 842, 844, 847, 849, 851, 892, 898, 901, 902, 903, 905, 906, 907, 908, 911, 913.

Колеги, хто за те, щоб врахувати ці поправки повністю?

_____. *(Не чути)*

ПОТУРАЄВ М.Р. Хвилиночку. 659-а. А, так. Це враховується. Так. Вибачте, колеги.

А також враховуються поправки 659, 660, 661, 662, 663. А також 751 і 878 враховується. Дякую. Отже, колеги, хто за те, щоб врахувати перелічені поправки, прошу голосувати.

Потураєв – за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

БОЖКОВ О.В. Божков – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Колеги, хто проти?

О! Олександр Божков, бачу. Дякую.

СУШКО П.М. Сушко – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, хто проти? Хто утримався? Дякую. Рішення прийнято.

ЛЕРОС Г.Б. Микито Руслановичу, Лерос – утримався.

ПОТУРАЄВ М.Р. Вибачте, Гео Багратовичу. Гео Багратович утримався.

ЛЕРОС Г.Б. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, хто за те, щоб врахувати частково поправки 711, 753, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 794, 823, 824, 827, 833, 837, 838, 900, а також 685. *(Загальна дискусія)* Ні, у мене частково. У мене 685 помічена як часткове врахування. А, все, вибачте. Вибачте.

(Загальна дискусія)

ПОТУРАЄВ М.Р. Частково.

_____. 666-а.

ПОТУРАЄВ М.Р. А також 666-а і все. Дякую.

Отже, колеги, хто за те, щоб врахувати частково перелічені поправки?

Хто – за?

Потураєв – за.

СУШКО П.М. Павло Сушко - за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

БОЖКОВ О.В. Божков – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто проти? Хто утримався? Дякую, рішення прийнято.

ЛЕРОС Г.Б. Лерос утримався.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Гео Багратовичу.

Колеги, поправки, які пропонується врахувати редакційно: це поправка 657, 683, 701, 834, 840, 848, 850, 855, 872, 899, 919, а також 675, 677, 678, 681, 682, 684, 685 і 668. А, чекайте, і ще 694. А також, колеги, 697, 698, 699, 700, 702, 703, 704, 705, 706, 707. Дякую. Так, все, нічого не забули.

Колеги, хто за те, щоб врахувати перелічені поправки редакційно? Хто – за?

Потураєв – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

СУШКО П.М. Павло Сушко – за.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Княжицький - за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

БОЖКОВ О.В. Божков - за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто проти? Хто утримався? Дякую. Рішення прийнято.

Колеги, поправки, які пропонується відхилити. Отже, це поправки: 650, 654, 658, 664, 667, 669...

ДВОРОВИЙ М. Пане голово, перепрошую! Один коментар стосовно 677 поправки. Вибачте, що вриваюсь. Оскільки у нас прийнятий додатково один пункт в статтю 36, нам потрібно додати правку, яка встановлюватиме, що органи співрегулювання будуть визначати критерії віднесення інформації до такої, що порушує відповідний пункт. В правці 677 народного депутата Княжицького є другий елемент в частині другій статті 36, цифри 6.13 замінити цифрами 6.14. Нам потрібно врахувати цей елемент для того, аби забезпечити системність закону і далі, коли буде згадуватися про співрегулювання, так само подібну правку прийняти. Це відповідні правки, наскільки я зараз дивлюся, в таблиці, це правка 1272 пана Миколи Княжицького, ну, це в подальшому розділі, інших начебто не бачу. Тобто нам потрібно частково також врахувати правку 677 в контексті...

ПОТУРАЄВ М.Р. А ми її редакційно врахували вже.

ДВОРОВИЙ М. Ні, ми її не врахували, ви її тільки що озвучували як на відхилення.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні-ні-ні. То я перераховував на врахування редакційно, Максиме. А я тільки що почав перераховувати на відхилення.

ДВОРОВИЙ М. Ну правильно, так ви її тільки що озвучили.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, я не встиг, я навіть до неї не дійшов.

ДВОРОВИЙ М. Ви якраз її тільки що згадали і тому я вклинився. Я просто тому кажу, що врахуйте 677 редакційно.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну добре, дякуємо за зауваження.

Отже, колеги, правки на відхилення. Я почну краще спочатку: 650, 654, 658, 664, 667, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 676, 679, 680, 686, 688, 689, 690, 691, 693, 694. Вибачте, без 694-ї. 695, 696, 697.

_____. Ні, 697...

ПОТУРАЄВ М.Р. Так от, бачте.

_____. Дивіться, якщо в мене не обведено, оце все називайте...

ПОТУРАЄВ М.Р. Отже, 695, 696, 709, 710, 715, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 748, 749, 750, 752, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 763, 766, 781, 787, 791, 792, 796, 797, 814, 817, 820, 821, 822, 825, 826, 828, 829, 830, 843, 845, 846, 852, 853, 854, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 873, 874, 875, 876, 877, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 893, 894, 895, 896, 897, 904, 909, 910, 914, 915.

Колеги, хто за те, щоб відхилити перелічені поправки. Хто за? Потураєв – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдулін – за.

СУШКО П.М. Сушко – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто проти? Хто утримався? Дякую. Рішення прийнято.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Княжицький утримався.

ПОТУРАЄВ М.Р. Княжицький утримався. Дякую, Миколо Леонідовичу.

Колеги, переходимо до розділу V. Нічого?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. У мене одна правка.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка, Миколо Леонідовичу.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Отже, це поправка 985, 986. Ну, їх дві, але по суті текст один. Законопроект пропонує анулювати ліцензію, якщо ліцензіат не почав мовлення у встановлені строки. Але якщо станом на дату прийняття рішення він мовлення фактично здійснює, мають діяти правила припинення поширення інформації, встановлені статтею 20 цього законопроекту і ЄСПЛ. Поправку пропонується внести в законопроект, але вона з незрозумілих причин була відхилена.

Окрім того, якщо анулювання ліцензії є наслідком порушення обов'язку почати мовлення, даний наслідок повинен застосовуватися за

наявності вини мовника. Адже якщо ліцензію видають на мовлення з вишок, до яких не під'єднана електрика, то на затвердження проектів та підтвердження мереж може піти більше часу, ніж це потрібно. Тому вина має бути обов'язковим критерієм при прийнятті таких рішень.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. А чого мертва тиша? Бо мені насправді логіка Миколи Леонідовича... У нас, до речі, свого часу, коли ми з ним ще працювали в регуляторі, у нас були схожі норми. Вони, можливо, потім кудись поділися. А в чому була проблема? Валентине, ти ж пам'ятаєш, завжди так було.

КОВАЛЬ В.Ю. Ну, друга половина мене не засмучує. Я з другою правкою, що має бути встановлена або якимось зазначена вина мовника, якщо протягом року він не розпочав мовлення у випадку, якщо там видали ліцензію на вишку, до якої не підведена електрика. Я насправді розумію, що коли видається ліцензія, то мається на увазі, що об'єкт готовий вже для мовлення і кандидат в ліцензіати підписує якусь угоду...

ПОТУРАЄВ М.Р. Та ні, не завжди, друже Валю. Ну, не завжди так було.

КОВАЛЬ В.Ю. Ні, ну я розумію.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я розумію, що зараз все краще в країні, але щоб знову не стало гірше.

КОВАЛЬ В.Ю. Друга правка мені зрозуміла. Перша, я просто на слух не зрозумів, про що мова взагалі.

ПОТУРАЄВ М.Р. Та мені там і перша, в принципі... Ну, Княжицький правильно каже.

КОВАЛЬ В.Ю. Ні, я просто не зрозумів. Я не те що проти, я не зрозумів, в чому суть правки от першої.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. В тому, в чому і другої, про наявність вини тільки для провайдерів і для мовника.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, ну я не бачу тут проблеми, колеги, взагалі. Мені зрозуміла ситуація навіть типу, в сенсі моделювання.

КОВАЛЬ В.Ю. Я також не бачу проблеми. Просто зазвичай вина... Ну, добре. Ну тобто я не бачу особливої проблеми.

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, дякую, що звернув увагу на це, 985 і 986 будуть враховані.

КОВАЛЬ В.Ю. Просто перелік питань, які є виною не мовника, він може... Ну, добре, хай буде. Це якісь поодинокі такі випадки. Я за 5 років не пригадую. Пригадую один варіант, коли нас просто взагалі не попереджували, а потім сказали: а не встигли. Ну, там, того не було, цього не було.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну, дивись, зараз я боюся, що у нас такі випадки будуть.

КОВАЛЬ В.Ю. Ні, ну зараз зрозуміло.

ПОТУРАЄВ М.Р. ...знесені підвіси, ми ж розуміємо. І там буде і поки ті відновлення, і так далі. І просто свого часу, коли ми з Миколою працювали в регуляторі, там ми видавали ліцензії абсолютно свідомо знаючи, що навіть ще вежі немає. Тобто розрахунок є, розрахунок під передавач є, а вежі навіть немає. І дійсно у нас були випадки з Миколою, приходили мовники, не розпочали мовлення, і кажуть: "Це ж не наша вежа! Це вежа там "Київстару" або там чиясь інша. Ну ми ж не той".

Так, Миколо.

КОВАЛЬ В.Ю. Мені зрозуміло. Я кажу, що можна це прийняти, так.

ПОТУРАЄВ М.Р. Отже, Миколо Леонідовичу, дякую за те, що звернули увагу. Врахували.

Отже, колеги, ставлю на голосування пропозицію щодо повного врахування поправок в розділі 5 номер 917, 921, 923, 924, 925, 937, 941, 946, 953, 954, 955, 956, 958, 968, 969, 972, 978, 980, 982, 983, 994, 996, 997, 998, 1000, 1002, 1004, 1005, 1012, 1013, 1015, 1024, 1025, 1026, 1027, 1030, 1033, 1037, 1042, 1043, 1045, 1046, а також поправки 985 і 986.

Колеги, хто за це, прошу голосувати.

Потураєв – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Княжицький – за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

БОЖКОВ О.В. Божков – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

СУШКО П.М. Сушко – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Колеги, хто проти? Хто утримався? Дякую.
Рішення прийнято.

Колеги, хто за те, щоб врахувати частково поправки номер 1039 і 1040.
Потураєв – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Княжицький – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

СУШКО П.М. Павло Сушко – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Колеги, хто проти? Хто утримався? Дякую.
Рішення прийнято.

Колеги, хто за те, щоб врахувати редакційно поправки 918, 1001, 1003, 1022 і 1023.

Потураєв – за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька - за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Микито Руслановичу.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, будь ласка, Миколо Леонідовичу. А давайте закінчимо голосування. Колеги.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Микито Руслановичу, у мене є поправки в цьому розділі. Я просто їх не подивися, подумав, що це до наступного розділу. ...тому що ми проголосували.

ПОТУРАЄВ М.Р. Одну хвилиночку. Зараз повернемось, Миколо Леонідовичу.

Колеги, хто проти? Хто утримався? Дякую.

Миколо Леонідовичу, будь ласка, на які ви хотіли звернути увагу ще?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Це поправки 1186, я просто не побачив, мені здалось, що це наступний розділ. 1187 і 1188. Серія поправок.

ПОТУРАЄВ М.Р. А це наступний і є, Миколо! Це і є наступний.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Це наступний?

ПОТУРАЄВ М.Р. Це наступний точно, так, у мене їх немає.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Тоді так, вибачте.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, голосуємо відхилення. Колеги, хто за те, щоб відхилити поправки 916, 919, 920, 922, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 938, 939, 940, 942, 943, 944, 945, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 957, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 970, 971, 973, 974, 975, 976, 977, 979, 981, 984, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 995, 999, 1006, 1007, 1008, 1009, 1010, 1011, 1014, 1016, 1017, 1018, 10119, 1020, 1021, 1028, 1029, 1031, 1032, 1034, 1035, 1036, 1038, 1041, 1044.

_____. Там помилка вкралася.

ПОТУРАЄВ М.Р. Вибачте, не 10119, а 1019.

Колеги, хто за те, щоб відхилити ці поправки, прошу голосувати.

Потураєв – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

СУШКО П.М. Сушко – за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

СУШКО П.М. Сушко – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Павле Миколайовичу.

Хто проти? Хто утримався? Дякую. Рішення прийнято.

Колеги, розділ VI. Що в нас там, є щось? У Миколи Леонідовича є. Миколо Леонідовичу, що в тебе в VI розділі ти казав. Там тисяча сто якась у тебе?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. 1186, 1187 і 1188. Це серія поправок стосовно мотивувальних частин рішень Нацради. Зараз існує обов'язок детально обґрунтовувати причину відмови у видачі ліцензій. Аналогічна норма міститься в Законі про адміністративну процедуру, який має застосовуватись до всіх актів, в тому числі актів Нацради, натомість законопроект містить досить загальний опис мотивувальної частини, який однозначно гірший навіть за той, що міститься в чинному Законі про Нацраду. Це нормально, коли людина, якій дають якусь відмову, має мати, навіть суд дає мотивувальний висновок, в принципі, якісно підготовлений. Тому ці поправки стосуються якісно підготовленого мотивувального висновку.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, я нагадаю, що це старий розділ закону. Ми його писали, на той час, по-моєму, взагалі не було ще Закону про адмінпроцедуру. Він якого року?

КОВАЛЬ В.Ю. Я просто скажу, що тоді засідання Національної ради, коли в нас на конкурсі там 10 чи 15 учасників по одній частоті і кожному треба буде виписувати причину відмови відповідно цього закону, тоді це засідання буде перериватись як суд на півроку і через півроку ми будемо видавати якусь мотивувальну частину. Просто до чого веде необхідність отакої детальної мотивації відмови, просто, щоб ви розуміли, що якщо в суді це працює, суди працюють по 7 років, ми не можемо, ми досі не можемо забрати ліцензію в "112".

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, Валентине, Микола каже трохи про інше. Ні, Валентине, дивись, давайте розберемо цю колізію. Микола каже трохи про інше. Микола каже про те, що якщо ваша процедура не буде відповідати Закону про адмінпроцедуру, то хто-небудь піде в суд і оскаржить ваше рішення. От про що каже Микола. Микола не каже, що я хочу вам зайву роботу придумати, Микола каже, що є закон діючий, Микола Леонідович каже, що є діючий закон.

КОВАЛЬ В.Ю. Наш закон спеціальний, він вищий, ніж закон загальний, який про судові процедури. Тому саме ми тут і виписували таку історію, щоб ми могли протягом засідання сформулювати причини відмови.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Валентине, в Законі про адмінпроцедуру сказано, що не можуть спеціальні закони скасовувати цю процедуру. Це там окремо вказано.

ПОТУРАЄВ М.Р. Це правда.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Можуть лише диктувати і збільшувати норми, які там вказані, але не можуть зменшувати. Це лише про відповідність Закону про адмінпроцедуру. І це насправді важливе питання, тому що це на засідання Нацради ніяк не впливає, бо Нацрада обговорює і виносить рішення, а мотивувальна частина готується потім, коли вже це рішення буде видаватися, так як це в судах відбувається. Засідання не тривають довго, виходить суддя і зачитує результативну частину, а потім видається мотивувальна частина разом з рішенням. Точно так само і в Нацраді. Написати три зайвих абзаци, тим більше, що мої поправки, вони просто кажуть, що це має відповідати Закону про адмінпроцедуру так, як вимагає чинне законодавство, бо інакше будь-яке таке рішення буде оскаржено.

БУРМАГІН О.О. Колеги, два слова буквально.

ПОТУРАЄВ М.Р. Сашо, Сашо, зараз. І заодно ти мені заперечиш, якщо я помиляюся. Я пам'ятаю, що у нас жоден інший закон (Валентине, це я до тебе) не може бути вищий за інший. У нас вища за всі тільки Конституція. Тому в цьому сенсі не може Закон про медіа (ну, як сказати?) відмінити собою Закон про адмінпроцедуру. Вони якось мають стикуватися. І знову-таки Микола не з якихось, там, поганих, як сказати, мотивів, навпаки, з позитивних.

Саша Бурмагін, будь ласка.

БУРМАГІН О.О. Я хотів лише звернути увагу, що Закон про адміністративні процедури ні за сферою, ні за предметом не поширюється на Національну раду з питань телебачення і радіомовлення, це по-перше.

По-друге, те, як сформульовані поправки Миколи Леонідовича, змусять і можуть призвести до відвертого спаму, коли ліцензіати і реєстранти будуть спеціально в своїх документах зазначати безліч абсолютно якихось

лівих аргументів, і на кожен з цих аргументів, я звертаю увагу, на кожен, Нацрада повинна буде в своєму рішенні зазначати мотивування і якісь зазначати певні обставини. Тобто це от фактично, ці поправки можуть паралізувати роботу регулятора при недобросовісній поведінці ліцензіата і реєстранта. Закон про адміністративні (як він там називається?) процедури на Нацраду як на незалежний конституційний колегіальний орган не поширюються. Там мова йде про органи місцевого самоврядування, виконавчу владу...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Це не так, пане Олександрє! Ви зараз вводите в оману. Поширюються, поширюються. Там є виключення, вони вказані. Там РНБО – виключення. Нацрада там не вказана як виключення.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну це, як сказати, професійна дискусія.

Колеги, дивіться, я готовий підтримати поправку Миколи Леонідовича у тому випадку, бо насправді, колеги, я от поясню іншим членам комітету, які мене зараз почують, ми давно це писали, ще в 2019 році. І воно хороше. Але дійсно, якщо правий Княжицький, і те, що там не буде відповідати Закону про адмінпроцедуру, призведе до оскарження рішень Національної ради, то треба враховувати поправку Княжицького. Якщо не призведе, то там вичерпний порядок, там нормально все, повірте мені.

Тому, колеги, давайте ще раз. Микола Леонідович стверджує, що буде колізія і будуть оскаржені рішення Національної ради, якщо цього не буде. Я хочу почути переконливий аргумент, що Микола Леонідович турбується "зазря". Будь ласка, чи є такий аргумент?

_____. Поки у нас не було жодних судових скарг на наше рішення. Якби той закон діяв, напевно, хтось би ним точно скористався. Тому я не знаю. Це моя така, це не юридична і не практика, в якій працює від

Національної ради з судами, але просто я за процедурними історіями такого не пам'ятаю.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я тому і запитую. От і Олександр Бурмагін може, у нас же там є в робочій групі юристи, які жодного зв'язку з Нацрадою не мають.

..... *(не чути)* про адміністративну процедуру набере чинності в кінці 2023 року. Питання в іншому. Питання в тому, що він, на мою думку, нехай колеги теж висловлюються, як сформульована його сфера дії в преамбулі і в предметі в статті 1, він, на мою думку, не поширюється на регулятора і на Центральну виборчу комісію, наприклад, теж в тому числі.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, колеги, я не думку висловлю, я можу вам прочитати цитату з закону так само, як і ви можете це зробити. Дія цього закону не поширюється на відносини, що виникають під час розгляду... Зараз... Звернення осіб, що містять пропозиції, рекомендації щодо формування державної політики, вирішення питань місцевого значення, а також щодо врегулювання суспільних відносин, конституційного провадження, кримінального провадження, тобто суди, державної служби, дипломатичної, військової, служби в органах місцевого самоврядування, служби в поліції, а також іншої публічної служби, реалізації конституційних ... права громадян брати участь у всеукраїнському, місцевих референдумах і обиратися, оскарження процедур публічних закупівель, нагородження державними нагородами, здійснення помилування. Крапка.

Це виключний перелік. В законі сказано, на які сфери він не поширюється. Національної ради тут немає.

_____. Але давайте в Прикінцевих додамо Національну раду.

_____. Пане Миколо, з іншого боку, там є історія з тим, що він регулює відносини органів виконавчої влади (бла-бла-бла), а також інших суб'єктів, які уповноважені здійснювати функції публічної адміністрації. У нас, нагадаю, Національна рада не визначається, як орган виконавчої влади, у нас це спеціальний...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Тобто ви хочете сказати, що Національна рада – це не орган публічної адміністрації?

_____. Ну, от це питання, яке треба чіткіше встановити, де у нас визначається, власне чи Нацрада у нас десь визначена в контексті цього закону як орган, який уповноважений...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ми ж розуміємо, що це орган публічної адміністрації, а не "шарашкіна контора". Функція публічної адміністрації – це надання (послухайте, читаю вам з закону) адміністративних послуг, здійснення інспекційної контрольно-наглядової діяльності, вирішення інших справ за заявою особи або за власною ініціативою адміністративного органу.

КОВАЛЬ В.Ю. Ми адміністративних послуг не надаємо. Ми на цьому наполягаємо постійно. Видача ліцензії на мовлення не є видачею ліцензії на пиріжки.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ліцензування – це адміністративна послуга, Валентине.

КОВАЛЬ В.Ю. Ні.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Почекайте. А чого ви всі так захищаєте, щоб не написати причину, через яку ви комусь хочете відмовити? Ну як потім це пояснити депутатам і за це голосувати?

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо, там вичерпний перелік причин і він непогано прописаний. Вибач. Там нормальний перелік причин, по яких вони відмовляють. Він прописаний добре.

КОВАЛЬ В.Ю. А чому ви хочете, щоб СБУ вирішувала, кого включати в "чорні списки", а кого не включати? Віддайте це Національній раді.

ПОТУРАЄВ М.Р. Валентине, будь ласка! Ну до чого "чорні списки"? По "чорних списках" домовилися. Навіщо ми повертаємося?

КОВАЛЬ В.Ю. Бо тут ми маємо бути "білими", а там, де їм потрібно, вони хочуть бути "чорними".

ПОТУРАЄВ М.Р. Валентине, будь ласка!

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Хто вони? Валентине, хто вони?

Приймає закон Верховна Рада. Вся Верховна Рада, яка є законодавчою владою, хоче бути білою чи чорною? Верховна Рада за це проголосувала. Валентине, про що ви говорите?

КОВАЛЬ В.Ю. Вона проголосувала за закон, який тепер не можна виконувати. Це стосується російських виконавців. Ну і що? Таке буває, всі помиляються.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Ми говоримо про чинний закон. Я перепрошую.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. ...який прекрасно працює. І в цьому законі, Валентине, ви спокійно змушуєте СБУ знову щось робити і пояснювати, хоча вважаєте, що СБУ це погано робить. Зараз мені про це кажете.

ПОТУРАЄВ М.Р. Друзі, будь ласка! Давайте не про "чорні списки", ми зараз про інше.

Колеги, добре, можливо, ліцензування і не є тим, що...

КОВАЛЬ В.Ю. Адміністративною послугою. Ліцензування телерадіомовлення не є...

ПОТУРАЄВ М.Р. Валентине, але далі частина статті Закону про адмінпроцедуру, там же мова іде про наглядові і контрольні функції. Ну це регуляція. Чи ні?

КОВАЛЬ В.Ю. Давайте в прикінцевих додамо Національну раду до тих, хто під цей закон не підпадає. В мене така пропозиція. Якщо про нас там забули, давайте ми тепер згадаємо про нас в тому законі.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Ми зараз не обговорюємо Закон про адміністративну процедуру і не будемо обговорювати зміни до цього закону. Цей закон є чинний.

КОВАЛЬ В.Ю. Ми обговорюємо по одній простій причині, тому що, я ще раз наголошую, якщо прочитати преамбулу і предмет цього закону, Нацради там немає, і не тільки Нацради, а всіх органів зі спеціальним

статусом, як їх ще іноді називають. Не поширюється Закон про адміністративну процедуру на Нацраду. І тому ми спеціально в законопроекті виписували, що рішення регулятора має бути обґрунтованим, інші вимоги до рішення. Ви зараз просто хочете цими поправками зробити можливості для зловживань і для спаму в роботі регулятора.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я хочу, щоб Нацрада ефективно працювала і пояснювала свої дії, а не займалася корупцією, не керувалася по телефону з різноманітних офісів.

КОВАЛЬ В.Ю. Ми пояснюємо. Якою корупцією?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Яка буде можливою в майбутньому, я не вас маю на увазі, я маю на увазі орган, а не конкретних людей.

Невиписання чітких пояснень не пройде навіть антикорупційного закону в нашому парламенті.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, мені не подобаються розмови про корупцію в Нацраді, тому що її там немає.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Її там немає, бо зараз немає цього закону. Тому ми хочемо прийняти закон, який не створить умов для появи її в майбутньому. А якщо ми не будемо це чітко виписувати, то такі умови будуть створені.

КОВАЛЬ В.Ю. Можна я спитаю? Якщо той закон, який почне діяти 15 грудня, він буде розповсюджуватися на Національну раду, навіщо про це писати в нашому Законі про медіа?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, от є чинна стаття закону. Чинна зараз, Нацрада. "Кожен акт дії Національної ради повинен містити мотивувальну частину, в якій зазначаються щонайменше такі дані". Це зараз ви робите! Це ви зараз робите. І ви спокійно працюєте, це не гальмує вашу роботу.

"Посилання на норму чинного закону України, яка наділяє Національну раду повноваженнями приймати зазначений акт індивідуальної дії, обставини, з настанням яких закони України пов'язують виникнення в Національній раді повноважень прийняти відповідний акт. Також посилання на докази, якими підтверджується настання таких обставин". Це зараз написано!

І далі пункт шостий, який загальні вимоги, як це обґрунтування пишеться. Це зараз так є! А ви просто викидаєте. Я нічого нового не додаю! Давайте перенесемо з того, який зараз, в цей закон і будемо спокійно працювати. Ви ж працюєте зараз, нічого вам не зтягується? То давайте перенесемо з того, як було.

_____. У нас є загальні вимоги до рішення Національної ради. Там є детальне обґрунтування.

_____. Колеги, а можна пару коментарів?

ПОТУРАЄВ М.Р. Давайте так. Славо, давайте ваші. І будемо закінчувати.

_____. Оскільки я не відношусь ні до регулятора, ні до кого, я буду просто суб'єктивно як юрист.

Певна колізія є, але вона створена тим, що не дуже чітко прописані були положення Закону про адміністративну процедуру. За преамбулою я погоджуюся з Бурмагіним Олександром про те, що Нацрада не має

підпадати під дію цього закону. Більше того, я нагадаю, у нас було дуже багато дискусій з приводу того навіть, чи мають реєструватися акти Нацради в Мін'юсті, і за це билися довго. Але зрештою вирішили, що Нацрада все-таки конституційний орган і він має приймати рішення як це робить там, наприклад, Нацбанк. Відповідно підводити його під дію законів, які спрямовані перш за все на регулювання діяльності органів виконавчої влади, я вважаю недоречним.

В Законі про медіа визначені всі процедури, які мають дотримуватися на боці регулятора. І якщо прискіпливо дивитися, дійсно, може бути, може виникати різночитання і тлумачення, що мають регулюватися. То тоді я би розглядав якраз можливість через перехідні внести зміни до Закону про адміністративну процедуру, щоб цю колізію прибрати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, Закон про адміністративну процедуру – це європейський закон. В усіх європейських країнах Нацрада є органом публічного управління. І очевидно, якщо ці норми не будуть прийняті, ми дійсно як фракція будемо звертатися до всіх європейських наших партнерів з тим, щоб цей закон не відповідає європейським вимогам і тим нашим європейським законам, які були прийняті відповідно до європейської процедури. От і все.

Тобто можна тут боротися скільки завгодно. Я ж навіть не буду боротися. Ви не хочете – не голосуйте. Це дасть нам привід звертатися і пояснювати, що у нас приймається закон, який не відповідає європейським нормам, і я вам даю слово, що ми це будемо робити. Прийміть його таким – о'кей, будемо його...

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, дивіться, дискусія була дуже важлива, бо це важливо.

Давайте так, я дуже багато наполягав на тому, щоб закон чітко закріпив статус регулятора як незалежного конституційного органу. І дійсно, це я був противником будь-якого підпорядкування Національної ради під виконавчу владу.

Так, оці розділи, оці розділи, Миколо Леонідовичу, я просто одразу кажу, вони якраз дуже ретельно вивчалися європейцями. І оскільки вони не підняли це питання в таблиці, яку вони нам скидали двічі на перше читання і потім між першим і другим, то ми вважали, що з цим все ОК (ну, я і досі так вважаю).

І, знову-таки, отам, хочу звернути вашу увагу, що питання про так зване юстування документів Національної ради, я спеціально на одному з обговорень з європейцями підняв, вони сказали: "Ні, такого не може бути, бо це підпорядкування незалежного регулятора під виконавчу владу". І це, в принципі, явище одного порядку.

Тому я пропоную поки що дотриматися того, що написано тут, подумати, можливо, знову-таки це... Ви слушно підняли проблему, Миколо Леонідовичу, закон поки не вступив у дію, я все ж таки, з вашого дозволу, поставлю на голосування відхилення ваших тих двох поправок. Але я абсолютно готовий повернутися до цього. І, до речі, можливо, щось передбачити в цьому законі в Перехідних і Прикінцевих, але вважаю, що треба окремо розібратися і або внести потім поправки в Закон про адмінпроцедуру, я думаю, що це буде найпростіше.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, кожен орган... Що ми захищаємо? От якщо комусь відмовляють у наданні ліцензії або приймають будь-яке інше рішення проти суб'єкта, то орган публічного управління, яким є Національна рада, будь-де в світі повинен пояснити, чому вони це роблять. Більше того, у нас зараз так є записано в законі. У нас і зараз написано. Тут ми це забираємо

і кажемо, що Національна рада може приймати рішення без будь-яких пояснень.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну ні, Миколо Леонідовичу, там же процедури всі прописані. Ну, це не так. Навіщо ви це кажете?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Микито Руслановичу, я з повагою до вас говорю своє сприйняття: процедури всі прописані навіть зараз у законі, і ми пропонували послатися на закон, де прописані процедури, і саме тому європейці вимагали його прийняти. Тому, ще раз кажу, я до вас з повагою ставлюся, ви коректно ведете засідання, у мене до вас немає претензій. Я лише кажу, що, з нашої точки зору, це порушує європейський Закон про адмінпослуги, причому інформуватимемо наших європейських партнерів. Тому що це принципове питання. Є речі, які дійсно їх не стосуються. Там медійники, які говорили з вами, це інші департаменти, які будуть розглядати це після нашого звернення, це будуть не ті люди. Тому що в даному випадку не про медіа ми говоримо, а про пакет європейських законів і прозорість адміністративної процедури. І це насправді така важлива історія, от і все.

І більше того, все, що я запропонував – це робити так, як робиться зараз, воно нікому не ускладнює життя. Ну, мабуть, тому що я з опозиції, от принципово люди кажуть "ні". Ні – то ні. Ми будемо інші методи застосовувати. Почують нас, ні, може, ми були неправі, не почують – будемо діяти так, як діяли. Я просто лише про це кажу, все.

ПОТУРАЄВ М.Р. Там не логіка в тому, що ви з опозиції, Миколо Леонідовичу. Там логіка в тому (я ж сказав, яка там логіка), що ми прописували цей закон в цій частині як Закон про незалежного конституційного регулятора, у якого є особливі процедури. Вони прописані,

вони не можуть прийняти рішення і не надати жодних пояснень, там все це прописано в законі.

Тому, добре, колеги. Я все ж таки залишаюся прихильником того, щоб ці поправки відхилити. Тому давайте переходити до голосування по VI розділу. Якщо немає більше пропозицій, прошу голосувати.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. У мене є ще інші пропозиції. Микито Руслановичу, це не...

ПОТУРАЄВ М.Р. А я думаю, що їх дві.

Будь ласка, Миколо Леонідовичу.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. А 1188 поправку подивіться, будь ласка.

ПОТУРАЄВ М.Р. 1188.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Це переніс з чинного закону. 1188. Це частина шоста статті 17 чинного Закону про Нацраду.

ПОТУРАЄВ М.Р. У мене, на жаль, немає під рукою тексту самого закону. Я це не дуже добре пам'ятаю. Колеги, я пам'ятаю, що ми це переформулювали і прописували. Просто це те саме, тільки в інший спосіб. Колеги, нагадайте мені, як ми це зробили, як ми це врахували. Пане Олександрє.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, Микито Руслановичу! Просто є ж рішення ЄСПЛ і їх багато, де, якщо не пояснена відмова, це вважається неправомірним рішенням. Відмова у видачі ліцензії в медіа. Таких рішень є

пакет. Дивіться, попередні правки стосувалися закону загального. Остання стосується переносу тієї норми, яка є зараз.

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо, та я ж кажу, ми це переформулювали і переписували. Ми це точно не могли загубити, бо ми на ЄСПЛ постійно оберталися.

Олександр Бурмагін, як ми це зробили? Чому ми тоді дослівно не перенесли?

БУРМАГІН О.О. Ну тому що у нас тут, дивіться, в цій статті всі ці вимоги щодо обґрунтування рішення є. Як працює механізм? Ми, до речі, на прохання Миколи Леонідовича додали правку щодо того, що Нацрада застосовує в своїй діяльності практику Європейського суду з прав людини як джерело права. Це якщо говорити про ЄСПЛ. Тобто ми прямо прописали, хоча воно і так мало би враховувати цю практику. І зараз в законопроекті відповідно до поправки пана Княжицького це є там в перших статтях.

По-друге, в цій статті є підстави і вимоги щодо обґрунтування рішення так, як ми, власне, їх виписали. І там є необхідність обґрунтовувати рішення.

І третій момент. Якщо вже ви йдете до суду і оскаржуєте в адміністративному суді через необґрунтованість рішення, то в Кодексі адміністративного судочинства ця вся матриця і вимоги до оскарженого нормативно-правового акту, наприклад, індивідуальні дії або рішення суб'єкта владних повноважень, вона теж є. І в КАСУ чітко виписано, з якою, там, метою приймався акт, чи відповідає він у межах повноважень, наскільки він обґрунтований. Всі ці вимоги так само адміністративний суд застосовує. Тому в комплексі такі додаткові і спеціальні норми, вони просто збільшують вордінг і збільшують обсяг. По змісту воно нічого не змінює.

ПОТУРАЄВ М.Р. Добре. У мене тоді запитання. Значить, друзі, у мене запитання дуже просте, бо треба йти один одному назустріч. Якщо ми просто таким чином збільшимо трохи обсяг закону, то я в цьому не бачу проблеми. Миколо Леонідовичу, там трохи получится масло масляне, бо ми це фактично прописали трохи іншим вордінгом в інших частинах. Але якщо ви вважаєте, що треба це включити і Олександр Бурмагін каже, що це просто буде, ну, типу дублювання змісту (так?), але це можна зробити. Я правильно розумію, Олександрє?

БУРМАГІН О.О. Так.

ПОТУРАЄВ М.Р. 1188 буде врахована.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Зараз я її викреслю з тих.

Миколо Леонідовичу, яка ще?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Значить, поправки 191, 195 і як наслідок... Вибачте, 1191, 1195. Законопроект пропонує наділити Нацраду виключними повноваженнями приймати, це от щодо актів Мін'юсту, регуляторні акти без дотримання регуляторної процедури, без реєстрації Мін'юсту і публічного обговорення. Це неприпустимо, оскільки Нацрада не має ніяких відмінностей від інших держорганів в частині законності прийняття нею рішень. Фільтр у вигляді Мін'юсту повинен бути універсальним і стосуватися всіх. Тому поправки 1191 і 1195 є важливими. Відповідно унікальну процедуру прийняття нормативних актів Нацради, поправки 1196 і 1202, також з законопроекту треба прибрати, тому що в даному випадку ми не говоримо про рішення Нацради, які дійсно є колегіальними, конституційними і

незалежними, а говоримо про нормативну базу, яку створює Нацрада, про підзаконні акти, які створює Нацрада, і ті, як і всі підзаконні акти, які створюють органи виконавчої влади, в принципі повинні реєструватись в Мін'юсті. Тому я не бачу тут чому це не має бути і чому це не має

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, на жаль, змушений відмовити. Значить, чітка позиція європейських партнерів – жодного інструменту тиску виконавчої влади на незалежного регулятора в законі бути не може і в практиці України бути не може, юстування актів є можливим інструментом тиску на діяльність регулятора. Вибачте, не сам придумав.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. В мене інша інформація від європейських партнерів. Пане Микито, в мене протилежна інформація від європейських партнерів, на думку яких неюстування цих актів буде вести до зловживань у сфері публічного права. І консультувався з європейським партнерами і вони мені сказали, що неприйняття цієї норми в принципі робить цей закон дуже вразливим.

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, ми, на жаль, стикнулись вже, тут я не буду посилатись на закон, ми стикнулись з тим, що от буквально днями на цій погоджувальній були і хороші, смішні моменти. Коли з'ясувалось, що один з євроінтеграційних законів отримав діаметрально протилежні висновки, діаметрально, підкреслю, від Венеційської комісії і Єврокомісії. Ну типу так ніколи раніше не було, але сталося. Демократія в дії.

Тому, Миколо Леонідовичу, я стою на своєму. Я вважаю, що юстування це є інструмент тиску на діяльність регулятора...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я з вами не сперечаюсь. Просто я кажу, що на ваших європейських партнерів є мої європейські партнери.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, Миколо Леонідовичу, це точно.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Міряться європейськими партнерами.

ПОТУРАЄВ М.Р. Точно.

Дивіться, ми в такій ситуації, що насправді або підніметься зелений прапорець на цю норму, або червоний і тоді побачимо, хто був правий. Миколо Леонідовичу, тут я змушений вам відмовити.

Миколо Леонідовичу, яка ще є?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Поправка 1206. Значить, законопроект пропонує встановити, що оскаржити індивідуальне рішення Нацради вправі лише особа, щодо якої виписано відповідний акт. Це суперечить Адмінкодексу, за яким будь-який акт може оскаржити не лише особа, яка ...

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, може відео виключить.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. ... що мають охоронювані законом інтереси.

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, а можна попросити тебе вимкнути відео, бо ми тебе не чули.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Зараз чути?

ПОТУРАЄВ М.Р. Вимкни відео. І, будь ласка, спочатку. Вибач, друже.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Добре. Зараз.

Поправка 1206. Законопроект пропонує встановити, що оскаржити індивідуальне рішення Нацради вправі лише особа, щодо якої видано відповідний акт. Це суперечить Адмінкодексу, за яким будь-який акт може оскаржити не лише особа, якої напряду це стосується, а й ті особи, що мають охоронюваний законом інтерес. Наприклад, рішення про видачу ліцензії без конкурсу можуть оскаржити всі, хто теж хотів би отримати ліцензію, але не зміг і вже не зможе через обмеженість ліцензійного ресурсу.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну я-то взагалі вважаю, що норма правильна, ну та, що в законі зараз.

_____. Колеги, можна буквально два слова?

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка.

_____. Це я вже можу говорити не як член регулятора, а як юрист і адвокат з 20-річним стажем. Кодекс адміністративного судочинства і адміністративні суди перше, що вимагають від позивачів, довести те, яким чином той чи інший акт порушує ваші права і законні інтереси. Власне ця норма так само сформульована. І приклад, пане Княжицький, який ви навели стосовно тих, хто, наприклад, взяв участь в конкурсі, але не виграв або ще щось, він абсолютно спокійно це доведе в адміністративному суді і цей приклад цю норму не заперечує.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ні-ні, я інший приклад навів. Ви мене не зрозуміли. Якщо видається ліцензія без конкурсу на обмежений ресурс, а практика така існує, то тоді якась юридична особа, може, хотіла взяти участь

в конкурсі, але не взяла, бо конкурс не було оголошено, і не може взяти, бо ресурс є обмежений. І тоді ця особа має право...

_____. Так тоді це стосується її інтересів. Вона просто має довести в позовній заяві, яким чином все відбулося і що в них був інтерес до цього, і що це зачіпає їх права і їх законні інтереси.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. У вас написано, що акти Національної ради можуть бути оскаржені до суду суб'єктами, щодо яких прийнято відповідний акт. Ви абсолютно правильно підтвердили мій приклад, але відповідного акту по такому суб'єкту прийнято не буде. Цей суб'єкт за цим законом не зможе оскаржити цього рішення.

_____. Пане Миколо, там є інша частина норми, яку ви не цитуєте: а також суб'єкт у сфері медіа, який є суб'єктом правовідносин, що відносяться до сфери регулювання такого акту.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Щось я не бачу цього у нас в таблиці.

ПОТУРАЄВ М.Р. Це є. Тут ми всі подивилися, Миколо Леонідовичу, чесно, ми не обманюємо.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Але це інше. Це є. Ви не обманюєте, ви трішки перекручуєте. Тому що в даному випадку ми говоримо про нормативно-правові акти Нацради, що будь-який суб'єкт, це те, що вони можуть не юстувати, в Мін'юсті можна оскаржити будь-яким суб'єктом. А той акт, який стосується рішення про конкурс, виходить, що оскаржити не можна.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну як це не можна? Можна.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Тому що там вказано в другій частині: лише нормативно-правові акти. Якщо ми там заберемо слово "нормативно-правові" в другій частині, мене це цілком влаштує. Право оскаржити акт Національної ради має будь-який суб'єкт. Тоді мене це влаштує, нема питань.

_____. Пане Миколо, просто перше речення і друге, вони трішки різні за сферою. Перше речення - акти Національної ради індивідуальної дії – це чітко визначені акти, які стосуються, можуть бути оскаржені до суду, правильно, щодо яких прийнято відповідні...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Так, а лише тими, відповідно до кого вони прийняті. А якщо особи постраждали, а відповідно до них акт не прийнятий, то відповідно до цього закону не можна це оскаржити до суду.

ПОТУРАЄВ М.Р. А як вони можуть постраждати, якщо до них не прийнятий акт?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Поясню. Лишилася остання частота. Національна рада... Знову, у мене немає претензій до цієї Національної ради. Не ставте це до себе, ми ж говоримо про закон. Національна рада якась майбутня приймає рішення, щоб видати без конкурсу комусь ліцензію на цю радіочастоту, вона остання. Радіокомпанія, яка хотіла податися, планувала податися, знала, що вона є, не може оскаржити це рішення, бо відносно неї рішення не приймалося, бо конкурс не оголошувався. А мав оголошуватися!

ПОТУРАЄВ М.Р. Я тобі можу одразу сказати до чого це призведе в сучасних умовах і не тільки з цією Національною радою, а й з наступною. У

нас "посиплються" всі конкурси на Суспільне. Будуть заблоковані просто всі конкурси на Суспільне.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Микито Руслановичу, у нас зараз це відбувається, це діє, і нічого не сиплеться. Так від початку Нацради було, і нічого не сиплеться, всі конкурси проходять. Тому вони і проходять, що є норма закону, яка стримує регулятора від порушення закону. А якщо це забрати, якийсь майбутній (не такий добросовісний як цей) регулятор, буде мати всі стимули його порушувати. Зараз це діє.

_____. Можна спитати? Чи не виникне взагалі судового спаму, коли кожний громадянин України почне подавати в суд на Національну раду за дію або бездіяльність взагалі у якихось...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Якщо Національна рада буде порушувати закон, то так, кожен має право, це публічний орган. А якщо не буде, не буде підстав подати до суду.

ПОТУРАЄВ М.Р. Не може кожен подавати до суду на регулятора, якщо він взагалі не має жодного відношення до діяльності регулятора. Ну це абсурд.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, ми кажемо, що не кожен може подати, а ті, чії інтереси порушені. Приблизно так, як це написано в другому пункті: у сфері медіа, чії інтереси порушені – якщо видали на конкурсі ліцензію, це не означає, що будь-яка бабуся може на це подати до суду, але може подати інша компанія, якщо без конкурсу видали ліцензію, яка хотіла, щоб був оголошений конкурс. І це абсолютно нормально.

КОВАЛЬ В.Ю. А інша історія. От ми в Приморську Запорізької області не облаштували мультиплекс, порушили інтереси цілого району з населенням 275 тисяч людей, і кожний подає до суду, оскільки його інтереси були порушені при будівництві мультиплексів. Може бути таке?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ні, не може бути такого. Валентине, ми ж з вами розумні люди. Ми ж кажемо про суб'єктів (як у вас написано) у сфері медіа, які є суб'єктом правовідносин. Що, кожен, хто там живе, є суб'єктом у сфері медіа?

ПОТУРАЄВ М.Р. Добре. У мене конкретне запитання до юристів, запитання політика, який не юрист. Якщо ми приберемо...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Чекайте. Можна я Юрію дам слово на секундочку, вибачте?

КРАЙНЯК Ю.О. Добрий день! Дивіться, право на оскарження взагалі будь-яких актів, не тільки Національної ради, це, по-перше, конституційне право – воно визначено в Конституції, а по-друге, воно регулюється не профільними законами, воно регулюється процесуальними законами, тому що це спеціальний закон, який визначає, хто може оскаржити акт, в які строки і на яких підставах. І те, що тут написано, воно, в принципі, дублює те, що написано в процесуальних кодексах за виключенням оцього "апендиксу", тому що в Процесуальному кодексі йдеться, що кожен може оскаржити, чиї права порушені або чиї порушені охоронювані законом інтереси. А тут написано коротше: може оскаржувати лише тільки той, кого цей акт стосується.

І та ситуація, про яку Микола казав, коли ліцензія видається, наприклад, без конкурсу, а я хотів би отримати цю ліцензію, я не можу

отримати, то в принципі, якщо я не можу це оскаржити, закон мені забороняє, то виходить, що Нацрада, за великим рахунком, вона нічим не обмежена в можливостях безконкурсної видачі ліцензії, тому що ніхто не може оскаржити, крім тієї особи, яка цю ліцензію отримала. Ну так виписана норма. І тому, якщо ми її прибираємо, то тоді залишається, діє процесуальна норма, яка визначена в чинному Кодексі адміністративного судочинства, що будь-хто, він може дійсно подати. Якщо йтиме мова про зловживання, це питання суду, і суди в принципі, вони по зловживаннях досить ефективно судяться і борються. І Нацрада навіть за чинної ситуації, коли немає такого обмеження і всі мають право оскаржувати, Нацрада ж не переживає якийсь там бум позовів, які подаються до неї з боку там дивних осіб, ну, можливо, 10 таких позовів може подаватися, але не сотні тисяч, як може бути, як можна було б очікувати. Тому пропонується просто лишити питання процесуальне щодо того, хто може подавати до суду, до судових кодексів, і це було би правильно і логічно.

ПОТУРАЄВ М.Р. Юро, я хочу сказати, що там є, знову ж таки, колеги, є проблема, я її вбачаю. Це проблема того, що будь-який конкурс, на якому ліцензується суспільний мовник, може бути заблокований.

КРАЙНЯК Ю.О. Не зовсім так.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну от я точно навіть це прямо бачу, як вони це можуть зробити.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Микито, ну це взагалі не так. От послухай, будь ласка, це взагалі не так. Зараз Юра пояснить.

Коли ми говоримо про ці речі, то ми говоримо насправді не як комусь зробити гірше, а як зробити в принципі демократичний закон. Ми нікого тут

ні в чому не звинувачуємо. І це не стосується тієї ситуації, коли хтось програв на конкурсі, це стосується ситуації, коли взагалі конкурс не було оголошено. От про що ми говорили.

Ну зараз Юра пояснить.

КРАЙНЯК Ю.О. Тут з приводу суспільного мовника дійсно хороший приклад, але це в Законі про Суспільне мовлення передбачено, що вони саме так отримують ліцензію, без конкурсу на ті частоти, які їм визначені законом. І цим законопроектом, я не пам'ятаю, воно врегульовано чи ні, але якщо воно буде проводитися в конкурсному порядку, то, будь ласка, здійснійте це.

І це ж не про блокування конкурсу. Якщо видається ліцензія без конкурсу суспільному мовнику, конкурс взагалі не проводиться і нема що блокувати. Мова йде про звичайну приватну ситуацію. Якщо ви хочете отримати ліцензію, ви готуетесь роками, щоб її отримати, а отримую її я, тому що я прийшов до Нацради і кажу: "Видайте мені, будь ласка, ліцензію без конкурсу, тому що все одно ніхто не хоче". Нацрада каже: "О'кей, давай я тобі видам". Знову ж таки, ми не кажемо конкретно про цю Нацраду, про склад, ми кажемо про орган ліцензування. Орган ліцензування каже: "Так, ми можемо це зробити". Я отримав, а ви вважаєте, що це незаконно, як ви можете на це вплинути? Ви йдете до суду, а я вам кажу, що ось бачите, що написано? Можуть оскаржити лише тільки особи, щодо яких прийнятий відповідний акт. Відповідний акт прийнятий стосовно мене, вас тут немає, ви не можете його оскаржити. І ви бачите, що є беззаконня, ви бачите ситуацію, яка в принципі очевидна, але ви нічого не можете зробити, тому що ось є така норма. А натомість що пропонується? Є Процесуальний кодекс. І якщо ви будете іти по Процесуальному кодексу, ви приходите, і на що би я не посилався, я би казав, що ваші права не порушені, ваші інтереси не порушені, ви відкриваєте Процесуальний кодекс, ви відкриваєте рішення Конституційного Суду, який розтлумачив цю статтю Конституції як про

ваше право, і ви на цій підставі позбавляєте мене можливості отримати позаконкурсну ліцензію. І ви здійснюєте той самий публічний судовий контроль за діяльністю Національної ради, яка повинна бути законною. І в такому випадку ви захищаєте свої права і захищаєте свої інтереси. Це по-перше. А по-друге, в принципі, ви Національну раду тримаєте там в більш жорстких умовах, тому що вона знає, що вона не може порушити закон, тому що якщо вона порушить, то хтось прийде і це питання оскаржить.

А ця норма як вона зараз є, вона в принципі продукує таку безкарність. Так? Нацрада може ж робити що завгодно і ніхто не може з цим нічого зробити, тому що незалежний орган і суд навіть не може проконтролювати цю незалежність.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, Юрію, я не можу погодитися, що Нацрада може робити все, що завгодно, і ніхто не може оскаржити.

Колеги, є.

_____. І ми без конкурсу частоти не видаємо, якщо це потребує конкурсу. Я також не знаю. Типу, хтось прийде і скаже: "Дайте мені без конкурсу". Ну до кого він прийде? Як без конкурсу? Ми тихесенько...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. А "Україна - ми" ви на конкурсі видавали частоту?

_____. Соррі. На якому конкурсі, про що мова зараз?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я запитую, чи був конкурс на мовлення в цифровому..?

_____. Ні, не було. Ні, так і не оголошували.

_____. Тимчасовий дозвіл.

_____. Там є дозвіл на тимчасове мовлення. Цей механізм працює вже майже півтора року. На вільні частоти компанії, яка має якусь ліцензію, можуть податися додатково на період дії воєнного часу. Ніякої ліцензії вони не отримали.

В'ЯТРОВИЧ В.М. І яким чином це можна оскаржити рішення? Поясніть, будь ласка, яким чином це рішення можна оскаржити.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ще якась компанія інша хотіла так само отримати.

КОВАЛЬ В.Ю. В нас є заяви на подібні речі і ми будемо їх розглядати.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Яким чином можна оскаржити рішення, що ліцензію надали "Ми – Україна", а не надали комусь іншому?

КОВАЛЬ В.Ю. Почекайте, я розумію, хто консультував "Українську правду". Ми не давали ліцензії на цифрове мовлення каналу "Ми – Україна". Канал "Ми – Україна" отримав супутникову ліцензію, а тут вони отримали...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. А "Українська правда" теж якусь ліцензію у вас отримала, я не зрозумів?

КОВАЛЬ В.Ю. Ні, вона написала в статті, що Національна рада видала ліцензію...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Окей, тимчасовий дозвіл яким чином можна оскаржити, який ви надали каналу "Ми - Україна"?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, їм насправді цей тимчасовий дозвіл видали на підставі закону, який діє. Валентин абсолютно вірно сказав, що в час воєнного стану це можна видати. Але я точно не консультував "Українську правду", вони, мабуть, ваші більші друзі ніж мої, це 100 відсотків, так якщо хтось знає історію, але я хочу сказати, що я не кажу, що це було неправильне рішення, просто коли ви сказали, що ви без конкурсу нічого не видаєте, я вам навів приклад, коли ви видали без конкурсу. Ви без конкурсу видаєте. Можливо, хтось інший, хтось хотів отримати цю частоту, але вони не отримали цю частоту, вони мають право оскаржити це рішення. Якщо ви праві, ви виграєте, вони програють, мабуть, ви праві, але оскаржити це вони мають право, розумієте, це право...

КОВАЛЬ В.Ю А хто їм зараз це забороняє?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Зараз ніхто не забороняє, а після прийняття цього закону це буде неможливо через те, що ви це записали.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я зрозумів. Ми по-різному цю норму читаємо. Колеги, тут треба просто припинити зараз дискусію.

КОВАЛЬ В.Ю. Це є в Законі про авторські права, що може заявити тільки володілець прав, а решта людей не можуть заявити на порушення прав.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну приблизно, так. Дивись, ми просто з одного і того самого тексту робимо абсолютно протилежні висновки: Микола Княжицький і ми. Це проблема, ну в сенсі того, що ну, коротше, це можливо якась проблема вордінгу.

БОГУЦЬКА Є.П. Вибачте, будь ласка, а ми сьогодні ще будемо голосувати чи ні? Бо дуже поганий Інтернет.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будемо, Лізо, будемо. Спробуємо.

_____. Будемо, бо завтра може не зберемося вже. Давайте сьогодні голосувати.

СУШКО П.М. Давайте переходити вже.

ПОТУРАЄВ М.Р. Добре. Миколо Леонідовичу, я не вважаю там цих ризиків, знову-таки я вважаю, що там, навпаки, право захищати свої інтереси захищено цією нормою. Тобто я категорично проти виключення. Я би може подумав про якесь переформулювання, але я категорично проти виключення повного.

КОВАЛЬ В.Ю. Я розумію, якщо хтось хотів таке ж саме, але не подав заявку, не скористався цим правом, то як він може говорити, що його типу не задовольнили? Якби він подав заявку, якщо в нас буде, умовно кажучи, зараз на ці вільні начебто місця в мультиплексах, зараз там на 3 місця буде 7 заявок, тоді це буде нагадувати якийсь дебільний конкурс, бо в нас такого взагалі в законі немає, тоді там право першого: хто написав заявку, той отримав, хто четвертим написав, той не отримав. Це моя позиція, просто я розумію, що в нас там зараз є така історія.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Валентине, я без претензій до вас, але навіть якщо така особа не права, я не кажу, що така особа права чи ви не праві, вона має право це оскаржити, бо колись може бути це в іншому якомусь кейсі, може бути регулятор не правий, наступний регулятор, не ви. Але особа має право це оскаржити, ми обмежуємо (*нерозбірливо*) ... кодекси. Розумієте в чому справа?

_____. Є конструктивна пропозиція, пане голову.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, будь ласка.

_____. Справа в тому, що в будь-якому випадку, я думаю, що Юра Крайняк це підтвердить, норми законопроекту про медіа, навіть коли він буде законом, не скасують Кодекс адміністративного судочинства. Давайте ми цю норму приведемо у стовідсотково практичну відповідність з нормами КАСУ з точки зору з точки зору змісту, і все.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. О, супер, підходить абсолютно.

ПОТУРАЄВ М.Р. Добре. Тоді ми враховуємо поправку Княжицького № 1206 редакційно. Правильно? І редакція буде коли?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Так.

ПОТУРАЄВ М.Р. Сашо, ми встигнемо це сьогодні зробити?

_____. Так, я сьогодні зроблю.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Добре.
Миколо Леонідовичу, це все?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. По цьому розділу – так.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.
Колеги, переходимо до голосування.

ДЕРКАЧ Я. Микито Руслановичу, можна одну репліку?

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, будь ласка.

ДЕРКАЧ Я. Ярослав Деркач. З приводу, якщо є бажання вносити зміни в Закон про адмінпроцедуру, то це можна буде зробити не раніше, ніж у грудні 2023 року, тому що поки у нас він не набрав чинності, ми туди, там в тіло самого закону, наприклад, ту ж частину другу статті 1, де є виключення, як говорилося на початку дискусії, ми туди зміни вносити не зможемо, бо закону по суті не існує ще. В актуальному стані, скажімо так, от і все.

Тобто якщо є проблеми, які піднімав пан Микола Княжицький з приводу колізій, то треба шукати якийсь інший варіант розв'язання. У мене все.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, пане Ярославе.

Колеги, переходимо до голосування. Отже, колеги, хто за те, щоб врахувати поправки №№ 1047, 1051, 1073, 1077, 1080, 1083, 1085, 1087, 1088, 1091, 1093, 1096, 1102, 1105, 1107, 1109, 1111, 1114, 1122, 1133, 1135, 1143, 1162, 1166, 1167, 1168, 1169, 1170, 1171, 1172, 1174, 1176, 1178, 1182, 1209, 1210, 1211, 1212, 1213, 1214, 1226, 1241, 1245, 1248, 1249, 1250, 1262, 1263,

1273, 1279, 1280, 1281, 1282, 1283, 1284, 1285, 1286, 1288, 1292, 1293, 1294, 1295, 1296, 1297, 1299, 1300, 1301, 1302, 1303, 1304, 1305, а також 1188.

_____. Пане Микито, і 1272, додайте, будь ласка. Це по співрегулюванню.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

І 1272. Дякую.

Отже, колеги, хто за те, щоб врахувати повністю перелічені мною поправки. Хто за?

Потураєв – за.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Княжицький - за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

САНЧЕНКО О.В. Санченко – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто проти? Хто утримався? Дякую. Рішення прийнято.

СУШКО П.М. Сушко – за. Зарахуйте, будь ласка.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Павле Миколайовичу.

Колеги, пропонується врахувати частково поправки 1095, 1098, 1099, 1100, 1101, 1103, 1106, 1124, 1127, 1163, 1264, 1265, 1266, 1267, 1268, 1269, 1270. Колеги, хто за те, щоб врахувати ці поправки частково, будь ласка.

Потураєв – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

І прошу врахувати, якщо було голосування, я пропустила. Я просто в потяг сідаю. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

БОЖКОВ О.В. Божков – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Павло Миколайович.

СУШКО П.М. Сушко – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Скрипка – за. Зараховано.

Колеги, хто проти? Хто утримався? Дякую. Рішення прийнято.

Це було що? Частково.

Колеги, далі поправки враховуються редакційно: 1056, 1061, 1065, 1097, 1108, 1110, 1184, 1242, 1246, а також 1206. Хто за те, щоб врахувати ці поправки редакційно, колеги, прошу голосувати.

Потураєв – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

БОБЛЯХ О.В. Боблях – за.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Княжицький – за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

СУШКО П.М. Сушко – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто проти? Хто утримався? Дякую. Рішення прийнято.

Колеги, пропонується відхилити поправки 1048, 1049, 1050, 1052, 1053, 1054, 1055, 1057, 1058, 1059, 1060, 1062, 1063, 1064, 1066, 1064, 1068, 1069, 1070, 1071, 1072, 1074, 1075, 1076, 1078 1079, 1081, 1082, 1084, 1086, 1089, 1090, 1092, 1094, 1104, 1112, 1113, 1115, 1116, 1117, 1118, 1119, 1120, 1121, 1123, 1125, 1126, 1128, 1129, 1130, 1131, 1132, 1134, 1136, 1137, 1138, 1139, 1140, 1141, 1142, 1144, 1145, 1146, 1147, 1148, 1149, 1150, 1151, 1152, 1153, 1154, 1155, 1156, 1157, 1158, 1159, 1160, 1161, 1164, 1165, 1173, 1175, 1177, 1179, 1180, 1181, 1183, 1185, 1186, 1187, 1189, 1190, 1191, 1192, 1193, 1194, 1195, 1196, 1197, 1198, 1199, 1200, 1201, 1202, 1203, 1204, 1205, 1207, 1208, 1215, 1216, 1217, 1218, 1219, 1220, 1221, 1222, 1223, 1224, 1225, 1227, 1228, 1229, 1230, 1231, 1232, 1233, 1234, 1235, 1236, 1237, 1238, 1239, 1240, 1243, 1244, 1247, 1251, 1252, 1253, 1254, 1255, 1256, 1257, 1258, 1259, 1260, 1261, 1271, 1272, 1274.

Вибачте. Без 1272 – врахована вона.

1274, 1275, 1276, 1277, 1278, 1287, 1289, 1290, 1291, 1298, 1306, 1307, 1308, 1309, 1310, 1311, 1312, 1313, 1314.

Колеги, хто за відхилення перерахованих поправок, прошу голосувати.

Потураєв – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

СУШКО П.М. Сушко – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто проти? Хто утримався?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Княжицький – проти.

ПОТУРАЄВ М.Р. Проти?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Так.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Зараховано.

Колеги, розділ VII. Миколо Леонідовичу, по цьому є що? Це коротеньке і зробимо перерву до завтра.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ні, немає.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Колеги, тоді прошу проголосувати...

ДВОРОВИЙ М. А, пане Микито, теж пов'язано з попередніми правками по співрегулюванню. Треба прийняти правку Княжицького номер 1318.

ПОТУРАЄВ М.Р. 1318, буде врахована повністю? Повністю, так, Максиме?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Так.

ДВОРОВИЙ М. Так, повністю.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Отже, колеги, хто за те, щоби повністю врахувати поправку 1319.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. 1318.

ПОТУРАЄВ М.Р. 1320, 1321.

Вибачте, спочатку. Колеги, хто за те, щоби повністю врахувати поправку 1318, 1319, 1320, 1321, 1322, 1324, 1325, 1328, 1330, 1338. Хто за?

Потураєв – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

_____. За.

СУШКО П.М. Павло Сушко – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

БОЖКОВ О.В. Божков – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Хто проти, колеги? Хто утримався? Дякую. Прийнято рішення.

Колеги, хто за те, щоб врахувати редакційно поправку 1331.

Потураєв – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

БОЖКОВ О.В. Божков – за.

_____. За.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Олександрє Рафкатовичу.

Колеги, хто проти? Хто утримався? Дякую. Рішення прийнято.

Колеги, пропонується відхилити поправки, їх небагато, 1315, 1316, 1317, 1323, 1326, 1327, 1329, 1332, 1333, 1334, 1335, 1336, 1337, 1339.

Колеги, хто за те, щоб відхилити перераховані поправки, прошу голосувати.

Потураєв – за.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Княжицький - за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька - за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях - за.

САНЧЕНКО О.В. Санченко - за.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін - за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка - за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

СУШКО П.М. Павло Сушко - за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Павле Миколайовичу.

Колеги, хто проти? Хто утримався?

Дякую. Рішення прийнято.

Колеги, я змушений просити вас піти на пробачення мені певного процедурного моменту. Я прошу все ж таки завтра, ми завтра збираємося на засідання Ради, зібратися після цього, пройти хоча би ще один розділ.

_____. Звичайно, треба завершувати.

БОГУЦЬКА Є.П. Завтра після сесії?

ПОТУРАЄВ М.Р. Після засідання. А можемо перед. Давайте може перед засіданням?

БОГУЦЬКА Є.П. А встигнемо?

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну дивіться, з точки зору матеріалів ми готові. Давайте о 9-й. Ми зможемо о 9-й зібратися?

КОВАЛЬ В.Ю. Так а зараз продивіться, що там по VIII розділу. Може, там також 2-3 правки.

ПОТУРАЄВ М.Р. Багато, багато. Тут і поправок дуже багато, Валентине. І є питання.

В'ЯТРОВИЧ В.М. І він великий. І в мене правок багато, в принципі. Мені краще завтра зранку.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я зранку точно не зможу, я буду в лікаря, кажу вам чесно.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Друзі, я готовий ще зараз VIII дотиснути.

ПОТУРАЄВ М.Р. А зараз можемо ще попрацювати?

_____. Я - за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Можемо? Колеги, кворум?

БОГУЦЬКА Є.П. В мене дуже поганий інтернет. То я на перехрестя виходжу для того, щоб прокричати, що я - за.

_____. Давайте попрацюємо.

ПОТУРАЄВ М.Р. Давайте попрацюємо тоді, колеги. Добре. Тоді працюємо далі. Колеги, працюємо далі.

VIII розділ. Переходимо. Починаємо з Володимира В'ятровича.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Так. Одна з принципових правок, щодо яких було найбільше дискусій. І я сподіваюсь, що ми зараз вийдемо якось з неї.

Отже, правка 1448 та аналогічні. Врахувати або виписати редакцію комітету. Отже, про що йдеться? Я пропоную відмовитися від внесення порушень радіомовниками квоти українських пісень на 10 відсотків, як відображено в таблиці, чи 7 відсотків, як ішлося на підкомітеті, до незначних порушень, тому що вважаю, що це послаблення порівняно з вимогами закону, які діють вже 6 років, і вважаю ці послаблення дуже невиправданими, особливо зараз, в теперішній момент російської агресії.

При квоті 25-40 відсотків для різних радіостанцій в середньому частка українських пісень в радіоефірі зараз в реальності перевищує 58 відсотків. Неможливо випадково порушити квоту при бажанні її ретельно дотримуватись, тим більше, як показало обговорення на підкомітеті, порушення квоти на 7-10 відсотків - це не 1-2 пісні, про що багато обговорювалося після першого читання законопроекту, а, як було сказано, 12-15 пісень на добу, тобто мова аж ніяк не про випадкове порушення, на жаль, все-таки ми говоримо про завуальоване зменшення квоти. Жодної потреби в цьому завуальованому зменшенні квоти я не бачу, ще раз кажу, особливо зважаючи на момент, коли ми обговорюємо це питання.

Тому на мою думку, моя пропозиція: або врахувати поправку 1448 мого авторства і Федина і багато аналогічних поправок і виключити пункт 12 частини другої статті 110, уніфікувавши всі порушення квоти як незначні, як значні, перепрошую, або якщо йдеться про якесь все-таки врахування можливих якихось похибок, ще раз озвучую свою пропозицію, яка звучала на підкомітеті, визначити незначними порушення частки пісень українською

мовою до 10 хвилин на добу. Тобто тут, мені здається, якщо справді мова йде про помилку, то 10 хвилин на добу абсолютно достатньо дає такий "зазор" для того, щоб ми не карали за помилку. В іншому випадку, на жаль, це зменшення квоти україномовної музики досить суттєве. І я вважаю цю позицію для мене принциповою.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, колеги, я нагадаю, що у нас там проблеми з тим, як ми обраховуємо. Це єдиний підкомітет, до речі, де я був тоді частково. Я от про цю історію, ви ж до неї самі прийшли, без мене, там, де було, що, як Володимир каже, що там 15 пісень або 12 пісень...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Це не я казав, це представники Нацради говорили.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, я маю на увазі, що ти цитував те, що було на підкомітеті. Я, знову-таки, спирався на розрахунки, що там не може бути більше 5. І оці 7, які, власне, значить, це моя пропозиція була, вони там дають ну максимум, якщо заплющити очі, ну там 3...

_____. Микито Руслановичу, пропадає інтернет. У мене є конструктивна пропозиція, давайте виставимо на голосування. Ну радійники просять 10. Є пропозиція В'ятровича, є ваша пропозиція. Проголосуємо і підемо далі. Ну дуже поганий інтернет.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Давайте ми таки обговоримо. Я наполягаю на серйозному обговоренні. Я хочу почути якісь аргументи. Я вважаю це дуже важливою правкою. І для мене особисто як для народного депутата...

_____. Я пропоную перейти до голосування. Я такий самий народний депутат, як і ви...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Олександр, і я вам не забороняю.

_____. Є ваша пропозиція, є моя пропозиція. Є голова комітету.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Олександр, але це не передбачає, що давайте ми зараз згортаємо наше обговорення і давайте швиденько голосуємо. Тоді давайте взагалі припиняємо будь-яке обговорення. Я деякі зі своїх правок не озвучував, дану правку вважаю принциповою для себе, тому просив би її обговорити. І почути аргументи.

_____. Скажіть, будь ласка, якщо ми врахуємо вашу правку, чи ви будете голосувати за цей закон?

В'ЯТРОВИЧ В.М. Ще раз, ця правка є однією з визначальних для мене особисто, визначатиме позицію...

_____. У мене питання до В'ятровича. Тобто якщо ми її врахуємо, ви будете голосувати... Правильно я почув?

В'ЯТРОВИЧ В.М. Ця правка визначатиме персонально мою позицію...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Що це за базар тут? Вибачте, пане Олександр, ми обговорюємо... *(Загальна дискусія)*

Будуть приймати рішення фракції - як у вас, так і в інших. До чого тут пан Володимир? Як фракція прийме рішення, він виконає рішення фракції.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Абсолютно.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Якщо буде більше його правок враховано...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Пане Олександр, я можу вважати, що частина з тих правок, яким ми присвятили стільки часу, були для мене особисто не настільки значними, тим не менше, я вважав нормальним, що їх обговорювали. Зараз ця правка для мене є дуже значною, тому прошу присвятити трошки часу для того, щоб обговорити її і тільки після цього нормального обговорення перейти до ухвалення рішення.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, насправді ми ж це обговорювали під час першого читання і між, і на підкомітетах. Давайте ми зараз просто... Ну Олександр правий почасти в тому, що можна поставити на голосування, але все ж таки давайте перед тим, як ставити на голосування, бо воно і так буде стояти на голосуванні, давайте вирішимо, колеги, знову-таки...

МЯСНИКОВА К.А. Пане Микито, якщо потрібно, я можу...

ПОТУРАЄВ М.Р. Я саме, Катерино, хотів попросити вас висловитись. Колеги, давайте ще раз проговоримо про підрахунок. Тарасе, будь ласка. У мене, знову-таки, я пропустив той підкомітет, я трохи "плаваю", я розумію, що ви там краще, ґрунтовніше обговорювали. У мене виходило, коли я пропонував 7, у мене виходило, що більше, знову-таки, більше ніж 5.

От пам'ятаєте, ми колись почали, я просто, я просто нагадаю, коли ми почали говорити про можливу заміну "процентовки" на час, я тоді сказав, що я особисто, особисто більше чим на 15 нікому не дам, пам'ятаєте, так. І потім

коли в мене в розрахунку 7 зійшлося з максимум 15 хвилинами, що дорівнює 5 пісень, 5, не 15, а 5, я подумав, що 7 - нормальна історія. Я просто вам розповідаю, як у мене це відбувалось і чому я за ці 7, тому що 7 в моєму розрахунку дорівнює 15 хвилинам максимум, що дорівнює максимум 5 пісням. Знову-таки я можу, я не великий арифмометр, я можу десь помилятися, але гранично, я думаю, що я не помиляюсь.

Тепер слово Катерині Мясниковій. Будь ласка, Катерино.

МЯСНИКОВА К.А. Дивіться, ми обговорили тоді, коли була висунута пропозиція по 10 хвилин, є проблема, коли квота встановлюється відсотково, а обмеження чи там встановлюємо по дальності в хвилинах, то це означатиме, що чим менша музична станція, тим більше для неї послаблення, тому що для станції, в якій, наприклад, одна чи дві пісні на годину, це буде означати, що там ранковий прайм умовно може бути взагалі без україномовної пісні, тобто без жодної. І це є не збалансований власне відповідальністю.

Про 7 відсотків. Ми питали тоді в наших учасників загальнонаціональних і регіональних компаній, то якщо говорити про регіональні компанії, то дійсно в них це говориться про одну пісню і кількість повторів. Там кількість повторів коливається від 6-и до 11-и, 12-и на добу однієї пісні, тобто якщо пісня була ідентифікована невірно, наприклад, як в нас було багато в практиці, коли, наприклад, мовники ідентифікували двомовну пісню, де переважав україномовний текст, як україномовну, а власне Національна рада не вважала її такою, то якраз ці 7 відсотків, вони є таким, умовно, допустимим компромісом, після якого власне навіть помилка в одній пісні все одно буде призводити до штрафу, тому що вона повторюється по ефіру від 6-и до, як я вже сказала, до 12 разів, це впродовж всієї доби.

Також я хочу, щоб ви зважали, що штраф зріс від 5 до 10 відсотків і що квота нещодавно була підвищена. Тобто загалом є тенденція до більшого навантаження мовників, але це не означає, я абсолютно підтримую аргумент, що мовники зараз більшою мірою навіть більше виконують квоти, але ми маємо не забувати, що це норма не тільки для, як я вже говорила, для Хіт FM чи там для "П'ятниці", це в тому числі для маленьких, для стартапів і так далі. Тобто ця норма має працювати таким чином, щоб за одну помилку станція не розраховувалась великими штрафами, а 10 відсотків ліцензійного збору це великий штраф, і припис це теж відповідальність, це не відсутність відповідальності, це теж відповідальність.

КОВАЛЬ В.Ю. Я просто хотів би додати, що коли ми ще обговорювали законопроект, який...

ПОТУРАЄВ М.Р. Валентине, одну хвилиночку.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Я не можу зрозуміти однієї різниці, яка тут прозвучала, що мова іде або про одну пісню 12 разів, яка є помилкою, або 12 різних. А як ви відрізните це? По часу це абсолютно однаково.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні-ні. Я поясню. Там не про це.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Це про це. Тобто тут ми говоримо про те, що це всього-на-всього одна пісня, яка буде звучати 12 разів. Але насправді по проценту ви не відрізните їх від 12 російських пісень, які будуть звучати протягом доби.

ПОТУРАЄВ М.Р. Почекай. Слушайте, ну взагалі зараз ніхто не буде ставити російські пісні, це раз.

МЯСНИКОВА К.А. Ми не говоримо про російські пісні. Ми говоримо не про україномовні.

ПОТУРАЄВ М.Р. А друге, вона може бути не тільки в бік російської. Дивіться, друзі, поясню. В таких холдингах як там "Тавр" чи та інших ти можеш мати розкіш, це ж все купується, це ж не качається з інтернету, можеш мати розкіш купити собі достатньо матеріалу, щоб у тебе ротація складала там, наприклад, щоб там пісня у тебе ротується три рази на добу або навіть там дві. Якщо це там "хітяра" якийсь, щось там, знаєш, сучасне українське з радіо "Байрактар", воно може ротуватися там і 5 і 7 разів на добу. Але якщо купуєш, ти відповідно.

Якщо ти маленький або там середній, у тебе немає стільки грошей, ти купив і ти ставиш звичайно ротацію частіше. Воно, типу, не дуже з точки зору там конкурентоздатності і якості мовлення, але тим не менше.

І про що каже Катя, що коли вони ставлять, а знову ж таки, вони ж не вручну це, ви ж розумієте. Воно "зашило" в програму - і поїхало. Якщо вони десь там "лоханулись", знову-таки, не на російській, друзі, от почуйте мене, на англійській, на французькій, на будь-якій, а воно прокрутилося не 2 як в Києві, а там 12, то вони вискочили за квоту там сильно.

І все, що ми, знову-таки, це, от повірте мені, це не зрада, це не змова для того, щоб допустити кацапську музику якусь чи кацапські пісні.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Але така можливість створюється.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Слушайте, ну не можливо відрізнити 12 однієї пісні в підрахунку цього і 12 інших пісень – 12 помилок. Неможливо це відрізнити!

ПОТУРАЄВ М.Р. Слухай, це ж на 24 години! Дивись, навіть якщо ми собі уявимо якийсь кацапський заколот десь в Одеській області, ці 12 пісень на добу кацапських не створять там жодної погоди. І тому ми дійсно, ну, якийсь такі... А з іншого боку ми дійсно створюємо систему, яка, може, вона навіть, знаєш, може, вона лякає цих маленьких мовників і так, що, ну дарма лякає, може такого і не буде. Але дійсно, друзі. Тарасе! Почекайте. Колеги, дайте я закінчу. Дякую.

Тому, знову-таки, там про достатньо прості речі. Я ж сказав, що я знижую цей поріг, сказав Тарасу чесно, що максимум, на що я там готовий їм дати – це 15 хвилин. Тарас сказав 10. Ну добре. Я там 10, а Тарас – 15. В моєму розрахунку виходить, що ці 7 дорівнюють тим 15 хвилинам. Далі Катя пояснила, в чому там механіка у цих маленьких і середніх.

Далі, я вам чесно скажу, що для них 10 відсотків від ліцензійного збору – це дійсно великі гроші. Друзі, ну, чесно – великі! І я знову-таки закликаю, ну давайте, в цьому сенсі не про шпарину для московського, ні для чого. Це просто для того, щоб у нас була норма, яка не була б репресивною. Вона залишається серйозною, вона санкційна, але просто не репресивна. І знову-таки, друзі, якщо вони будуть робити це системно...

Так, я ще раз, ми говорили з вами, Тарасе, що "а ось вони протягом року можуть там"... Ні! Воно не так виписано. Якщо вони це системно будуть робити, вони точно підпадуть під санкції Національної ради, під серйозні санкції. Тому я виклав чесно свої аргументи.

Тепер, колеги, хто хотів щось додати, будь ласка, але давайте... Я сподіваюся, що я достатньо вичерпно виклав ситуацію.

КОВАЛЬ В.Ю. Я хотів додати. Коли ми працювали над законопроектом Санченка, Федіни і там збільшували трохи квоту і так далі, ми ще просили врахувати те, що зараз багато українських артистів пишуть

пісні з англomовними приспіваними, з якимись там шматками англomовними – нас послушали і прийняли закон, в якому про це не згадали. Тобто всі ці українські пісні, в яких є хоч одне англійське слово, вже не є україномовними, щоб ви зрозуміли. І зараз в цій ситуації, коли назустріч співакам, не індустрії радіомовлення, а співакам ви не йдете, ви хочете, щоб радіостанції для того, щоб не потрапляти в цю 10-хвилинну можливу квоту, щоб вони зробили ще один захисний крок і робили на 10 відсотків більше україномовних, відповідно на 10 відсотків менше тих пісень, в яких є хоч одне слово англійською. Зараз же ж мова взагалі не йде про російськомовні пісні.

ПОТУРАЄВ М.Р. От, Валю, дивися, ця дискусія зараз свідчить тільки про одне: що жодної дискусії ні між ким насправді не відбувалося останні роки. От що я зараз бачу і чую, що ніхто не хотів ні з ким розмовляти, (а я поясню, пане Тарасе), бо коли Коваль каже, що він не знає, як обраховувати пісню, в якій мікс української і англійської, то це означає, що десь в індустріях такого вже про вас напридумували, що навіть не знають, як на це реагувати. *(Шум у залі)*

Чекайте! Це не до вас претензія. Це констатація того, що ніхто не розуміє, що каже інший. І прикладом, люди, з якими ми з вами разом працювали, всюди бачать, і частково обґрунтовано, пастку і зраду, а інші всюди бачать репресії. Ось у чому проблема. А так не може бути! Бо ми в одній країні живемо, працюємо і боремося в одній країні в тому числі за наш інформаційний простір і його безпеку. А проблема в тому, що досі вважаємо, що один одному вороги. Оті всі хочуть кацапську мову знову затягнути, а ці всі хочуть всіх поштрафувати і ліцензії позабирати. Так не може бути! Ну треба якось один одному довіряти починати.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Микито, треба довіряти, але, знаєш, коли мені кажуть, що ми це робимо для того, щоб не карати просто за помилку, яка буде там, ну, 2-3 пісні, а потім – ні, ну, 12-15, ну, вибач, це підточує довіру.

ПОТУРАЄВ М.Р. Розумію, розумію. Проблема коректного розрахунку була з самого початку. І я помилявся, і я помилявся, і готовий за це вибачитись, бо я спочатку рахував там взагалі мізерну історію. Потім я зрозумів, що я не правий, почав перераховувати.

Але, колеги, у мене пропозиція дійти нормального компромісу, нормального. Він полягає все ж таки в "процентівці", тому що так буде легше обраховувати. "Процентівка" має дорівнювати того, про що ми, в принципі, домовились, воно не може бути більше. Ну, давайте погодимося, колеги, що 15 хвилин на добу – це максимальна границя. Тому "процентівка" має відповідати 15 хвилинам на добу. Я не проти цього. *(Шум у залі)* Для музичних, звичайно. Ні, чекайте, чекай! Але ми маємо прописати так, щоб це не створювало ті умови для міксованих, щоб не було так, як казала Мясникова, бо в регіонах дійсно повно міксованих. І якщо ми даємо їм таку перевагу... А?

КОВАЛЬ В.Ю. Ні, то нехай "Громадське" обходиться без україномовних пісень, я вас прошу, я якось це переживу.

ПОТУРАЄВ М.Р. Та причому тут...

КОВАЛЬ В.Ю. Ні, я кажу, що коли на розмовних станціях три пісні можуть бути неукраїнські, мене це не лякає. От мене не лякає відсутність україномовних пісень. Мене лякає необхідність стримувати розвиток індустрії просто тому, що хочеться, щоб було по-моєму. От для мене це важливо.

ПОТУРАЄВ М.Р. Валю, Валю, річ не в тому. Ми говорили, я перепрошую, я перепрошую, це була моя позиція. Я сказав, що має бути ліміт на помилку. Я сказав, що ліміт на помилку може бути в моєму розумінні 15 хвилин на добу. Хто скаже, що я збрехав зараз?

КОВАЛЬ В.Ю. Ні, я також підтримую 15 хвилин.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я це говорив давно. Отже, залишається тільки привести 15 хвилин на добу, з якими всі згодні, по-моєму (так?) до відсотків. Скільки це у відсотках? І все.

МЯСНИКОВА К.А. Для радійників це...

ПОТУРАЄВ М.Р. Що?

МЯСНИКОВА К.А. Ну, знову ж таки чому ми говорили про одну пісню? Тому що у нас одна пісня в редакції може повторюватися. Знову ж таки пам'ятайте, що у нас є квоти не просто добові, у нас є ще денні квоти.

ПОТУРАЄВ М.Р. Катю, так я і кажу, Катю, ми приведемо зараз це к відсоткам. Але це не може бути година на добу. Ну, таких помилок не буває. Буває помилка на 15 хвилин на добу, вона буває.

МЯСНИКОВА К.А. Ну так 7 відсотків від квоти – це ніяк не година на добу. Сім відсотків від 40 – це пів години умовно.

ОСНАЧ С. Це 40 хвилин на добу. Вибачте, що втрутився. Це Сергій Оснач, спільнота "Мова об'єднує". Можна я внесу ясність з математикою?

Дуже коротко. 7 відсотків відхилення від квоти – це 40 хвилин на добу для радіостанції, яка виконує квоту 40 відсотків. Якщо ми зупиняємося на позиції 15 хвилин, то тоді це близько 2 відсотків, 2,6 відсотка, якщо бути точним.

ПОТУРАЄВ М.Р. Катя, хвилиночку. Ви розумієте, що не може бути помилки в 40 хвилин на добу?

МЯСНИКОВА К.А. Я вам давала розрахунки від радіостанції. У нас одна пісня...

(Шум у залі)

ПОТУРАЄВ М.Р. Дайте я дослухаю людину.

Катю, вибачте, спочатку. Знову-таки, одна пісня - і..?

МЯСНИКОВА К.А. Одна пісня, наприклад, Антитіла і Ed Sheeran – англomовна і українська. Є станції, які помилково її зараховують до україномовних пісень. Згідно методик Національної ради ця пісня не зараховується. Оскільки вона є досить популярною, вона повторювалася 12 разів за добу, це в тому числі і вночі. От одна пісня неправильно обрахована і от вам виходить 7 відсотків. А в нас колаборацій зараз буде дуже багато, тому що це стає популярним і до українських музикантів звертаються іноземці за колаборацією.

ПОТУРАЄВ М.Р. Катю, а в чому проблема дійсно? Якщо вона мішана, то її Нацрада визнає україномовною і все.

КОВАЛЬ В.Ю. Ні, Нацрада не визнає мішану україномовною. Мішана – це не україномовна.

ПОТУРАЄВ М.Р. А чому не україномовна? А де написано, що це не україномовна пісня?

КОВАЛЬ В.Ю. Тому що там не всі слова українські. Це вади закону. Я говорив тільки що про це, що коли ми просили дозволити шматки англійської мови в пісні, щоб вона враховувалася як україномовна, тоді нас просто не помітили.

МЯСНИКОВА К.А. Тому що у нас був прецедент з однією піснею, коли там були слова англійські, українські і російські. І були звернення громадських організацій про те, що це...

ПОТУРАЄВ М.Р. Катерино, одну хвилиночку.

Дивіться, ми зараз можемо помилитися. Колеги, я пропоную, 5 відсотків ставимо, 5 - і все.

_____. *(Не чути)*

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну як там правильно написати, так. Як у нас з пані Євгенією написано.

5 відсотків буде, Катерино. Все, крапка. З цим розібралися.

БОГУЦЬКА Є.П. Я прошу вибачення. Ми не голосували зараз, ні?

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, поки що не голосували. Це було рішення концептуально.

БОГУЦЬКА Є.П. Добре. Дякую.

_____ . Микито Руслановичу, а ми можемо те, що пан Коваль казав, спробувати там також врахувати? Бо дійсно поширення української культури зараз буде через міжнародні колаборації, нам треба це також враховувати. Виходить, що тоді радіостанції не будуть ставити такі пісні взагалі.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я перепрошую, Сашо, не дуже почув. Зможеш написати в чат, щоб я розумів про що?

_____ . Так, напишу в чат.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Володимире, що ще?

В'ЯТРОВИЧ В.М. 1497 і аналогічні.

До речі, по попередній правці, я, на жаль, вже не маю переліку правок, тому треба буде секретаріату пошукати.

Отже, 1497 та аналогічні, їх багато. 1501 та аналогічні - не враховувати. Отже, відмовитися від врахування поправки 1501 і аналогічних поправок, далі за текстом законопроекту, які, на мою думку, послаблюють і без того слабку заборону позитивного висвітлення органів влади держави-агресора. В першому читанні було формулювання, цитую: виключно позитивне висвітлення діяльності органів влади держави-агресора (держави-окупанта) з метою їх популяризації. Натомість...

ПОТУРАЄВ М.Р. Слухай, у мене пропозиція. Ми ж сьогодні вже дискутували аналогічну історію, так? Значить, колеги, ми це продискутували, колеги-телевізійники, в першу чергу. Ми дійшли тоді висновку, коли ми це

дискутували, що це аж ніяк не завадить вам створювати документальні фільми, програми і так далі. Так? Ми це дискутували і на підкомітеті теж.

В'ЯТРОВИЧ В.М. У мене пропозиція дуже проста, таке формулювання: "Позитивне висвітлення діяльності органів влади держави-агресора (держави-окупанта)".

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну, "виключно" ти пропонуєш прибрати. І все.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Так, "виключно" і "з метою".

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну, так, як ми це вже зробили. Тому нащо ми зараз будемо витратити на це час?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Без мікрофону)* ... вашій поправці – треба не враховувати, бо зараз взагалі зноситься цей текст.

_____. Отже, ще раз, формулювання, яке буде, мені здається, просте і зрозуміле: "Позитивне висвітлення діяльності органів влади держави-агресора, держави-окупанта". Крапка.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Так, і все. І не враховувати 1501, тому що вона взагалі ліквідує *(не чути)*...

В'ЯТРОВИЧ В.М. 1501-у не враховувати.

_____. Колеги, зверніть, будь ласочка, увагу на правку 1501. Ми зараз правками в дискусії якраз переписали текст цієї норми. Забрали

слово "виключно", але уточнили історію з інформаційними й інформаційно-аналітичними програмами. Будь ласка, зверніть на це увагу.

_____ . Ми звернули. Ми пропонуємо цього не робити.

_____ . Якщо можна, пане Микито.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, будь ласка.

_____ . Дивіться, справа в тому, що тоді взагалі прибирається норма по суті, яка для всіх програм забороняє позитивне висвітлення держави-агресора, обмежується виключно інформаційними й інформаційно-аналітичними програмами. Хоча ми знаємо, що якраз позитивне висвітлення – переважно це проблема фільмів і серіалів, а не інформаційних програм. Тобто чому це обмежувати тільки інформаційними? Ця поправка 1501, Микито Руслановичу, якщо ви звернете увагу, вона говорить так, що забороняється висвітлення без зазначення, що це орган держави-агресора. Тобто воно може бути будь-яке, виходить, це висвітлення, можна годину, наприклад, розказувати позитивно по суті про російські органи і тільки там буде повідомлення, що це орган-держави агресора. Це ще гірше, ніж в першому читанні. Тому саме ми пропонуємо не враховувати ні редакцію першого читання, ні поправку 1501 і подібну, а зробити просту зрозумілу норму, що забороняється позитивне висвітлення діяльності органів влади держави-агресора.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну, я поясню. Ми дискутували це до останнього. Проблема полягає в наступному. Позитивне висвітлення – це оціночна штука. Так, ми з поправкою 1501 не дуже щасливі, але ми в одному переконанні з точки зору юристів, які входять в робочу групу, що оце отаке

точно можна в суді захистити. А позитивне висвітлення, воно як дишло: можна з одного боку гарно захищатися через позитивне висвітлення, з іншого боку можна і насправді або пробитися, або взагалі використати для якогось там наїзду на медіа, що от ви так сказали, а це позитивне висвітлення.

Дивись, 1501 не робить мене щасливим.

В'ЯТРОВИЧ В.М. А мене нещасним. Дивись, Микито, а мене нещасним, бо вона дозволяє хоча б скільки хочеш позитивно говорити про Росію і російські органи, просто додавши, що Росія є державою-агресором. Все. Тобто це ще гірше.

ПОТУРАЄВ М.Р. У мене є пропозиція "одружити" твою правку з нашою.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Як?

ПОТУРАЄВ М.Р. Дуже просто. Взяти нашу 1501 і написати так: "Позитивне висвітлення діяльності органів влади держави-агресора...", - і так далі, і так далі. Позитивне висвітлення. Тобто "позитивне" додаємо...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. До чого?

ПОТУРАЄВ М.Р. "Позитивне висвітлення діяльності органів влади держави-агресора (держави-окупанта) в інформаційних та інформаційно-аналітичних програмах без супроводження повідомлення про статус держави-агресора (держави-окупанта)". І позитивне, і те. А?

ШАМАЙДА Т.А. *(Без мікрофону)* ..., розумієте? Це проблема переважно фільмів і серіалів, де зображений позитивний образ

ПОТУРАЄВ М.Р. А фільми і серіали іншими розділами регулюються.

ШАМАЙДА Т.А. *(Без мікрофону)* Так для чого ми пишемо

ПОТУРАЄВ М.Р. Тому що ми маємо чітко задати можливість працювати інформаційному блоку, демонструючи об'єктивні факти, але... Пане Тарасе, у нас фільми і серіали в інших розділах. В інших. А це писалося спеціально під інформаційні програми. Ну, нагадаю, у нас до біса розділів, в яких є фільми і серіали. І там все, і Закон про нацистську пропаганду, і про декомунізацію – все-все-все там є.

ШАМАЙДА Т.А. *(Без мікрофону)*

ПОТУРАЄВ М.Р. Так я ж кажу, вносимо в 1501 "позитивне (додаємо) висвітлення" і все, і це вирішує проблему.

ШАМАЙДА Т.А. *(Без мікрофону)* Без... "Позитивне" забороняється без супроводу. А з супроводом не забороняється?

БОГУЦЬКА Є.П. Скажіть, будь ласка, а це стосується тільки сучасної влади чи взагалі тої, яка і раніше була?

ПОТУРАЄВ М.Р. А, так ми приборемо.

Вибачте! Лізо, вибач. Будь ласка.

БОГУЦЬКА Є.П. Я питаю: це стосується тільки сучасної чи і тої, що була раніше?

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, сучасної. Це виключно про інформаційні програми: про новини і, там, публіцистику.

БОГУЦЬКА Є.П. А, все.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну, є там рішення, пане Тарасе. Значить, дивіться, позитивне висвітлення діяльності органів влади держави-агресора (держави-окупанта) в інформаційних та інформаційно-аналітичних програмах...

ШАМАЙДА Т.А. *(Без мікрофону)* Є випадки, коли воно...

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні-ні-ні-ні. "...та інформаційно-аналітичних програмах зі супроводженням повідомлення про статус держави-агресора, держави-окупанта." Це в суді важливо.

ШАМАЙДА Т.А. *(Без мікрофону)* Дивіться, це ж заборона, це проект заборони. Все забороняється.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Без мікрофону)*

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Тут ми забороняємо, а там

(Загальна дискусія)

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Колеги, якщо можна?

ПОТУРАЄВ М.Р. Максиме, будь ласка. Максим Дворовий щось хотів сказати.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Без мікрофону)* Ти можеш говорити, що хочеш про Росію, повинен сказати...

ДВОРОВИЙ М. Так, я, власне, підтверджую те, що ця норма, яка була вставлена в частину другу статті 19, яка справді була створена винятково як "закладка" для інформаційних, інформаційно-аналітичних передач від самого початку. Це її ідеологія. Тому що всі інші вияви популяризації органів держави-агресора, вони вже впираються або ж попередній є пункт в статті 119, або ж пунктами статті 36, зокрема пунктом про пропаганду російського нацистського тоталітарного режиму, визначення якого ... *(нерозбірливо)* спеціальний закон окремим рядочком, і пан Сергій Оснач, присутній тут, не дасть в цьому плані збрехати, додали популяризацію, глорифікацію органів держави-агресора. З нашої точки зору, популяризація і глорифікація, яка зазначена в Законі про пропаганду російського нацистського тоталітарного режиму, абсолютно покриває будь-які історії з позитивним висвітленням, в принципі, будь-яким медіа.

Як додаткову вимогу ми поставили, що в інформаційно-аналітичних передачах, де може згадуватись нейтрально та в нейтрально-позитивному контексті, там, не знаю ... *(нерозбірливо)* що так, як ми вже говорили на попередніх засіданнях комітету, може ... *(нерозбірливо)* І тому для таких ситуацій ми спеціально передбачили свою історію з цією нормою, з виступами в інформаційних, інформаційно-аналітичних передачах з попередженням. Ми можемо дописати, що таке попередження або така інформація триває під час всієї цієї передачі, що власне той сюжет, протягом тривалості сюжету власне буде ця "бігуча строка" про те, що інформація про державу-агресора ... *(нерозбірливо)* в частині зауважень, що

висловлював пан Тарас Шамайда і, здається, ще дехто, скоріше за все, пан Володимир В'ятрович також, стосовно того, що це буде повідомлення показано ... на початку сюжету та наприкінці сюжету. І все. Логіка була такою. Контентно популяризація органів держави-агресора та позитивне їх висвітлення, на нашу думку, повністю перекрито Законом про заборону російського нацистського тоталітарного режиму та ... *(нерозбірливо)*

Дякую.

ШАМАЙДА Т.А. У мене є уточнююче запитання до Максима, бо трошки погано було чути. Я хотів уточнити, чи правильно я розумію, що у нас в цій же статті є заборона на пропаганду нацистського режиму росії в іншому пункті. І при цьому у нас враховані поправки, які позитивне висвітлення органів росії відносять до різновиду оцього нацистського режиму в тому Законі про нацистський режим і символіку вторгнення. Правильно я зрозумів вас? Максиме!

ДВОРОВИЙ М. У мене поганий зв'язок, але я загалом почув суть коментаря. Я зараз назву, пане Тарасе, вам правки...

ШАМАЙДА Т.А. Це запитання було. Це не коментар. Я хотів просто уточнити у вас. Можу ще раз повторити коротко: чи правильно я розумію, що в цій же статті у нас є заборона (іншим пунктом) пропаганди нацистського режиму в будь-яких програмах, так? І що до другого читання є враховані є поправки до Закону про цей нацистський російський режим і символіку вторгнення, які охоплюють в тому числі оцю ось популяризацію органів держави-агресора як різновид пропаганди нацистського режиму. Правильно?

ДВОРОВИЙ М. Так, є і зараз я вам дам поправку. Саме вона врахована, зачекайте, хотів би її віднайти у відповідному законі, тому що ми додавали туди цей елемент.

ПОТУРАЄВ М.Р. Максиме, все, ми ж довіряємо один одному. Знімаємо так? Зняли.

ДВОРОВИЙ М. Я про всяк випадок.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, далі.

ДВОРОВИЙ М. Секундочку, просто для пана Тараса, я віднайшов цю правку, правка 2287. Будь ласка, ми додали туди, зараз скопіюю в чат, що ми туди додали у визначення цієї пропаганди для того, щоб воно було в чаті наочно. Ось цей елемент, який зараз відображається в чаті Zoom, ми туди додали, номер правки теж продублюю в ньому.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пункт третій частини першої статті 1 викласти в такій редакції: 3. Пропаганда російського нацистського тоталітарного режиму, збройної агресії Російської Федерації як держави-терориста проти України в поширенні інформації, спрямованої на підтримку або виправдання злочинного характеру діяльності Російської Федерації, органів держави-терориста, держави-агресора, їх посадових осіб, працівників, службовців, в тому числі військовослужбовців та/або представників, які відкрито або приховано діють від імені Російської Федерації на території України або з території інших держав проти України, популяризація та глорифікація діяльності органів держави-терориста, держави-агресора, дій їхніх посадових осіб, працівників, службовців, в тому числі... Это оно, это ж наш текст вот тот квітневий, це я якраз і читав.

Володимире Михайловичу, що?

В'ЯТРОВИЧ В.М. В мене ще дві важливих по цьому розділу. Це не номерні правки, тому що це те, про що ми проговорювали на комітеті. Мова йде щодо цього розділу, доповнення до частини третьої і десятої статті 110, частини третьої 112, частини третьої 113 статті. Отже, про віднесення до значних порушень використання російських пісень, зазначених у новій комітетській правці, яку слід врахувати в розділі дев'ятому, відповідно до обговорення в підкомітеті підтримати редакцію нового пункту четвертого частини першої статті 119, який дозволить заборонити використання російських творів через надійні дані про авторське право,... п'ятої частини.

Отже, ця моя пропозиція, що тепер ми беремо за основу російські твори, а не російських виконавців, аудіовізуальні твори, в тому числі музичні кліпи, фонограми, відеограми, які містять музичні твори, майнові авторські права, на які зареєстровані, управляються на момент поширення в організації колективного управління держави-агресора, яка є членом Міжнародної конфедерації товариств авторів та композиторів (CISAC), факт зазначеної реєстрації встановлюється відповідно до довідки, яку на запит таких суб'єктів у сфері медіа або Національної ради зобов'язана надати, зареєстрована і внесена до реєстру Організації колективного управління в Україні, Організація колективного управління, яка має статус постійно асоційованого члена CISAC. Відповідно віднести порушення цієї заборони до значних порушень Закону про медіа, доповнити частини третю і десяту статті 110, частину третю 112-ї, частину третю 113-ї, які перераховують значні порушення, новим пунктом: поширення опублікування будь-яким способом аудіовізуальних творів, в тому числі і музичних кліпів, фонограм, відеограм, зазначених у пункті п'ятому частини першої статті 119 цього закону. Це дозволить розв'язати проблему вилучення з медійного законодавства норми про відповідальність за відтворення фонограм та кліпів у виконанні

російських співаків. Тобто це те, про що ми проговорили і вважаємо ніби дієвим механізмом і заміною того механізму, який є зараз в чинному законі Федини, Санченка, про який ми говорили.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так. Нагадаю, колеги, що мені з ходу ця ідея зайшла. Бо я вважаю, що це вирішує проблему отого механізму із встановленням громадянства, яка у нас була.

Значить, тут все добре, крім, на мій погляд того, що у нас член CISAC один, але ми... Ні. Я ж радий за те, що вони член CISAC. Я просто боюсь, щоб нам не натягнули на голову, що ми зав'язуємо це все на громадську організацію. Так, вона там в законі, вона член CISAC і так далі. Щоб ми не створили цим колізії.

Насправді, от чесно, я вже думав про це останні... Тільки знову, не сприйміть це, що я от не хочу це примати. Мені здається насправді, що якщо би ми це перевісили на той самий Кабмін, щоб вони визначилися і щодо інституту громадянства і щодо цього, то воно було би краще. Тому що...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Микито, вони нічого іншого не придумують.

ПОТУРАЄВ М.Р. *(Не чути)*

КОВАЛЬ В.Ю. Просто УААСП ледь живий насправді.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні. Валентине, дивись, ми не будемо зараз давати оцінки, хто...

КОВАЛЬ В.Ю. Ні, ну просто дивись, якщо їх не оберуть в акредитовану організацію по збору грошей з телебачення і радіо, то напевно вони і існувати не будуть.

ПОТУРАЄВ М.Р. Валентине, тут застосований конкретний критерій – член CISAC.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Абсолютно.

ПОТУРАЄВ М.Р. Він зрозумілий.

КОВАЛЬ В.Ю. Але росіяни не входять в CISAC, от в чому справа. "Русское музыкальное издательство" воно всіх "похерило".

ПОТУРАЄВ М.Р. Так тут нас, власне, і не турбує, входять росіяни в СІЗАК чи ні. Тут застосований цей критерій для того, щоб визначити, яка українська організація може надавати таку інформацію. Ось в чому історія.

Так, є логіка в тому, що ти кажеш. Що якщо, наприклад, у цієї організації виникнуть якісь проблеми, але дай їй бог довгого життя і щасливого, і вона припинить своє існування, що тоді робити з механізмом?

Типу, має тоді з'явитися нова, яка теж...

КОВАЛЬ В.Ю. Ну так, вона з'явиться, але за пів року.

ПОТУРАЄВ М.Р. ...яка теж акредитується в CISAC, і можна буде працювати далі.

КОВАЛЬ В.Ю. Але це пів року. Що робити ці пів року?

В'ЯТРОВИЧ В.М. Дивіться, якщо у нас певний період не буде якоїсь організації, яка є членом CISAC, то очевидно, що не буде отримуватися інформація про заборону тих чи інших російських творів. І відповідно не

буде цієї заборони на той момент, поки не з'явиться організація, яка надасть відповідну інформацію, все.

КОВАЛЬ В.Ю. Ні, дивіться, просто логіка. Я розумію, що ми маємо взяти когось серйозного до себе в радники. Так? При цьому прив'язка до CISAC – це, напевно, така ознака того, що цей радник серйозний.

Але треба розуміти, чи ОКУ, яка працює в Україні, матиме доступ до інформації про авторів з Росії?

_____. Матиме, матиме, матиме. Я консультувався з цими організаціями, так, вони мають з міжнародних даних інформацію про російських власників авторських прав. Мають точно.

ПОТУРАЄВ М.Р. Добре.

КОВАЛЬ В.Ю. Це авторське право – це композитор і автор тексту. А виробники фонограми? Там ще чотири людини. А співаки, аранжувальники і так далі? Ми ж хочемо заборонити будь-який продукт, до якого торкалася рука москаля.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Всі авторські права, будь-які авторські права, які зареєстровані, інформацію про це вони будуть мати. Будуть.

КОВАЛЬ В.Ю. Авторські права – це автор музики і автор тексту. Все решта – це суміжні права. Автори – виробники фонограм, автор там аранжувальник. Гітарист, який грав, і так далі. Це вже не авторські, і це вже не CISAC, щоб ви розуміли.

Там, можливо, пан Микола Княжицький, який мав доступ до Закону про авторські права, пояснить, що авторські права – це слова і музика, і на цьому все.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Я прекрасно це розумію. Але насправді я переконаний, що цей фільтр через авторські права є достатнім для того, щоб стримувати домінування чи вторгнення сюди знову російської музики. Це механізм, за який є чим зачепитися, є конкретний критерій, є організація, яка може надавати відповідну інформацію і відтак цю інформацію може використовувати контролюючий орган.

КОВАЛЬ В.Ю. Просто вони навіть не скажуть, кому належить пісня, яку співає Майкл Джексон. Ну я вам чесно кажу.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, дивіться, чому ми зараз це обговорюємо, витрачаємо час, хоча ми довго сидимо. Тому що ми шукаємо вихід зі складної ситуації. Ми всі налаштовані його знайти. І просто... Я вибачаюсь, що ну хтось там таке сказав, ну вони ж не тому, що не хочуть, а тому, що ми фактично робимо краш-тест.

У мене, наприклад, теж є, ну вона зараз виникла, я не знаю, по якій дурній асоціації: а чи не пришиють нам корупцію? Що ми зобов'язуємо їх звертатися в організацію, а організація починає з них там, припустимо, вимагати якісь гроші за те, щоб вони давали довідки, не давали довідки.

Але, колеги, це просто я кажу від себе. Я взяв редакцію і я читаю в редакції, що "факт зазначеної реєстрації встановлюється відповідно до довідки, яку на запит таких суб'єктів у сфері медіа або Національної ради зобов'язана видати зареєстрована..." І тут я знову-таки звертаю вашу увагу на акцент, який зробив Тарас Шамайда, коли він сказав, що а якщо вони не дають, то це вас не обмежує у використанні. От якщо вони дали, ви

побачили, що там воно є, а ви все одно використовуєте, тоді це відповідальність. Але якщо ви сказали, що дайте мені довідку, вони не дали, ну, вибачте, жодної відповідальності в медіа або Нацради за це немає.

Тетяна Сергіївна Смирнова. Потім Катя Мясникова. Будь ласка.

СМИРНОВА Т.С. Єдине, що я хотіла сказати, що ми зараз намагаємося, по-перше, вирішити проблему, якої по факту станом на сьогодні не існує, ми це вже багато разів обговорювали. Але, вирішуючи цю проблему, ми створюємо величезну проблему для всіх без виключення медійних індустрій, підкреслюю, українських. Тобто ми знову воюємо зі своїми. Коли для інших немає подібних заборон і немає подібних ускладнень, ми маємо при виробництві будь-якого продукту заздалегідь визначитися з певною кількістю музичних творів, написати запит, витратити на це час, чекати цей запит. Я щаслива, що в законі буде написано, що вони зобов'язані, але там не написано, зобов'язані - коли. Тобто щоб завалити, наприклад, проект, мені достатньо дати відповідь через півтора місяця, коли мені вже не треба, в мене вже виробничий процес іде. Це величезне, на мій погляд, втручання, скажімо, у виробничо-господарську діяльність, тому що в деяких випадках рішення про включення тих чи інших музичних творів приймається дуже швидко. Це специфіка виробничого процесу. І заздалегідь неможливо визначитися. Я б рада була, якби ми працювали як металургійний комбінат, плануючи свою діяльність на 3 роки вперед. В медіа так не буває.

І ми створюємо: а) те, про що вже сказав пан Микита, страшенні корупційні ризики. Тому що я просто переконана, що ці довідки терміново будуть видаватися на певних умовах, комусь вони взагалі не будуть видаватися, тому що відповідальності ніякої не несе. Я рада, що вона зобов'язана, але де в законі норма, що якщо вони не надали відповідь протягом трьох днів, вони ліквідуються або сплачують штраф мільйон

доларів? Такого нічого немає, ми багато чого зобов'язані по закону робити, але чомусь не робиться – і нічого!

Єдине, про що ми просимо – дайте нам чітку, зрозумілу, прогнозовану норму, щоб у нас відповідальність не вискакувала як чорт з табакерки, що ми зараз регулярно маємо з нашими оціночними категоріями.

Дякую дуже.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я пропоную всіх послухати, потім відреагувати.

Катя Мясникова. Потім я бачу руку В'ячеслава Мієнка.

МЯСНИКОВА К.А. Колеги, я працювала в УААСП юристом міжнародного відділу, і моїм завданням було саме підтримка відносин з CISAC. (*нерозбірливо*) враховують 3 речі: перша, CISAC приймає в члени організації раз на рік, у квітні. Тобто якщо у нас наприкінці квітня зникає організація, це означає, що у нас рік не буде організації, яка буде членом CISAC, а можливо, і два, тому що вони можуть не потрапити в цих.

Друге, якщо РАО та інші російські організації наразі не є членами CISAC, то так, наші організації-члени мають доступ до каталогів, які не оновлюються. Тобто РАО не відвантажує інформації по своїх каталогах і відповідно каталоги будуть з кожним роком застарівати.

І третє, у "окушок" немає інформації про громадянство, у них є інформація про резидентство, тому що від цієї інформації залежить те, яка "окушка" які гроші отримає. Умовно, якщо я є громадянином росії, але резидентом Австрії, то мої права значаться в австрійській організації, тому що я там отримую ці гроші. І це не вирішує нашу проблему з громадянством.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. У мене коротка ремарка. Тут проблема ж не громадянства була, тут проблема була заборони російського контенту насправді.

Слава Мієнко, будь ласка.

МЯСНИКОВА К.А. А російський контент який?

ПОТУРАЄВ М.Р. Походженням з росії. І в чому ж була проблема, звідки всі ці пошуки вирішення. Проблема була в тому, що ніхто не проти, якщо якась людина, яка народилася в росії і досі має російський паспорт, щось там творить за кордоном, щоб це можна було використовувати в Україні, виїхало з росії, все, опонент режиму, супротивник...

КОВАЛЬ В.Ю. А як ми розпізнали це?

ПОТУРАЄВ М.Р. Валю, так в тому-то і проблема, що з цим ніяк не можемо розібратися, ніхто нічого не може взнати – ось про що ідеться.

КОВАЛЬ В.Ю. Пугачева оказалась с израильским паспортом.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, дивися, проблема не в тому, який паспорт "оказался у Пугачевой". Проблема в тому, що вона буде, наприклад, робити в Ізраїлі далі, і що ми будемо робити з фонограмами, які вона, припустимо, в Ізраїлі буде записувати, як вже опонентка режиму. Розумієш? Ось в чому проблема. Якщо вона запише якусь там пісню на підтримку України, сидячи в Ізраїлі, що, в принципі, можна собі уявити, важко, але можна, то чи потрапить ця пісня в український радіоетер чи ні? Ось про що розмова, а не про те, який у неї паспорт. Розмови про те, який в неї паспорт, взагалі ніколи не було, там була ідея, щоб ми обмежили доступ російської "попсятини":

Газманова і решту. Ось про що, ось про що була ідея і тоді з'явилася ідея громадянства, яка в квітні пройшла в закон Санченка-Федини. Вона виявилась, на жаль, і небезпечною, і не дуже працюючою.

Добре, ми дискутували з вами це 100 разів. Не знайшли нашого власного рішення, написали норму, що давайте доручимо Кабміну розробити. Поговорили з колегами. Колеги бояться чого? Що ця норма, що нехай Кабмін розробить, вона зробить закон Федини-Санченка "мертвим". Увага! Я і колеги там, в телевізорі, вважають, що ні, що норма закону Федини-Санченка буде працювати, тільки там буде проблема з відповідальністю по певних там, значить, але по певних, не по всіх. Він вже працює.

І тому Тарас висунув, Володимир підтримав, вони попрацювали з ОКУ, принесли цю норму як один з варіантів, один з варіантів. Я всім все нагадав, що це не про громадянства, забудьте. У цього всього одна мета – обмеження російської "попсятини" з росії. Все, більше нічого там немає. Проблема тільки в тому, як ми це виконаємо. Ось і все.

Славо Мієнко, будь ласка.

МІЄНКО В.К. Я дуже коротко, тому що я повністю поділяю все те, що сказала Смирнова і Катя Мясникова, починаючи з першого до останнього аргументу. І я хочу ще раз просто наголосити, що категорично не можна ставити весь медіа ринок в залежність від однієї громадської організації, яка не має ніякого статусу державного органу, уповноваженого і так далі, це категорично неможливо. І воно насправді нічого не вирішує, тому що Катя тільки що озвучила всі аргументи, які насправді я хотів теж сказати: не буде актуальної бази, процедурно це ніяк не врегульовано, ви весь медіа ринок ставите в залежність від дій однієї "геошки", яка не несе жодної відповідальності. Це неприпустимо, в принципі.

Будь ласка, будь-які реєстри. Якщо ви вважаєте, що це необхідно, нехай Кабмін щось створює. Нам потрібно мати верифіковане джерело інформації, будь-яке, але верифіковане, яке від держави відходить, не від якоїсь "геошки".

Дякую.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В принципі імплементація окремих громадських організацій в законодавстві це нормальна європейська практика, коли частину повноважень виконують не тільки державні органи. Тут немає нічого надзвичайного. Це перше.

Друге.

МІСНКО В.К. Пане Володимире, не можна так ...

В'ЯТРОВИЧ В.М. У нас ті ж організації колективного управління, вони прописані і є вже в українському законодавстві, зокрема в законах, які ми будемо ухвалювати цього тижня, так само. У нас є Закон про авторське право, тобто це нормальна абсолютно практика. Це перше.

Друге. Хочу повторити те, що сказав Микита. Давайте не забувати ціль, яку ми ставили перед собою. Ціль – це стримування власне цього російського контенту. Так, ми шукаємо зараз інструменти. Перший інструмент було запропоновано весною в закон Санченка і Федіни. Маємо зараз зауваження. Ми пропонуємо інший інструмент, можливо знову-таки недосконалий, можливо стримає не все. Але принаймні це є фільтр і певний дієвий механізм.

Зараз ми чуємо тільки критику. І єдиний варіант, який пропонується: "А давайте взагалі відмовимося від цього". От я категорично проти того, щоб ми відмовлялися знімати оці заслони на російський контент в Україну. Тому або ми пропонуємо якийсь інший варіант, кращий можливо. Тобто я не

заперечую того, що це можливо. Не хочу вважати, що запропонований нами варіант єдино можливий. Або залишаємо як є, тобто залишаємо чинний закон Федина і Санченка, з відповідальністю. Або пропонуємо якийсь третій варіант.

Але просто сказати, що ні, бо це нам буде важко це виконувати, це не годиться.

МІСНКО В.К. Колеги, пробачте, але українські медіа почали виконувати це в порядку самообмежень ще задовго до того...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Прекрасно! Тоді в чому проблема? Тоді в чому проблема, я не розумію?

МІСНКО В.К. Проблема полягає в тому, що немає верифікованого джерела, яке надає можливість брати на себе відповідальність. Ми виконували і будемо виконувати далі те, що ми можемо виконати. Але ставити медіа в залежність від громадських організацій, які будуть діяти на власний розсуд або некеровану якусь історію залишати з відповідальністю, категорично не можна! Це непрозорість, це непередбачуваність і це ризики для всіх медіа в Україні.

МЯСНИКОВА К.А. Можна я додам? Пане... дивіться, механізм з Кабміном – це не механізм, який не може працювати. У нас є Прикордонна служба. Багато з цих людей, про яких ми говоримо, перетинали кордон країни. Цей первинний спосіб може бути складений.

З іншого боку, якщо ми говоримо про відміну заходу через авторські права, то оцей "кошмар и ужас", співак, який співає "я русский", він довгий час був, він же не проживав в Росії і його права були зареєстровані не в Росії. І ми можемо, може так статися, що композиція, яка буде популярною в Росії

і співатися російською мовою, і бути, м'яко кажучи, пропагандистською, буде мати не російського походження права, а може бути зареєстровано в тій самій Австрії. І я до неї апелюю, тому що там зараз багато таких кейсів. Тобто це не працює.

Кабмін може взяти і дати Прикордонній службі задачу, і вони можуть всі списки оцих гастролерів, які у нас були до там ковідного часу, їх підняти і скласти в цей список і цей список буде досить обширний. І тому, власне, такий механізм запропоновано.

_____ . 4 роки зберігаються дані в Прикордонній службі.

ПОТУРАЄВ М.Р. Пане Тарасе, будь ласка.

ШАМАЙДА Т.А. Дивіться, я хочу, щоб просто ще раз ми зрозуміли, в якій ми зараз перебуваємо ситуації. Є закон, діючий закон, діючі норми Закону про телебачення і радіомовлення, які прямо встановлюють відповідальність за виконання фонограм, кліпів російських громадян. Цю відповідальність Верховна Рада зараз зносить, приймаючи Закон про медіа. І аргументи зрозумілі, тому що вам важко ідентифікувати громадянство. Так? Тому від цього пошук іде компромісу, зрозумійте. Тобто іде послаблення вимог зараз до медіа в частині, значить, контенту російських виконавців. І саме тому пропонується ця норма. Якщо пані Катерина говорить, що якимось чином є механізм встановлення громадянства, то просто ми залишаємо в Законі про медіа норму Закону про телебачення і радіомовлення, яка передбачає відповідальність медіа за поширення таких пісень. І проблеми немає, розумієте? Всі ці поправки виникли тому саме, що ми погодилися...

МЯСНИКОВА К.А. Пане Тарасе, зараз Прикордонна служба нічого мені не винна. Вона не зобов'язана відповідати на мої запити.

ШАМАЙДА Т.А. Зрозуміло.

МЯСНИКОВА К.А. Якщо Кабмін встановить цей порядок і укладе цей список, я зможу до цього офіційного джерела апелювати.

ШАМАЙДА Т.А. Катерино, я ще раз нагадаю, що зараз є діюча норма Закону про телебачення і радіомовлення без усяких Кабмінів, яка передбачає відповідальність за поширення такого контенту.

МЯСНИКОВА К.А. Так Нацрада не може притягнути за неї до відповідальності, у неї немає механізму. Вона може піти до суду і не принесе жодного документа, який доведе, що я транслювала пісню російського громадянина.

ШАМАЙДА Т.А. Зрозуміло.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Микито Руслановичу, вибачте!

МЯСНИКОВА К.А. Немає такого зараз...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я коротко втручуся. Хочу спитати про ваші плани на сьогоднішній вечір, щоб уявляти собі, до якої години ми тут будемо жити.

ПОТУРАЄВ М.Р. Вибачте, Миколо Леонідовичу, ми хотіли закінчити VIII розділ.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ой, це надовго. Там ще і у мене є багато зауважень.

ПОТУРАЄВ М.Р. У вас багато зауважень в VIII розділ?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Так.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну, бачите, Миколо Леонідовичу, а ви завтра зранку не можете. А я як без вас буду розглядати? Це буде нечесно.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я можу після обіду. Ну я якось планую просто свій час, це природно.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну, слухайте, ну ми ж усі розуміємо, що в чинному правовому полі ми "дали в штангу", воно не встановлюється, це російське кляте громадянство.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Без мікрофону)*

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, Катя казала, наскільки я її зрозумів, то мається на увазі, що якщо Кабмін дасть вказівку, то з'явиться...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Дивіться, колеги, колеги! Микито!

ПОТУРАЄВ М.Р. ...тому що прикордонники під Кабміном, а не під нами.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Микито, питанням компромісу може бути механізм стримування російського контенту, а не сам факт стримування російського

контенту. Якщо нам пропонують відмовитися від чинної норми закону, який стримує за російським громадянством, не пропонуючи нічого взамін, ну, це неприйнятно. Це неприйнятно. Тобто так, ще раз кажу, я розумію обмеженість і цього варіанту, який ... (*нерозбірливо*) запропонували в якості компромісного. Але це механізм, який стримує, бодай частково, значною мірою, скажімо, стримує. Це те, чого насправді, на мою думку, вимагає і очікує від нас суспільство. Я не розумію, яким чином мені як народному депутату зараз пояснювати людям, що через 2-3 місяці після чинності закону, який забороняє використання російського контенту в Україні, раптом в грудні 2022 року з якихось причин ми знімаємо ці заслони для російського контенту. Війна закінчилася? Росія перестала бути загрозою чи що? Що змінилося?

КОВАЛЬ В.Ю. Так просто ви не продумали механізму. Що ж тепер..?

В'ЯТРОВИЧ В.М. Ще раз, я запропонував інший механізм. Я не бачу третього механізму. Якщо ви запропонуєте третій, четвертий, п'ятий механізм, ми будемо вибирати. Зараз є чинний механізм і є механізм, який я пропоную як альтернативний. Третьої, четвертої, п'ятої, сто десятої альтернативи немає. Альтернатива, що давайте відмінимо всі механізми – не годиться.

Для мене це особливо принципова позиція по цьому питанню. І очевидно, що по цьому питанню я так само буду впливати на позицію нашої фракції, що в жодному випадку в разі, якщо ці механізми не будуть передбачені в Законі про медіа, ми не будемо підтримувати цей закон в цілому.

КОВАЛЬ В.Ю. Слухайте, фракція вже вирішила – не голосувати.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Давайте ви не будете вирішувати за фракцію!
Перепрошую.

КОВАЛЬ В.Ю. То можемо поспорити, що ви не будете голосувати.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Я прошу пана головуючого звернути увагу панові Ковалю за його неконструктивний і постійний тролінг на цьому засіданні.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка, колеги, давайте дотримуватися...
Валентине, будь ласка.

КОВАЛЬ В.Ю. Я просто хотів сказати, що пошуки цього механізму, вони важливі. Я просто скажу, що ми ніколи не отримаємо з території росії ніякої інформації, бо навіть коли ще не було цього вторгнення, коли я проходив спецперевірку, тодішня Адміністрація Президента вирішила не запитувати в інституті, в якому я вчився, оригінальність мого диплому. Вони вирішили не писати в москву, і ми ще довго не будемо нічого запитувати у москви. Тому все лежить виключно на добросовісності медіа. Національна рада не зможе перевірити, медіа не зможе перевірити, але ми розуміємо, що всі зараз налаштовані і суспільство цього потребує, і навряд чи в когось зараз підніметься рука брати якісь хіти там Кіркорова або Газманова в продакшн і так далі. Це має бути якимось таким суспільним договором – ми не можемо це... Або нехай це буде в законі, але не буде відповідальності, бо ми, Національна рада не доведемо, що ця пісня створена там, особливо якщо це буде якийсь...

ПОТУРАЄВ М.Р. А тобі не треба доводити, Валю.

КОВАЛЬ В.Ю. А як? Тоді я буду реагувати на запит від депутата. У нас там є депутати, які напишуть запити: а от ми там бачили те-то, а зробіть тепер те-то. Мені треба буде або довести, телеканалу потрібно буде доводити...

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, ти звертаєшся до ОКУ, акредитованого в CISAC. Вона тобі або надає, або не надає інформацію. До речі, на них поширюється Закон про публічну інформацію, тобто це 2 тижні. За 2 тижні немає відповіді – "досвідос" – можна використовувати цю фонограму. Все.

КОВАЛЬ В.Ю. Як Національна рада я відходжу в бік, бо цей варіант Національну раду напевно влаштує, але індустрія сказала своє...

ПОТУРАЄВ М.Р. Друзі, я прошу визначитися. У нас є варіант: залишити все як є. Вона тільки не виконувана норма, а так все нормально, норма не виконувана про громадянство – залишаємо як є. Медійники не хотіли залишати. Ми хотіли попросити це зробити Кабінет Міністрів. Коли це зробить Кабінет Міністрів – не зрозуміло. Чи зробить це Кабінет Міністрів – не зрозуміло.

Є інший варіант, от така історія, теж може виявитися, що вона не дуже працююча. Тоді можна буде знову до цього варіанта повернутися. Тому вирішуйте, колеги: або стара непрацююча норма, або нова норма, яка теж, можливо, непрацююча.

МЯСНИКОВА К.А. Я перепрошую. Тут апелювали до європейських колег. Я можу сказати, що ми точно від Радіокомітету, від ... (*нерозбірливо*) будемо писати в Раду Європи, в ЄС при залишенні історії з ОКУ як є, що встановлюється непрозорий механізм тиску на медіа. Тому що ОКУ не зобов'язана надавати і не має такої інформації...

ПОТУРАЄВ М.Р. Катю, ти маєш на увазі механізм через авторку?

МЯСНИКОВА К.А. Перепрошую. Я договорю.

ПОТУРАЄВ М.Р. Катю, це механізм через авторку, правильно? Непрозорий, так?

МЯСНИКОВА К.А. Це механізм через авторку або механізм залишення як є. Якщо ОКУ має надавати таку інформацію, то Кабмін має звернутися до Прикордонної служби, до ОКУ, до Міністерства економіки, зібрати цю інформацію, укласти цей список і надати його медіа. Це буде прозорий, зрозумілий механізм. Кабмін є органом державної влади, який має відповідальність. ОКУ такої відповідальності не має.

Якщо цей список не буде укладено, ми як індустрія, громадськість як представники зможуть звертатися до Кабміну про невиконання обов'язків. Якщо ОКУ нам надасть некоректну інформацію, недостовірну, ми будемо нести за неї відповідальність. Тому якщо це не буде державний орган, це не буде прозорий механізм.

ПОТУРАЄВ М.Р. Все. Зрозуміло. У мене є ідея. Я, можливо, зрозумів, як вилізти з цієї колізії. Ми залишаємо як є, відповідно все залишаємо як є. В перехідних і прикінцевих ми беремо ту історію, щоб Кабмін розробив, але ми розриваємо (увага!), ми розриваємо. Тобто норми діють...

_____. *(Не чути)*

ПОТУРАЄВ М.Р. Все, що в законі Федина, Санченка, залишається.

(Загальна дискусія)

ПОТУРАЄВ М.Р. Значить, норми закону Федини, Санченка діють. Оця історія, щоб Кабмін розробив, вона теж голосується. Чому? Але пропишемо так, щоб це було плюс... Розумієте, так? Тобто коли вони розробляють, оте, що Мясникова зараз казала, я нарешті зрозумів, що їм треба. Ну в сенсі, я зрозумів і так. Коли Кабмін розробляє... Тобто Кабмін все одно зобов'язаний розробити. Просто зараз виходить вже так, що навіть якщо ми там когось змушуємо, то Нацрада каже, що до кого мене йти, до прикордонників чи туди, чи туди?

Тобто закон Федини, Санченка працює, нічого не змінюється, Закон про медіа його не змінює, нічого там не змінюється, але в перехідних і прикінцевих ми все одно даємо оце доручення Кабміну точно розробити, щоб був цей механізм, і все.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Микито Руслановичу, лишаєте все як є, всім буде вигідно. Поясню чому. Тому що, по-перше, Нацрада все одно такого рішення не прийме. З громадянством, я погоджуюся, це дуже складно зробити, ми ніколи не будемо знати, де чие громадянство. Нацрада може прийняти будь-яке рішення, вона тепер не зобов'язана писати мотиваційну частину, бо каже, що не підпорядковується Адмінкодексу. Це означає, що будь-яка компанія виграє в суді, Нацрада програє, компанії напишуть скаргу на закон, ми теж. Всім вигідно, все лишаємо як є і всі будуть задоволені, ніхто не постраждає.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую за саркастичну репліку.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Я думаю, що пропозиція голови прийнятна, але тепер треба розібратись насправді з номерами поправок.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, тепер треба розібратись, як ми це зробимо.

_____ . Тепер треба невраховані щоб були ті поправки, які... Або враховані редакційно, ті, що пропонують Кабміну - розробити механізм, їх перенести окремим пунктом Перехідних положень, і врахувати всі оці поправки, які просто до значних порушень відносять... Ні-ні, врахувати в значні порушення норми про відповідальність за поширення російських пісень російських співаків.

(Загальна дискусія)

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, ну що, вирішили? Добре.

_____ . Микито Руслановичу, я прошу вибачення, а озвучте, будь ласка, що вирішили, бо нам не чути було.

ПОТУРАЄВ М.Р. Значить, рішення таке. Ми залишаємо норми закону Санченка-Федини незмінними, відповідальність за невиконання закону Санченка-Федини незмінна, тобто це значні порушення, але розуміючи, що встановити громадянство зараз дуже важко регулятору або медіа, ми залишаємо нашу пропозицію, щоб Кабмін розробив механізм встановлення громадянства і просто він був інтегрований потім в закон Санченка-Федини. От так от. Правильно? Чи як? Чи окремо? Тобто Кабмін має просто встановити механізм встановлення цього громадянства. Ми залишаємо, це просто поєднуємо.

_____ з тексту вилучаємо.

ПОТУРАЄВ М.Р. Вилучаємо. Я пояснив, колеги?

Володимире Михайловичу, що ще там в тебе було?

В'ЯТРОВИЧ В.М. Останнє зауваження. Це так само не правка конкретна, але це до розділу. Отже, пункт перший статті 117. Зараз норма звучить таким чином: суб'єкти в сфері медіа та їх працівники не несуть відповідальності за поширення інформації, забороненої цим законом, а також інформації, що не відповідає дійсності, порушує права і законні інтереси особи, якщо ця інформація: 1) є дослівним відтворенням матеріалів, опублікованих іншим зареєстрованим медіа та точним за змістом відтворенням оригінальних матеріалів іноземного медіа з посиланням на них. (Кінець цитати).

Дивіться, логіка цієї норми зрозуміла і правильна, коли йдеться про інформацію, що не відповідає дійсності, порушуючи чийсь права. Але коли ми пишемо про медіа, що медіа взагалі не відповідають за відтворення матеріалів з інших медіа, які порушують закон, ну це трохи дивно і абсурдно, адже всі заборони, визначені в статті 36, а також в статті 42 і 112, покликані захищати права і свободи і безпеку людей, а статті 40 і 41 встановлюють вимоги щодо мови. Порушити їх можна лише навмисно. Як несвідомо можна закликати до терактів, ліквідації незалежності, поширити порнографію і рашистську пропаганду? І яка різниця: є такі зловмисні дії оригінальними публікаціями чи взяті з інших медіа? Якщо ми звільняємо медіа від відповідальності за свідоме порушення, то провокуємо створення цілої системи безкарного дублювання заборонених матеріалів з інших медіа, в тому числі і тому, що вони іноземні. По суті, це індульгенція на повне ігнорування закону під приводом, що інформація взята з іншого джерела, хай навіть спеціально створений сайт, як з будь-якої іншої країни. Тобто таким чином легалізується вся ця інформація.

Мені здається, що це дуже серйозна норма, яка дуже багато чого перевертає в Законі про медіа. Тому є пропозиція, щоб комітет вніс

доповнення до пункту першого частини першої статті 17, яке звучатиме так: перше, "є дослівним відтворенням матеріалів, опублікованих іншими зареєстрованими медіа або точним за змістом відтворенням оригінальних матеріалів іноземних медіа з посиланням на них" і далі доповнення "за умови дотримання вимог статей 36, 40, 42, 119 цього закону".

БУРМАГІН О.О. Можна, колеги, дуже короткий коментар?

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, будь ласка, Олександрє.

БУРМАГІН О.О. Ця норма – це стандарти Європейського суду з прав людини щодо вільного поширення інформації і цитування. Такі норми були завжди в медійному законодавстві України, всі (скільки там?) роки, з 1991-го. Будь-які відхилення або обмеження, фактично це можна говорити і про нівелювання, не відповідатиме ЄСПЛ і статті 10 Конвенції з прав людини і основоположних свобод.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Ну от дивіться, якщо можна, давайте змоделюємо ситуацію.

ПОТУРАЄВ М.Р. Одну хвилиночку, одну хвилиночку! Ну, типу – так, Сашо, але, з іншого боку, 36-а стаття – це ж європейська якраз повністю.

БУРМАГІН О.О. Питання в тому, хто за це відповідає, пане голово. Відповідати має те медіа зареєстроване або ліцензоване, яке вперше це поширило. Якщо інші медіа переповіряють, вони не мають нести відповідальність. Це база. Це база багаторічна і вона забезпечує вільний обіг інформації, важливої, неважливої, будь-якої.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні-ні-ні, ну, тут питання хороше. Підняв його зараз Тарас. Але я його так сформулюю. У нас, припустимо, якесь там медіа іноземне, до речі, іноземне, закликала до терактів проти українців, іранське, так, з Москви, іранське з Москви, і наші його процитували...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Без мікрофону)*

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні.

БУРМАГІН О.О. Цілком процитували - і все.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. має бути зареєстроване.

_____ . Чекайте, вибачте, от іноземне медіа, дивіться, сайт їх зареєструвався.

ПОТУРАЄВ М.Р. Славо, я ж сказав, тут же ж є текст статті, тобто є зареєстрована, а є плюс іноземний. Я ж тому іноземний і взяв як більш яскравий приклад і небезпечний.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Без мікрофону)* ... за умови дотримання цих статей. Все. За дезінформацію не буде

Дивіться, за дезінформацію... Наша поправка, вона означає, що за дезінформацію не буде нести відповідальність там, за якесь там порушення прав не буде нести інформацію той, хто поширює. Але він повинен дотриматися вимог статті 36, статті 119 і від 40 по 42, тобто мови і дітей захисту.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, колеги, я не розумію, в чому проблема, якщо ми підсилюємо роль наших власних статей? В чому обмеження? В чому небезпека? Вони і так вже в законі є і діють.

_____. Можна ще раз, в чому підсилення? Щоб зрозуміти.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну, ще раз, можна дослівно відтворювати матеріал, опублікований іншим зареєстрованим медіа або точним за змістом відтворенням оригінальних матеріалів іноземного медіа з посиланням на них за умови дотримання вимог статей 36, 40, 42 і 119 цього ж закону, наших власних статей.

_____. Це зрозуміло. Просто якщо одне медіа, яке є зареєстрованим, написало якийсь матеріал, то інше, перед тим як зробити репост, має повністю перевірити всі факти, викладені в цьому матеріалі. Ви уявляєте собі, як це працює? Якщо хтось опублікував якийсь матеріал, далі іде просто 10, 20, 30 репостів, особливо в регіональних медіа, в яких немає редакції на 400 людей. Вони збирають матеріали, новини збирають по інших сайтах новинних, по інших медіа і подають це від себе з посиланням на першоджерело. Ну, ви зараз зруйнуєте всю, в принципі, історію оцього новинного поля інформаційного, яке зараз працює.

ПОТУРАЄВ М.Р. Славо, а чим ми зруйнуємо, якщо...

_____. Я маленьке регіональне медіа, у мене немає 100, 500 журналістів, які сидять і працюють над створенням власних матеріалів.

ПОТУРАЄВ М.Р. Добре. Ти береш інших матеріал. Але у тебе є 36-а стаття, ти що, візьмеш новину з мовою ненависті, чи що?

_____. Ні, так в 36-й статті там не тільки мова ненависті.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так можна відкрити будь-яку з цих статей. У нас же вони і є обмежувальні для медіа. Як ти збираєшся брати контент, який вже обмежений Законом про медіа? Які перевірки? Про що ти кажеш?

_____. Давайте зараз передивлятися всі склади по 36-й статті і знайдемо там точно випадки, коли я не можу без перевірки фактів, викладених у статті, публікувати матеріал.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Слухайте, ну, це і так передбачено цим законом. Ще раз, ми покликаємося не на якісь інші закони, не на якусь новелу, ми покликаємося чітко на норми вже цього закону.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я 36-у пам'ятаю дуже добре. Вона коротенька, з 12 пунктів. Я її любив завжди цитувати. Там не треба нічого перевіряти. 36-а стаття – це стаття прямих заборон.

СМИРНОВА Т.С. Колеги, буквально перше, що приходить на думку, це те, що всередині індустрії будь-яка взаємна критика буде категорично заборонена, тому що якщо якийсь канал, не будемо називати назву (яких, слава Богу, вже немає), поширював якусь інформацію явно недостовірну і так далі, інші медіа про це сказати не можуть. Ми зараз кого захищаємо?

В'ЯТРОВИЧ В.М. Бо вони про недостовірність.

ПОТУРАЄВ М.Р. Можуть.

СМИРНОВА Т.С. Я не можу, бо він порушив закон. Якщо він порушив закон, я його зачитувати не можу. От зараз про це. Тобто будь-яка взаємна критика, вона категорично заборонена. Я не можу процитувати те, де він вже щось порушив.

_____ . Микито, ти пам'ятаєш 12 пунктів 36-ї статті. Там немає про недостовірність.

ПОТУРАЄВ М.Р. Немає там. Ну, добре, Тетяна Сергіївна зараз трохи про інше казала. Вона казала, що хтось десь, в ютубі, наприклад, добре, є якийсь там ютуб-канал, там погнали мову ненависті, або там глорифікація радянського режиму або там нацистського...

ДВОРОВИЙ М. Пане Микито, вибачте, що переб'ю. Просто банальний приклад. "Детектор медіа" (і тут присутня, до речі, на дзвінку пані Світлана Остапа, можливо, вона теж щось може сказати) буде писати про якийсь хейтспіч або про якісь моніторинги, про якісь порушення в ефірах іншого медіа. Що їм робити, якщо вони будуть цитувати мову ворожнечі, сказану в іншому ефірі або в іншій статті? От це дуже практичний приклад з поля медіакритики.

І якщо пані Світлана має змогу прокоментувати, я би теж її просив. Я бачу, що вона на дзвінку є.

ОСТАПА С.В. Я підтримую Максима. Тобто іноді одна справа просто поширити якусь недостовірну інформацію або інформацію, яка там до чогось закликає, інша справа, коли ти повідомляєш і далі як хірург її розбираєш, що от вони закликали до того і є збалансований матеріал і так далі. Тому це просто дві різні речі.

ШАМАЙДА Т.А. Вибачте. Ви розумієте, що якщо залишити цю редакцію незмінною, то жодні заборони, взагалі жодні заборони, які цим законом передбачені, вони не поширюються на передруки. Тобто будь-який навіть спеціально створений за кордоном сайт чи закордонне медіа, тут ідеться про іноземні медіа, спеціально для поширення такої інформації, і потім абсолютно, порушуючи всі вимоги цього закону, на підставі частини першої 117 статті робить що завгодно медіа, і абсолютно безкарно, воно каже: "Це не наше, це ми 10 шпальт передрукували з газети, яка виходить в Тирасполі або виходить де завгодно".

_____. Пане Тарасе, є дуже такий простий контраргумент, причому ваш. Ця норма була завжди в законодавстві і завжди медіа з цим жили. Просто завжди.

ОСТАПА С.В. Ну її не можна прибирати, це правда.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, є різниця між передруком статті з мовою ворожнечі і цитуванням цієї статті. В принципі всі на це завжди зважають. Може десь тут пошукати якийсь вихід? Тому що передрук статті прямий, без жодних змін, він, очевидно, ну тут є логіка, щоб це заборонити. А цитування, так, як це робиться в "Детектор медіа", або цитування в будь-якому іншому медіа, скажімо, російська якась газета сказала, що української мови не існує, ми вважаємо, що це наклеп і вони завжди себе так ведуть, це одна справа написати. А інша справа, просто передрукувати "української мови не існує" і сказати: "Я не несу за це відповідальності, бо я передрукував з російської газети".

ОСТАПА С.В. Ну я ж про це і кажу, що це дві різні речі.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Просто є два різних підходи, одна справа - передруки, інша справа - цитування. Це не одне і те саме.

_____. Можна також звернути увагу на те, що матеріали також можуть охоплювати фільми і таким чином медіа зможуть поширювати фільми, заборонені в Україні.

В'ЯТРОВИЧ В.М. На жаль, це така досить широка лазівка. Власне всі заборонні речі, які ми вмонтовуємо в цей закон, ну через цю лазівку фактично вже не діють.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну ні. Юристи кажуть, що ні.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, якщо ви працюєте з ютубом, якщо ютуб побачить звичайний якийсь footage з насильством, то ютуб забанить.

ПОТУРАЄВ М.Р. Друзі, я думаю, що тут не можна наполягати. Так, значить, не варто наполягати. Юристи кажуть, що...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Микито Руслановичу, вибачте. Пропав зв'язок. Я коротко договорю.

Якщо ютуб побачить звичайний footage з насильством, він це забанить. Але якщо цей footage, і у них є в правилах ютуба це чітко прописано, але якщо цей footage є частиною інформаційного сюжету, де пояснюється, що там відбувається і коментується, то очевидно, що (чути мене?) це дозволено. Якщо це є частина новин, частина критики, цитування, то це дозволено. А якщо просто прямий передрук або перепоказ, то це заборонено. Це можна так виписати.

ПОТУРАЄВ М.Р. Друзі, бачите, думки розійшлися. Давайте не наполягати на цьому, бо створюємо. Я думаю, що ми тут перестраховуємося, чесно.

КОВАЛЬ В.Ю. Просто виходить так, що одні бачать в індустрії суцільних уродів, а інші хочуть виглядати нормальними людьми. Тому, напевно, тут просто підходи мають бути якісь загальні, а не так, щоб.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, Валентине, не про це йдеться. Йдеться про можливість спецоперацій проти України. Коли відкривається ланцюг там сайтів...

КОВАЛЬ В.Ю. Ні, так я розумію, що. Ні. Просто відсутність відповідальності за передрук всякої "дичі".

ПОТУРАЄВ М.Р. Коротше, давайте згортати дискусію. Колеги, я пропоную на цьому не наполягати. Бо бачите, юристи всі, які є, і медійники, вони кажуть, що тут... Ні...

КОВАЛЬ В.Ю. Ні, тут є проблема насправді, але і вирішити...

ПОТУРАЄВ М.Р. *(Не чути)* ...не бачать.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Просто візьміть правила ютубу. Подивіться, вони є надруковані, це нескладно. І там це чітко регулюється. Прямий передрук або показ там заборонених речей не можна робити, а цитувати в інформаційних матеріалах, описах можна. Все.

ПОТУРАЄВ М.Р. У нас там же є, ми ж твою поправку приймали про цитування. Це ж розкидано по тексту закону, ось в чому штука. *(Загальна дискусія)* Ну ні, Тарасе.

_____. Дивіться, написано, що є дослівне відтворення матеріалів, опублікованих іншим зареєстрованим медіа, або поточним за змістом відтворенням оригінальних матеріалів іноземного медіа з посиланням на них. Тобто будь-що.

ПОТУРАЄВ М.Р. У нас це зараз в законодавстві є і повністю взято з "єспеелівської" правової практики, друзі. Ну що? Нащо ми?

Так, Миколо, у тебе було там, ти казав.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Так. У мене є дві мої поправки, я зараз до них перейду, вони невеликі. Але є принципове питання, яке Віка Сюмар піднімала. Це не моя правка, але оскільки Віки немає і вона з нашої фракції, і це позиція фракції, то я її озвучу.

Це 1348, там не тільки нашої фракції правка, але вони про одне і те саме. 1348, 1349, 1350, 1351, 1357: передбачає виключення повноважень Нацради приймати рішення про тимчасову заборону поширення онлайн-медіа у позасудовому порядку. За законопроектом рішення приймається Нацрадою у випадку, якщо впродовж місяця були вчинені 5 значних порушень і приймається шосте. Стаття 116.

Варто додати, що блокування онлайн-медіа може здійснюватися лише за рішенням суду і відповідно мають бути прийняті поправки 1352, 1685, 1690 - Крячко, 1687 – Батенко і Констанкевич. Про це багато говорять. Я пропонував би вам певною мірою компромісний варіант, щоб це стосувалося лише українських медіа. Якщо це українські медіа, щоб це відбувалося через рішення суду, зареєстровані в Нацраді, наприклад. Якщо це іноземні медіа,

тоді Нацрада може сама приймати самостійно рішення з точки зору національної безпеки. Бо нам важливо все ж таки зберегти принципи демократії всередині країни.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Л. Дякую.

Ми багато про це дискутували, Миколо Леонідовичу. Ми не можемо це підтримати. І більше того, хочу наголосити на тому, що переважна більшість європейських регуляторів має право припиняти роботу медіа не те, що там онлайн і не те, що там тимчасово, а просто прямо брати скасовувати ліцензії, дозволи, реєстрації і так далі.

І от якщо говорити про ліберальність, то більш ліберального закону, ніж оцей в умовах широкомасштабної агресії, окупації і намагань знищити нашу націю як таку, ще пошукати. Я взагалі вважаю, що ми здаємося на міських божевільних, коли приймаємо такі ліберальні закони, але це таке. Нам головне розпочати переговори щодо членства.

Тому я це підтримати, на жаль, не можу. Я це не підтримую, я думаю, що колеги мої теж не підтримують такі зміни.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Микито, ще раз.

ПОТУРАЄВ М.Л. Миколо Леонідовичу, а які ваші персональні правки?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Насправді європейські регулятори обмежені набагато більше, ніж наш регулятор. Вони навіть російські канали не можуть заборонити, а забороняли їх на якийсь короткий термін чи на якийсь період. І все це знову ж таки приймається через рішення суду. Вже коли почалася війна, тоді почали забороняти. В нас російських каналів не було, а в Литві і Латвії на місяць забороняли.

Пане Бурмагін, ну це так. Я знаю про що я говорю. Я сам отримував колись ліцензію в Латвії і знайомий з членами регулятора...

БУРМАГІН О.О. Ми ж не тільки про Латвію.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я кажу, в балтійських країнах законодавство...

БУРМАГІН О.О. Німецький регулятор закрити російські канали своїми рішеннями. В Британії Ofcom не тільки медіа, він ще транспорт контролює, і може закрити доступи до сайтів. Тому різні є моделі і обсяг повноважень.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ofcom зараз не в Європі. Я кажу про європейські країни-члени Європейського Союзу. FTC теж має свої правила. А я кажу про Європейський Союз, бо ми на них орієнтуємося.

Але мова йде про те, що ... *(не чути)* Я би захистив українські медіа, моя пропозиція. Там в тих пропозиціях воно інакше виписано. Але всі депутати з різних фракцій, як ви бачите, колеги Констанкевич з Батенком і колега Крячко, і колега Сюмар – всі вони піднімали це питання. Тому я вам просто запропонував компроміс, який може бути, і мені здається, це абсолютно нормально.

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, у нас і так там всюди прописаний суд, всюди. І навіть це тимчасове обмеження потім потребує перепідтвердження в суді, я нагадаю.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Крім онлайн-медіа. Оце ж був конфлікт у вас з ...*(не чути)* Ну, так-так.

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу...

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Даруйте, я без світла і зі слабким Інтернетом, але я думаю, що воно знову публічно підніметься саме за онлайн-медіа. Тому пошукаємо і пана Миколу за компроміс. Даруйте.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Це просто буде болоче питання в залі, ви ж розумієте.

ПОТУРАЄВ М.Р. Це просто задача національного інформаційного простору. Ну задача просто.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Хто вам сказав, що захист демократії в Україні є задачею національного інформаційного простору? Будь ласка, іноземних всіх закривайте. Немає питань. Якщо ви зареєстрували медіа, ви вже його зареєстрували, то закрити його треба через суд, якщо буде доведено правопорушення, тому що працюють в нас паралельно всі ці російські telegram, які прямо транслюють Соловйова, їх ніхто не закриває, а за українським медіа ми ганяємось. Так Соловйова краще закрийте.

КОВАЛЬ В.Ю. А Страна.ua, пане Миколо?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, Страна.ua, сказати чи вони українські чи вони не українські складно, тому що вони давно не українські, бо розширення, яке вони мають, давно не українське, як ви знаєте. В Україні їх закрили. Те, що вони зареєструвались в іншій країні, це інша справа, я не проти закриття Страна.ua, бо Страна.ua не є українським сайтом, бо вони давно не UA, а Today і мають інші розширення і зареєстровані в інших країнах. Закривайте їх, немає питань. І у вас вони не будуть реєструватись, бо ви їх самі не зареєструєте.

КОВАЛЬ В.Ю. Так у нас всі телеканали в зоні TV.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ні, дивіться, питання не в зоні TV, питання не в зонах. Ми ж чудово розуміємо, що телеканал це український суб'єкт, на сайті написана структура власності, він зареєстрований в Україні. Це не лише питання розширення.

Страна.ua, я не думаю, що як юридична особа функціонує в Україні. Вони давно у Відні всі живуть і зареєстровані не в Україні. Це зовсім інша історія. Виписати це коректно, незалежно від розширення, можна спокійно, але суть така, що просто це було би компромісом для багатьох в залі, це навіть не моя поправка. Я просто чую, про що говорять депутати між собою. Я говорив сьогодні з представниками інших фракцій, у нас є їхній представник, але там інші люди. Вони кажуть: от через онлайн ми не підтримаємо. Я просто вам пропоную компроміс: українські - через суд, інші - вільно. Немає питань.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, я пропоную погодитись.

КОВАЛЬ В.Ю. А в нас є можливість якось вказати суду, що це має відбуватись швидше ніж раз, типу, на півтора...

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, немає, Валентине, немає, але я боюсь, що іншого варіанту в нас немає.

КОВАЛЬ В.Ю. А можна через суд оскаржувати наше закриття, а не щоб ми через суд закривали? Тобто нехай через суд оскаржують закриття.

ПОТУРАЄВ М.Р. А яка логіка щодо лінійних? Нагадайте мені. Там спочатку рішення суду, а потім закриття?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Спочатку рішення суду, а потім закриття, звичайно.

ПОТУРАЄВ М.Р. У лінійних, так? У лінійних?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Так.

ПОТУРАЄВ М.Р. Валентине, тоді має бути так само і в тих.

КОВАЛЬ В.Ю. Ні, так тут треба для того, щоб ми закрили без суду, тут треба, щоб вони 5 разів ну реально "відзначились". Це ж не те, що ми одразу, от нам щось не сподобалось або комусь не сподобалось і він нам написав, а ми сказали: закриваємо. Має повторитись 5 разів якесь певне порушення, після чого ми звертаємось до тих, хто закриває, бо ми ж самі навіть не закриваємо, нам треба писати комусь.

ПОТУРАЄВ М.Р. Це ясно.

Тетяна Сергіївна Смирнова.

СМИРНОВА Т.С. Дякую дуже. Колеги, там має бути просто певна якась або збережена або вже, мабуть, і не збережена логіка. Справа в тому, що, дивіться, ідеться про тимчасове припинення на місяць. Судитись два з половиною роки для того, щоб припинити діяльність на місяць, на мій погляд, просто тоді не має сенсу. Ну тобто я концептуально, я ні "за", ні "проти", я озвучую ті проблеми, які я бачу з цим виконанням. Так? Тобто ми робимо норму просто мертвою. Я б на місці Нацради цього просто не робила.

Тому що вбити два з половиною роки і купу грошей на оплату свого персоналу і різноманітних судових зборів для того, щоб на місяць припинити поширення медіа, немає сенсу.

Другий момент. Ми повністю таким чином нівелюємо ідею з реєстрацією онлайн-медіа, тому що у нас структура відповідальності була різна для зареєстрованих і для незареєстрованих. У такий спосіб ми давали можливість зареєстрованим трохи впевненіше себе почувати на ринку.

Якщо ми говоримо, що у нас різниці між зареєстрованими і незареєстрованими в контексті відповідальності немає, то реєструватись онлайн-медіа не будуть. Ну це просто, пам'ятаєте, ми колись говорили, що для того, щоб вони зареєструвалися, їм треба запропонувати, в принципі, якийсь більш лояльний, скажімо, за законом більш лояльний статус. Якщо ми прибираємо цю різницю, ну тоді... Я ще раз кажу, я ні "за", і не "проти". Але тоді я б попереписувала повністю розділ "Відповідальність" в частині зареєстрованих і незареєстрованих, тому що зараз вони різні, а ми їх робимо однаковими.

Ну і у нас зникає підстава, ну один з тих позитивів, який могло отримати зареєстроване онлайн-медіа для того, щоб прийти і зареєструватися.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дивіться, дивіться, я дуже коротко відреагую. По-перше, знову, я не проти, там є не лише на місяць, там є і повне зупинення. Можна піти на компроміс, що на місяць - без суду, а повне зупинення - через суд. Можна піти на компроміс, що через суд - лише для зареєстрованих. О'кей. І це буде те, про що пані Смирнова зараз говорила, і таким чином вони будуть зацікавлені реєструватися. Так що це можна зробити. Але те, що тут є, ну тобто на місяць без суду, а повне - через суд, це нормальний компроміс і буде що вам сказати в залі іншим фракціям.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я згоден. Я вважаю, що це прийнятний компроміс. Нічого не ламає в логіці. Отже, на місяць...

ДВОРОВИЙ М. Пане Микито, так є: на місяць - Нацрада, а повністю - суд. Це те, що зараз виписано.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, як зараз. Ну так я і кажу, це так, як зараз фактично. Я ж чому і Perezбираю. Отже, на місяць - без суду, довше - це тільки через суд. І тільки для зареєстрованих. А для незареєстрованих - загальна юрисдикція. Ось і все. Миколо Леонідовичу, воно так і виписано.

ДВОРОВИЙ М. Власне, ця логіка і виписана.

ПОТУРАЄВ М.Р. Воно так і виписано.

(Загальна дискусія)

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Колеги, я подивився, що поправки Сюмар пропонували це зробити, тому я їх захищав. Я цей розділ не дуже вивчав, тому й сам своїх поправок безпосередньо не подавав. Якщо виписано, немає питань. Але якщо так не виписано, потім можуть бути проблеми. Можна просто перевірити.

ПОТУРАЄВ М.Р. Та ні, виписано саме так. Смирнова ж про це говорила зараз. І Дворовий.

_____. Скажіть, будь ласка, а в правках ви там зазначите, що вони частково враховані чи редакційно? Тобто щоб це було десь

задокументовано, що вони частково там враховані чи редакційно. Перевірте, будь ласка.

ДВОРОВИЙ М. Давайте, колеги, ще раз для всіх, знову ж таки, зараз для зареєстрованих онлайн-медіа буде відповідальність спочатку за рішенням Нацради, це буде фактично як останнє китайське попередження перед зверненням до суду по повному блокуванню. Це як тимчасове блокування на один місяць. Це те, як вписано в цій конкретно редакції закону, яка є зараз і яка, якщо ми тільки що дійшли до того компромісу, про який сказав пан Микола Княжицький, то це в принципі так воно вписано вже зараз і воно не потребує ніяких правок.

І докину останній коментар до пана Миколи Княжицького. Поправку Сюмар писав я і там просто логіка взагалі була в тому, що Вікторія хоче виключити взагалі будь-яке регулювання онлайн з цього закону, і це власне той консенсус, до якого вам треба буде дійти на фракції скоріше.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Пане Максиме, питання до вас. А чому ви взяли за норму місяць?

ДВОРОВИЙ М. Чому ми взяли буквально тимчасово на один місяць? Тому що ми вирішили, що це має бути останнє китайське попередження перед...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Чому саме місяць? Поясню, чому моє питання. От соціальні мережі, там ютуб, фейсбук, вони блокують на тиждень, це є мінімальне попередження. Тому що за місяць, якщо це комерційний сайт, то він реально втратить аудиторію і понесе серйозні збитки. За тиждень це, в принципі, реально.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так там і блокування за серйозні порушення. Вибачте.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Та ні. Та ні.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, за значні. Там блокування за значні порушення, Микола Леонідовичу.

КОВАЛЬ В.Ю. Ну напевно просто серйозний сайт зареєструється як медіа і не підпадатиме під такі дії Національної ради.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ні-ні, під тимчасові може підпасти, тому що, знову ж таки, ми не знаємо, яка буде політична ситуація і які будуть бажання, якщо він буде опозиційним. Він зареєструється як медіа, просто я кажу, що місяць для позасудового блокування це завеликий термін, тому що, якщо це бізнес, то він буде "вбитий" як бізнес просто, тому що потім повернути цю аудиторію це знову ж таки буде дорого коштувати. От якщо зробити там хоча би проміжний варіант – тиждень, місяць, а тоді суд, то це хоч якась логіка в цьому є.

ДВОРОВИЙ М. Певне зменшення строків – це до дискусії між депутатами. Ми виходили з тієї логіки, що якщо сайт, власне медіа регулярно припускається певної кількості порушень за один місяць, то один місяць після того воно має і це буде достатньо справедливо з точки зору того, щоб дати фактично попередження регулярному порушнику, яке буде чутливим і яке змусить його виправитись на майбутнє.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Максиме, дивіться, в чому в нас проблема. Є серйозне медіа, наприклад, яке критикує владу, і знайти заднім числом 5 порушень за минулий місяць і закрити його на місяць це елементарно.

ПОТУРАЄВ М.Р. Неможливо.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. А є анонімні телеканали, де брехня сиплеться зранку до вечора.

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, вибачте, за Законом про медіа це просто неможливо зробити. Яке заднє число?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. ... а в принципі в жодний спосіб не обмежуємо брехні, в тому числі і російської, так само як і російських каналів. От в чому тут ...

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, Закон про медіа не працює...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я не кажу, що ми не маємо карати. Просто я би зробив або судовий принцип взагалі повністю, або хоч аби менші терміни, щоб не на місяць, а там на тиждень.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну Миколо Леонідовичу, по-перше, в Законі про медіа нічого не можна зробити заднім числом. Це раз.

Два. Нагадаю, що там є механізми, для всіх медіа однакові реагування Національної ради, тобто це ж не просто з бухти-барахти: бац і рішення про блокування. Ні, там до того ще мали бути там приписи, встановлені порушення, причому вони значні, я абсолютно не погоджуюсь, що вони там

не значні, значні там порушення, і тільки після того на місяць блокується ресурс.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. А хто забороняє зробити 5 приписів за один день за минулий місяць? Де в законі є заборона на це?

ПОТУРАЄВ М.Р. Зараз будемо піднімати статті відповідні, але воно є. Знову-таки зараз треба відкривати текст, там по тексту все розкидано по наших регуляторах, по відповідальності медіа. Це не просто береться з бухти-барахти: бац і регулятор прийняв рішення про блокування. Ні, там попередня історія і в цій історії має бути таке, щоб регулятор аж прийняв рішення про блокування.

МІСНКО В.К. Колеги, дозвольте прокоментувати ще.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, колеги, в нас є технічне питання ще.

Славо, будь ласка.

МІСНКО В.К. Я просто хочу нагадати ще раз просто про те, що в нас були дуже довгі дискусії про медіа, про онлайн-медіа і робоча група отримала конкретне завдання: поділити їх на категорії. Ми їх поділили на те медіа, яке анонімне, на те, яке українське відоме, але не зареєстроване і те, яке зареєстроване. Відповідно найжорсткіша відповідальність в нас передбачена механізмами для анонімних медіа, які можна заблокувати рішенням Нацради, бо ми їх ніколи не заблокуємо через суд, оскільки ми не можемо встановити, хто там взагалі і позиватись немає до кого. Для незареєстрованих медіа трошки складніша відповідальність, ну жорсткіша, а для зареєстрованих медіа найкращий варіант з точки зору діалогу між регулятором і медіа.

Тому для того щоб дійти до блокування, по-перше, це треба дуже сильно постаратися, по-друге, нагадаю також, що для онлайн-медіа скорочені строки. Тобто якщо там для лінійних це протягом року порушення рахується, то для онлайн-медіа протягом місяця.

Те, що пропозиція пана Миколи замість місяця - тиждень, це вам до обговорення. Але не розглядайте, будь ласка, всю модель по онлайн-медіа через одну правку, про яку ви почали говорити. Треба оцінювати весь механізм в цілому.

ПОТУРАЄВ М.Р. Отже, колеги, моя пропозиція залишити, як є. Колег у залі буду переконувати. Знову-таки, ну, я ж сказав, що це не просто якась там бульба на болоті, це фінал великої і довгої історії.

Миколо Леонідовичу, що ще у тебе?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Зараз. До цього розділу ще дві правки. 1436. Вона пропонує виключити з закону положення, за яким відмовою в проведенні перевірки вважається відсутність за місцем проведення перевірки особи, уповноваженої представляти інтереси суб'єкта у сфері медіа. Відмовою в проведенні перевірки може бути будь-яка дія, яка робить перевірку неможливою. Натомість відсутність представника в якийсь час під час перевірки не унеможливує саму перевірку. Тобто якщо прийшли, а когось там немає, то це не означає, що структура відмовилася. Буде інша особа там уповноважена.

_____. Ні, справа в тому, що у нас дуже часто бували такі історії, що людей просто немає фізично взагалі ніколи за тією адресою, яка значиться в їх ліцензійній справі. І це робить перевірку неможливою. Якщо компанія переїхала і не повідомила, то єдиний спосіб змусити її нас повідомити, це попередити, що якщо ми там прийдемо, а вас там немає, то це

ви відмовилися від перевірки і це шлях до анулювання ліцензії через суд, до речі. Тому просто коли в наших ліцензійних документах адреса, за якою немає ліцензіата, то ми в інший спосіб провести перевірку не можемо. А значить, ми це сприймаємо, як відмову від перевірки.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Але тут не про адресу сказано, а про особу. Якщо за виявленою адресою, яка є в ліцензійній справі, немає телекомпанії, то це відмова, і телекомпанія не повідомила. Я погоджуюсь. Але тут сказано: якщо немає особи відповідальної. Може бути інша особа.

_____. Ні, пане Миколо. Тут ситуація, коли немає уповноваженої особи. Тобто можна прийти на перевірку, там буде прибиральниця, буде охоронець, буде ще хтось, але не буде, умовно, представника уповноваженого, там, по довіреності або по статуту за статусом. І тоді з ким вести діалог і з ким розмовляти? З охоронцем або з прибиральником? Тобто має бути людина уповноважена.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. ...людина, яка має довіреність. Там, телекомпанія працює, людина захворіла, ну і що? Це відмова у проведенні перевірки?

_____. Ні, почекайте, ну ми ж не приходимо зненацька, ми ж не біляші перевіряємо. Ми пишемо лист, ми попереджаємо про дату візиту. Якщо там є якась нормальна людина, яка розуміє, що в цей день її немає, вона якось повідомить, що, пробачте, сьогодні не можна. Як правило, в принципі, попереджають. Але якщо ти приходиш раз, приходиш два, а там або цілуєш замок, або цілуєш прибиральницю, то це не робота регулятора.

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, дивися, я нагадую просто – це не дискретна норма, вона не може розглядатися у відриві від всього того, що прописано про перевірки в цьому законі. Тобто ніхто, я змушений підтримати, не змушений, тому що я там це підтримую справді, ніхто не приходить вночі або о 6-й ранку, Національна рада просто не може таку перевірку провести, вона повідомляє, що буде перевірка, потім вона приходить, і дійсно, ми розбирали, це реальні кейси, коли просто таким чином зривали перевірки через те, що адреса, яка вказана в ліцензії, не відповідає фактичній і так далі. Все те, про що говорили зараз Бурмагін з Ковалем, це правда! І в цьому немає жодного обмеження або тиску на медіа. Прийшли, є уповноважена особа. Ти кажеш: "Телекомпанія працює". Ну так, звичайно, якщо телекомпанія працює, там є хтось з керівництва, будь-хто, він вже за посадою уповноважена особа, наші довіреності, ну, про що ми зараз.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Поправка 1337. Пропоную виключити положення, що безпідставне ненадання запитуваних документів є відмовою у проведенні перевірки. Якщо документи не надані, то перевірка все одно може бути проведена на підставі наявних документів і інформації. Це не відмова у проведенні перевірки.

КОВАЛЬ В.Ю. Якщо ми просимо ефірний журнал, а нам кажуть: "Ні", – то ми не можемо... Тобто перевірка – це ж не обшук, коли шукають все. Ви ж знаєте, що перевірка, ми попереджаємо – хочемо побачити те, те і те. Я знаю, що іноді буває там щось зайве, але ми зараз не про порушення з боку там деяких перевіряючих. Але ми хочемо побачити 4 документи. Нам кажуть: от є тільки моя довіреність.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. А якщо ми покажемо вам, ви мене прийдете перевіряти, я покажу не 4, а 3 документи, бо одного я не знайду. Ви складете

акт, що у мене його немає, запишете як порушення, але я не відмовляюся від перевірки при цьому.

_____. Пане Миколо, там же ж останнє речення прочитайте. Що якщо ви надаєте обґрунтовані пояснення стосовно відсутності такого документа, то це вважається ОК і це не буде вважатися тоді відмовою у проведенні перевірки.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я загубив учора. Це обґрунтоване пояснення чи ні?

ПОТУРАЄВ М.Р. Так. А чому ні?

КОВАЛЬ В.Ю. Але ви покажете звернення до поліції, що ви втратили документ, і ось воно є.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Це дуже суб'єктивно. Це не означає, що не допустили до перевірки. Немає документа – ви склали акт про його відсутність, хоча він мав бути, зафіксували порушення і можете перевірити все інше.

КОВАЛЬ В.Ю. Добре. А де різниця між 1 із 4-х і 3 із 4-х? От як сказати – більшість документів? Тоді ми будемо запитувати 18 при тому, що ви нам 17 маєте тоді показати. Просто тут або є, або ні.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Відмова від проведення перевірки – це не є ненадання, бо так можна трактувати, хтось не знайде якийсь папірець, от Національна рада вирішила, може не пояснювати, як ми вже бачили, чому

вона відмовила в проведенні перевірки, чому вона вважає, що їй відмовили, а їй не відмовили – не знайшли якогось одного папірця.

Ну, просто ми ж маємо і медіа захищати, з одного боку, а з другого боку, дати можливість і Національній раді працювати. Може, когось і треба перевірити, може, ніхто не відмовляється, просто якогось документа немає.

Добре, хочете – лишаєте. Просто це виглядає, з моєї точки зору, так трохи дріб'язково і, в принципі, відкриває знову ж таки шлях для зловживань.

КОВАЛЬ В.Ю. Ні, для зловживань відкриває шлях будь-що насправді, але...

БУРМАГІН О.О. Я перепрошую, пане Валентине. Просто насправді весь розділ, який стосується відповідальності, повірте, там багато "списів ламалось", тому що в робочій групі представники й індустрії і громадських організацій складають більшість. І, власне, оця норма, я просто хочу звернути увагу, як вона в цілому звучить: перешкоджання уповноваженим особам у проведенні перевірки, у тому числі безпідставне надання запитуваних документів. Тобто тут є критерій безпідставності.

Другий момент, який стосується предмету перевірки. Тобто якщо Нацрада "от фонаря" щось вирішила не стосовно предмету запитати і це там в інших нормах дублюється, ліцензіат або цей суб'єкт, якого перевіряють, може відмовляти.

І потім ще окреме речення в кінці, що не вважається відмовою у проведенні перевірки надання суб'єктом пояснень та/або доказів, або пояснень або доказів, або пояснень і доказів, які підтверджують неможливість надання витребуваних відомостей. Тому що звісно, що, наприклад, перед цим міг бути обшук і виїмка, і фізично немає, або десь відбулась пожежа і є там теж відповідні матеріали і докази.

Тобто, насправді ця норма, на мою думку, цілком збалансована, вона захищає як інтереси регулятора, так і інтереси медіа під час цих процесів.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Це не є принципове питання.

Просто я вважаю, що воно дуже суб'єктивне. Що таке безпідставне чи не безпідставне? Це все таке. От я загубив. Чи я з умислом... загубив чи я заховав під стіл, чи я справді загубив і плачу, і не хочу, щоб ви мене закрили, бо от загубив. Хто це доведе? Хто це перевірить? Але я готовий – приходьте і перевіряйте, немає питань. Одного папірця немає. Якщо... скажуть: "А, значить ти..."

_____ . Апеляція...

ПОТУРАЄВ М.Р. Добре, колеги, досить. Микола Леонідович не наполягає. Саша Бурмагін дійсно розповів цю історію. Миколо Леонідовичу, повір, що от всі ці норми писалися з "подавляючим більшістю" громадських активістів, адвокатів і медіа над нами як представниками Ради і регулятора. Тому, от чесно, все, що тут виписано, воно точно їх більше захищає ніж...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я вам скажу, Микито Руслановичу, що, в принципі, за мене люди голосували, і їх більше ніж всіх громадських активістів, при всій моїй повазі до них. Я просто до того, щоб ми теж не нівелювали ролі депутата. Тому що ми тому і депутати, що за нас проголосували люди і ми перед цими людьми відповідальні. І медіа у мене теж на окрузі працюють, і я перед ними теж відповідальний, я з ними теж спілкуюся. І вони можуть виявитися правими, а хтось може виявитися неправий.

БОГУЦЬКА Є.П. Ми будемо ще голосувати сьогодні?

ПОТУРАЄВ М.Р. Так. Колеги, у нас є кворум?

Миколо Леонідовичу, у вас ще одна.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Ні, у мене все.

ПОТУРАЄВ М.Р. А, все. Так.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. У мене все. Якщо ми не голосуємо, то...

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні. Голосуємо, голосуємо, Миколо Леонідовичу.

Одну хвилиночку. Колеги, я прошу вибачення. На цьому я перериваю засідання комітету. Я прошу тих, хто вже не може бути присутніми, відключайтеся. Але поки, хто може залишитися на Zoom, прошу залишитися, бо нам тут треба коротенько нараду закінчити.

Саша Бурмагін, обов'язково прошу залишитися, Слава Мієнко. Коротше, робоча група, якщо є можливість залишитися, залишіться. А так всі поки можуть бути вільними.

Я напишу коли ми там збираємося. Я пропоную все ж таки завтра зранку, але треба технічно вирішити, як ми це зробимо.

Питання одне. Які неузгодженості? Ми все вирішили. Ми закрили всі підкомітети. Все повністю у нас закрито.

(Загальна дискусія)

КОВАЛЬ В.Ю. Це стаття 110. Поширення програм та матеріалів, в тому числі фільмів, окрім інформаційних ... , одним із учасників яких є особа, внесена до переліку осіб, які створюють загрозу національній безпеці. Тут у

вашому файлі написано: опрацьовується, потребує обговорення. У вашому файлі написано.

_____. Назву поміняйте. Що це за назва, звідки вона взялася там?

ПОТУРАЄВ М.Р. Це взагалі старе зауваження. Де воно взагалі тут взялося?

_____. Права колонка. Тут не може бути таких назв. По всьому тексту повинно бути змінено...

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, це не текст закону, це текст зауважень, які "переїхали" ще з таблиці робочої групи.

КОВАЛЬ В.Ю. Так, це текст правок. Ми ж по всьому закону міняємо "медіа-простору" на "національній безпеці".

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну так а що тут не узгоджено було? Що тут було не узгоджено, якщо ми все це вирішили? Назва переліку залишається стара. Ну все вирішили.

_____. Враховуємо редакційно і все, так?

КОВАЛЬ В.Ю. Тільки не забудьте проголосувати за це.

_____. Ми врахуємо і все.

(Загальна дискусія)

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Без мікрофону)*

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. А назви всі помінялися.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну так а що тоді тут опрацьовується, якщо ми все вирішили?

_____. *(Без мікрофону)* 27-й пункт в "Перехідних положеннях", який

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. От поясніть...

(Загальна дискусія без мікрофонів)

_____. *(Без мікрофону)* очолити дискусії по певних, по 126-й статті, по переліку, де витікали остаточно в строк, можливо, десь там залишилися незакриті питання. Можна я гляну?

ПОТУРАЄВ М.Р. А що ми дискутували по 126-й?

_____. *(Без мікрофону)*

_____. Спочатку Юрій надіслав один текст, а потім ми його міняли. Так же ж?

_____. Вчора?

_____. Позавчора.

ПОТУРАЄВ М.Р. Позавчора.

_____. *(Без мікрофону)* А, ну то просто від робочої групи надійшов текст, його прислали.

ПОТУРАЄВ М.Р. Юра прислав, ми там трохи змінили.

_____. Так, а потім міняли. І тому, коли мінявся текст, то ми...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Вставляли.

_____. Так.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Ну все. Все нормально.

_____. Той текст, який був висланий робочою групою після погодження з усіма, я не знаю, чи він надрукований, це ж кожної секунди міняється, ти ж подивися, який обсяг. Я вже не пам'ятаю, Тарасе, ми і редакторські правки вносимо і все, що завгодно. Я тобі не можу час сказати.

_____. Величезний масив.

ПОТУРАЄВ М.Р. Друзі, дивіться, всі дуже втомилися, бо почали о 13:30, зараз 7-ма. Дивіться, друзі, по переліку у нас немає незгоджених питань. Не може бути в принципі. Тобто по переліку осіб, які стануть загрозою національній безпеці, не може бути незгодженостей. У нас єдине, що там залишилося, завтра, можливо, пробігтися, це критерії. А?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. *(Без мікрофону)*

(Загальна дискусія)

ПОТУРАЄВ М.Р. Я до того, що у нас не може бути неузгодженостей. У нас там є необхідність пробігтися по критеріях включення і все, більше нічого.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Я знаю. Я це питання задав тільки для того, що коли ми будемо називати правки, то оці правки треба якось означити, чи вони редакційно враховані, чи вони відхилені, от і все. Їх два блоки.